

VIII. ORVOS- ÉS EGÉSZSÉGTUDOMÁNY KÉPZÉSI TERÜLET

84. ÁPOLÁS ÉS BETEGELLÁTÁS ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: ápolás és betegellátás (Nursing and Patient Care)

2. Az alapképzési szakon szerorzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BSc-) fokozat
- szakképzettség:
 - ápoló
 - dietetikus
 - gyógytornász-fizioterapeuta
 - mentőtiszt
 - szülésznő
 - hang-, beszéd- és nyelésterapeuta
 - ergoterapeuta
 - ortopédiai műszerész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése:
 - Nurse
 - Dietitian
 - Physiotherapist
 - Ambulance Officer (Paramedic)
 - Midwife
 - Voice, speech and swallowing therapist
 - Occupational Therapist
 - Orthopedic Technician
- választható szakirányok: ápoló, dietetikus, gyógytornász, hang-, beszéd- és nyelésterapeuta, mentőtiszt, szülésznő, ergoterápia; ortopédiai műszerész

3. Képzési terület: orvos- és egészségtudomány

4. A képzési idő félévekben: 8 félév

5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 240 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)

- a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 10 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 12 kredit
- a szakirányhoz rendelhető minimális kreditérték: 120 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 723/0913

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja ápoló és betegellátó szakemberek képzése, akik az egyén, a család, a közösség és a társadalom egészségvédelméről és az egészség helyreállításáról, valamint az egészségügyi és szociális ellátásról szerzett ismereteik alapján képesek az egészségügyi és szociális ellátás szintjén a megelőző, gyógyító, gondozó és rehabilitációs munkában önálló felelősséggel részt venni. Képességeiket azon országban, intézményben alkalmazhatják a gyakorlatban is, ahol az alkalmazandó jogszabályok, irányelvek, protokollok ezt lehetővé teszik. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó közös szakmai kompetenciák

7.1.1. Az ápoló és betegellátó szakemberek

a) tudása

- Részletesen ismeri a szervezet felépítését, törvényszerűségeit, a különböző alkotóelemek funkcióját, a biokémiai szabályozási, valamint az anyagcsere folyamatokat.
- Részletekbe menően ismeri a szervrendszereket felépítő struktúrákat, a szervrendszerek mikroszkópos és makroszkópos felépítését, a képletek felszíni struktúráit, a szervezet élettani és kóros működését, ismeri azok szabályozását, és a szervezetben lejátszódó kóros folyamatok kóroktanát.
- Ismeri a gyakoribb betegségek jellegzetes makro- és mikroszkópos, strukturális elváltozásait.
- Ismeri a főbb diagnosztikai módszerek, működési elvét.
- Ismeri a terápiás környezet sajátosságait, a különböző ágytípusok, ágyhelyzetek, testhelyzetek, kényelmi eszközök, mobilizációs eszközök és eljárások hatásait, indikációs körét és a kivitelezés menetét.
- Ismeri a fájdalomcsillapítás anatómiai és élettani alapjait, valamint a különböző fájdalomcsillapítási módokat.
- Ismeri a fiziológias szükségletek kielégítésének alapjait.
- Ismeri az egészségügyi dokumentáció típusait, módszertanát.
- Részletesen ismeri a közegészségtan-járványtan tárgyát, feladatait, felosztását, módszereit, a munka-egészségtan alapfogalmait, a megelőzés lehetőségeit, a környezet hatását az emberre.
- Részletesen ismeri a mikrobiológia tárgyát, feladatait, felosztását, a mikrobák felosztását, és mindazon jellemzőit, amelyek lényegesek a fertőzések kialakulásában.

- Ismeri a mikroorganizmusok, mint kórokok kimutatásának és elpusztításának lehetőségeit, a mintavétel szabályait, a mintavétel módját.

- Ismeri az asepsis-antisepsis, nosocomialis surveillance fogalmait, a szelektív hulladékgyűjtés lényegét és menetét.

- Ismeri a vitális paraméterek mérésének indikációs körét, a beavatkozások és a kapott eredmények értékelésének menetét (beleértve a köpeny és magtemperatúra, láztípusok, légzésszám-minta-típusok, pulzusszám és minőség, pulzusdeficit, non-invazív mérés az artériás vérnyomás meghatározását), ismeri a higiénés szükségletek kielégítésének elemeit (beleértve az alkalmazandó eszközöket, eljárásokat és indikációs kört).

- Ismeri a vitális paraméterek mérésének indikációs körét, a beavatkozások és a kapott eredmények értékelésének menetét (beleértve a köpeny és magtemperatúra, láztípusok, légzésszám-minta-típusok, pulzusszám és minőség, pulzusdeficit, non-invazív mérés az artériás vérnyomás meghatározását), ismeri a higiénés szükségletek kielégítésének elemeit (beleértve az alkalmazandó eszközöket, eljárásokat és indikációs kört).

- Részletesen ismeri a kommunikáció alapelemeit, formáit, irányait, csatornáit, az életkornak megfelelő kommunikációs stratégiákat, a problémafeltáró és problémamegoldó, valamint ösztönző kommunikáció jellegzetességeit.

- Ismeri a személyiség fogalmát, a személyiség tipológiákat, az érett személyiség jellemzőit, az önismeret és önértékelés aspektusait, az egészségpszichológia alapjait, a különböző életszakaszok fejlődés lélektani alapjait, a konfliktusok fajtáit, okait.

- Átfogóan ismeri a pszichológia vizsgálati területeit, módszereit, a pszichológia legfontosabb irányzatait, tudományterületeit, illetve ezek alapproblémáit.

- Részletesen ismeri a terapeuta munka alapelveit, jellemzőit, intervenciós szintjeit, az ápolási és betegvezetési folyamat összefüggéseit, a betegvezetés elméleti alapjait, formáit, a paramedikális tanácsadás szintjeit, készségeit és stratégiáit, személyiségének és szakmai felkészültségének folyamatos, tervszerűen tudatos fejlesztésének lehetőségeit.

- Ismeri az etikai alapfogalmakat, az etikus betegellátás jellemzőit, hazai viszonylatban az egészségügyi rendszerben előforduló etikai problémákat és azok lehetséges megoldási lehetőségeit, alternatíváit.

- Ismeri a jogi alapfogalmakat, a jogszerű betegellátás jellemzőit, hazai viszonylatban az egészségügyi rendszerben előforduló főbb jogi problémákat és azok lehetséges megoldási lehetőségeit, alternatíváit, valamint a kliensek és az ellátást végzők jogait és kötelezettségeit.

- Széleskörűen ismeri a jogi alapfogalmakat, a jogszerű betegellátás jellemzőit, hazai viszonylatban az egészségügyi rendszerben előforduló főbb jogi problémákat és azok lehetséges megoldási lehetőségeit, alternatíváit, valamint a kliensek és az ellátást végzők jogait és kötelezettségeit.

- Részletesen ismeri a demográfiai alapmutatókat, a népesség egészségi állapotát jellemző epidemiológiai mutatószámokat, a főbb népbetegségek gyakoriságát, rizikófaktorait, a népegészségügyi törekvéseket, tevékenységi köröket, a szociológiai, egészségpszichológiai és

kulturális elméleteket és szemléletmódot, ismeri az egészségmegőrzés és - fejlesztés szociológiai, egészségszociológiai megközelítését.

- Ismeri a szociális ellátás különböző formáit és a szociális gondoskodás aktuálpolitikai irányait.
- Ismeri az addikciók pszichés és fizikális alapjait, a leggyakoribb típusait, az önsegítő programok és csoportok jelentőségét és egyéb kezelési lehetőségeket, a deviáns viselkedési formákat, és azok lehetséges integrációs, kezelési megoldásait.
- Átfogóan ismeri az egészség és az egészségfejlesztés fogalmait, módszereit, holisztikus szemléletét, az egészségfejlesztő tevékenységeket, az egészségfejlesztés modelljeit, valamint az egészség-tanácsadás lényegét.
- Ismeri a gyógyszerteran alapfogalmait, a leggyakoribb megbetegedések kapcsán a gyógyszeres terápia hatásmechanizmusait, szövődményeket, mellékhatásokat, a különböző gyógyszerformák alkalmazását, ennek eszközrendszerét.
- Ismeri a pedagógia fogalmait, jellegzetességeit.
- Szakterületének megfelelően ismeri az akut és krónikus megbetegedések ellátásával kapcsolatos betegedukációs feladatokat, és a hatékony betegoktatás felépítésének jellegzetességeit.
- Átfogóan ismeri a bizonyítékokon alapuló ápolás, orvoslás szemléletét, a kutatás, irodalomkutatás folyamatát, az adatgyűjtési módszereket, az adatbázis készítésének menetét, a statisztikai programokat, az egyváltozós statisztikai eljárásokat, az eredmények értelmezésének, értékelésének menetét, kritikus gondolkodással bír.
- Ismeri a legfontosabb életmentési feladatokat, a leggyakrabban előforduló egészségkárosodások esetén szükséges teendőket a mindenkor hatályos ajánlásoknak megfelelően, az alapszintű életmentő beavatkozásokat (BLS) és eszközöket.
- Ismeri a menedzsment alapvető fogalmait és feladatait, az ellátórendszer szereplőit és azok tevékenységi körét, hatáskörét.
- Átfogóan ismeri az egészségügyi informatika alapfogalmait, az operációs rendszereket, a szövegszerkesztő és táblázatkezelő programokat, az egészségügyi informatikai alapadatok feldolgozásának módszereit, a kapott eredmények prezentálását, továbbá az adatbázisokat, kódrendszereket.
- Részletesen ismeri a saját szakterületén alkalmazott egészségügyi dokumentáció vezetésének, kezelésének előírásait, valamint az adatszolgáltatással összefüggő szabályokat.
- Ismeri a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági és munkaegészségügyi követelményeket, tűzvédelmi előírásokat, a mindenkori hatályos jogszabályi előírásokat, és az uniós szabályokat, ismeri a munkavállaló egészségét, és biztonságát veszélyeztető kockázatokat, és a munkaeszközök biztonságos használatát.
- Ismeri az egészségtudományi szakterület szakmai szókincsét anyanyelvén, valamint latin nyelven (orvosi latin).

b) képességei

- Képes az egészséget károsító tényezőket felismerni, az élettani és kóros működések egymástól való elkülönítésére, kompetencia szintjének megfelelő lépéseket vagy javaslatot tenni a megoldásra.

- Képes gyakorlati munkája során alkalmazni ismereteit a jellegzetes patológiai eltérések, elváltozások kapcsán.

- Képes gyakorlati munkája során alkalmazni ismereteit a jellegzetes patológiai eltérések, elváltozások kapcsán.

- Képes megérteni a betegellátás során a gyógyszerteran, a klinikum, a diagnosztika és a terápia összefüggéseit, és mindezek ismeretében képes szakterületének megfelelően szakdolgozó feladatainak ellátására.

- Képes a gyakorlati tevékenységébe megfelelően integrálni a biofizikai- és egészségügyi műszaki ismereteket, valamint képes alkalmazni ezeket a diagnosztikus vizsgálati eljárások és terápiás eszközök használata során.

- Képes az asepsis-antisepsis szabályai és a nosocomialis surveillance kritériumai, valamint a hulladék elkülönített gyűjtésének szabályai szerint a munkafolyamatokat ellátni, valamint képes a higiénés szükségletek kielégítésével kapcsolatos (az intézményben alkalmazandó eszközök, eljárások) feladatok ellátására.

- Képes a megfelelő ágytípus, ágyhelyzet, testhelyzet, kényelmi eszközök, betegmozgatási és mobilizációs eszközök, eljárások megválasztására és alkalmazására.

- Képes a vitális paraméterek megfigyelését (beleértve a köpeny és magtemperatúra, láztípusok, légzésszám-minta-típusok, pulzusszám és minőségek, pulzusdeficit, non-invazív méréssel a vérnyomás meghatározását) önállóan kivitelezni, a kapott eredményeket értékelni.

- Képes a fizikális lázcsillapítás kivitelezésére.

- Képes a fájdalom felmérésére és a fizikális fájdalomcsillapítási eljárások alkalmazására.

- Képes adekvát, a partnerhez igazított szakmai kommunikáció folytatására, szóban és írásban is, hatékonyan kommunikál a pácienssel, családdal, közösséggel, az interperszonális készségek révén képes a bizalom kialakítására a pácienssel, családdal, közösséggel.

- Képes a hivatása gyakorlása során a szükséges pszichológiai alap alkalmazására, pszichoszomatikus szemlélet követésére, képes a beteg és az egészségügyi szakember interperszonális kapcsolatában felmerülő problémák adekvát kezelésére, a beteg ember speciális pszichés jellemzőinek felismerésére és alapvető kezelésére.

- Képes átlátni az egészségügyet meghatározó jogforrások rendszerét, azok alkalmazásának szabályait, valamint megfelelően alkalmazza a releváns jogi szakkifejezéseket, kompetenciahatárainak megfelelően tájékoztatást nyújt a klienseknek a betegjogokról és azok érvényre juttatásának lehetőségeiről.

- Egyéni és közösségi szinten képes felmérni a lakosság egészségi állapotát, prioritásokat meghatározni, és képessé válik hatékony beavatkozás megtervezésére, végrehajtására.

- Szakterületének megfelelően képes aktívan közreműködni a népegészségügyi kérdések megoldásában, szűrővizsgálatok szervezésében és kivitelezésében, egészségfejlesztő anyagok készítésében és alkalmazásában.

- Képes egyéni egészségtervet készíteni, egészség-tanácsadást végezni, és a közösség egészségi állapotának javítása érdekében eredményesen együttműködni a team tagokkal.
- Képes felismerni és megfelelően integrálni az ellátórendszerben az addikcióval küzdő beteget, valamint képes az addiktív viselkedés kialakulásában szerepet játszó rizikó és protektív faktorok elkülönítésére és felismerésére, felismeri a deviáns magatartást és a páciens a megfelelő ellátórendszerbe irányítja.
- Képes az alkalmazott gyógyszercsoportok indikációjával, hatásmechanizmusával, mellékhatásaival kapcsolatos kliensoktatási és non-invazív alkalmazási feladatok ellátására.
- Képes megválasztani, és alkalmazni a szakterületéhez kapcsolódó pedagógiai ismereteket, módszereket és képes egyéni és csoportos kliens, betegoktatási feladatok ellátására a kliens életkorának, társadalmi státuszának, értelmi és érzelmi képességének, betegségének megfelelően.
- Képes közreműködni bizonyítékokon alapuló, kutatómódszertani és biostatisztikai ismeretekre alapozott, releváns hazai és nemzetközi kutatások eredményeire támaszkodó, szakterületének megfelelő vizsgálatok elvégzésében és azok prezentálásában.
- Képes alkalmazni azokat az eszköz nélküli és esetenként eszközös beavatkozásokat, melyek a hirtelen bekövetkezett egészségkárosodás esetén a beteg, sérült életét megmenthetik.
- Képes költségérzékeny döntések meghozatalára és a humán erőforrás optimális felhasználására a tevékenységei során.
- Képes középvezetőként hatékonyan közreműködni szervezői feladatok ellátásában.
- Képes a munkáját a bizonyítékokon alapuló ellátás alapelveinek és gyakorlati szempontjainak figyelembevételével a minőségügyi rendszer előírásai alapján végezni, a minőség javítása érdekében a különböző módszereket, eszközöket összehangoltan alkalmazni.
- Képes mikrobiológiai ismeretei birtokában a fertőző betegségek és járványok felismerésére, azok megelőzésében való közreműködésre. Képes a munkavégzése során betartani és betartatni a munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírásokat.
- Jól használja a munkájához szükséges szakmai (orvosi latin) nyelvet.

c) attitűdje

- Elkötelezett az emberi élet védelme iránt.
- Munkája során tiszteletben tartja az emberi méltóságot, valamint az alapvető emberi és betegjogokat.
- Munkája során betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó kötelezettségeket, és felismeri felelősségének határait.
- Döntéseit a szakterület jogi és etikai szabályainak figyelembevételével hozza.
- Empatikus módon viszonyul a kliensekhez.

- Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.
- Elkötelezett a minőségi szakmai munkavégzés mellett.
- Fogékony az elméleti tudományok mélyebb megismerésére, a szakterületével kapcsolatos új tudás befogadására, elkötelezett azok gyakorlati alkalmazására, törekszik az önképzésre.
- Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.
- Törekszik és fontosnak tartja az ismeretek szakszerű átadását.
- Kritikusan, de elfogulatlanul viszonyul saját és mások szakmai tevékenységéhez, nyitott mások véleményének meghallgatására, figyelembevételére.
- Értékelni tud lehetőségeket, mérlegelni tud kockázatokat, alternatívákat és következményeket, képes kompromisszumos megoldásokra.
- Azonosul az erőforrások költségtudatos felhasználásával, nyitott az ellátás minőségének javítását célzó változtatásokra.
- Elkötelezett a munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.
- Nyitott a kapcsolatteremtésre, az együttműködésre, a kommunikációra.
- Munkájának eredményeit szakmai és nem szakmai körök számára hatékonyan tudja kommunikálni.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, hivatását felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal képviseli.
- Munkáját a szakma etikai normáinak betartásával önállóan vagy team-munkában végzi.
- Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért, valamint a munkája során dokumentált adatokért.
- Kezdeményez, önállóan döntést hoz.
- Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival.
- Minőségi ellátást végez a szakmai irányelveknek megfelelően.
- Felelősséggel használja intézményeinek erőforrásait.
- Felelősségének tudatában fejleszti a vele kapcsolatba kerülők személyiségét, egészségtudatos magatartását.
- Felelősséggel végez egészség-megőrző, egészségfejlesztő feladatokat.
- Felelősen cselekszik sürgős szükség esetén.
- Munkáját a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági és munkaegészségügyi követelményeket, valamint a mindenkor hatályos törvényi előírásokat betartva önállóan végzi.

- Felelősségének tudatában fejleszti saját tudását és felelősséget vállal a jövő szakdolgozóinak gyakorlati és elméleti tudásának fejlesztésében.

7.1.2. A szakirányokon szerezhető sajátos kompetenciák

7.1.2.1. Az ápoló szakirányon továbbá az ápoló

a) tudása

- Széleskörűen ismeri a fizikális állapotfelmérés fogalmát, a betegségek kórismézésében használatos fizikális, laboratóriumi és modern képkalkuló vizsgálatok alapelemeit, alkalmazási lehetőségeit, indikációit, kivitelezési technikáit, az egyes vizsgálatok korlátait, a vizsgálatok során nyert paraméterek helyes értékelését, az eltérések értelmezését, valamint a különböző állapotfelmérő standard skálákat és ezen skálák alkalmazásának menetét.

- Ismeri a vitális paraméterek mérésének indikációs körét, a beavatkozások és a kapott eredmények értékelésének menetét (beleértve a köpeny és magtemperatúra, láztípusok, légzésszám-minta-típusok, oxigénszaturáció, vénás és artériás/kapilláris mintavétellel vérgáz paraméterek, pulzusszám és minőségek, pulzusdeficit, kapilláris újratelítődési idő, non-invazív mérés, valamint invazív mérés esetén az artériás és centrális vénás kanülön keresztül a vénás vérnyomás meghatározását).

- Ismeri a betegmegfigyelő monitorok alkalmazásának menetét, a lázcsillapítási eljárások, az Allen teszt, a carotis massage, a Valsalva manőver és a végtagok Doppler áramlás vizsgálatának indikációs körét és a kivitelezés menetét, a vénás vérvétel, a vércukorszint mérés, valamint OGTT vizsgálat indikációs körét, eszközrendszerét és a kivitelezés menetét.

- Részletesen ismeri a megbetegedések okát, tüneteit, diagnosztikáját, terápiáját, szakápolástanát, transzkulturális aspektusait, valamint az ezekkel kapcsolatos betegoktatási feladatokat az ellátás minden szintjén.

- Átfogó ismeretekkel rendelkezik az ápolási folyamat hazai és nemzetközi elemeiről, standardjairól.

- Széleskörűen ismeri a gyógyszeres terápia indikációját, a hatásmechanizmusokat, szövődményeket, mellékhatásokat és interakciókat, a különböző gyógyszerformák alkalmazását, ennek eszközrendszerét, a gyógyszerek dozírozását, és a gyógyszereléssel kapcsolatos ápolói feladatokat.

- Átfogóan ismeri a menedzsment és ápolásvezetés szerepét, a team munka szervezésének alapelemeit, valamint ismeri a kliensek és hozzátartozóik egyéni és csoportos oktatására vonatkozó alapelveket.

- Ismeri az EKG vizsgálat indikációs körét, típusait, a kivitelezésük menetét, a főbb ritmuszavarok EKG jeleit, a sürgős ritmuszavarok gyógyszeres, elektromos terápiájának kivitelezését (cardioversio, defibrilláció, külső pacemaker), a klinikai és biológiai halál jeleit, a BLS és ALS folyamatát, valamint a kardiológiai kórképekkel kapcsolatos szakápolói feladatokat.

- Ismeri az oxigénterápia indikációit, kontraindikációit és veszélyeit, az oxigénterápia és az inhalációs terápia eszközrendszerét.

- Ismeri az eszköz nélküli és az eszközös légútbiztosítási eljárások indikációs körét, kivitelezésük folyamatát és szakápolói teendőit.

- Ismeri a mesterséges lélegeztetési formákat és módokat, a lélegeztetett beteg ellátásához kapcsolódó szakápolói feladatokat, a légút átjárhatóságát fenntartó beavatkozásokat és azok kivitelezésének menetét (légúti váladékleszívás, mellkasi fizioterápia), valamint a légúti mintavétel indikációs körét és kivitelezésének menetét.

- Ismeri a gyógyszerekkel kapcsolatos előkészítési és adagolási feladatokat, a gyógyszerelés és a gyógyszerfelszívás eszközrendszerét.

- Ismeri az intracutan, subcutan, intramuscularis, intravénás injekciózás célját, a beadás lehetséges helyeit, a beadás szögét, a szükséges eszközrendszert és a beadás menetét, az infúziós terápia indikációit, céljait, eszközrendszerét (infúziós pumpák, másodlagos, túlnyomásos infúziós terápia) és azok alkalmazását, a cseppszám kiszámításának menetét, az infúziós oldatok típusait, a kanülön keresztül történő gyógyszerelés és vérvétel folyamatát, valamint az EDA kanül alkalmazásának menetét.

- Ismeri a hypodermoclysis, a perifériás vénabiztosítás (short, midline), és az intraosseális kanül indikációit, jellegzetes punkciós helyeit és eszközrendszereit, valamint a kanülok behelyezésének és alkalmazásának menetét.

- Ismeri az egyéb centrális vénás kanülok behelyezésének menetét, valamint a kanülgondozási feladatokat.

- Ismeri a fő vércsoportrendszereket, a kompatibilitási vizsgálatok kivitelezésének menetét, a fő vérkészítményeket, a transfúziós terápiával kapcsolatos előkészítési és kivitelezési, betegmegfigyelési feladatokat, továbbá a transfúziós terápia lehetséges szövődményeit és az ezzel kapcsolatos ápolói teendőket.

- Ismeri a preoperatív, posztoperatív és intraoperatív vérmentési technikák eszközrendszerét és folyamatát, valamint a speciális ápolói feladatokat az eljárás során.

- Ismeri a malnutríció tüneteit, a mesterséges táplálás indikációs körét, a mesterséges enterális (gyomorba és vékonybélbe) és parenterális táplálási formákat, módokat, eszközrendszereket, a tápszertípusokat, ismeri továbbá a nasogastricus Sengstaken-Blakemore, Linton szonda, és bizonyos postpylorikus szondák alkalmazásának menetét, és a szondák ápolásával kapcsolatos feladatokat, valamint a gyomoröblítés és gyomormosás indikációs körét, eszközrendszerét és kivitelezésük menetét.

- Ismeri a vizeletgyűjtés, a mintavétel, a vizsgálat formáit, indikációit, eszközrendszerét és a kivitelezés menetét, ismeri a hólyag teltségi állapot vizsgálatának menetét, a vizeletinkontinencia formáit, a kapcsolódó diagnosztikus vizsgálatok indikációit és kivitelezésük menetét, prevenció stratégiáit, az egészségfejlesztési feladatokat, kezelési módjait és az alkalmazható segédeszközöket.

- Ismeri a férfi és női kliens katéterezésének indikációit, a beavatkozás menetét és a katéter gondozási feladatokat, az urostoma és a suprapubicus katéter ápolási teendőit, valamint a betegoktatási feladatokat az önkatéterezés és hólyagtréning kapcsán.

- Ismeri a széklet mintavételi és a székletvér vizsgálatok formáit, indikációs körét, azok eszközrendszerét és kivitelezését, a székletinkontinencia, diarrhoea, obstipatio tüneteit,

terápiás és ápolási lehetőségeit (anális eszközök, skybalum eltávolítás, beöntések, bőrápolási teendők, gyógyszeres terápia), és ezek alkalmazásának menetét.

- Ismeri az enterostomák típusait, indikációs körét, a stoma lehetséges helyének kimérését, meglévő stomák ápolási teendőit (Koch reservoir kezelés, stoma irrigálás, beöntés, fistula-drain kezelés), és az alkalmazható segédeszközöket.

- Ismeri az elsődleges vérzéscsillapítási eljárásokat és az elsődleges sebllátás menetét, a sebtisztítás, a debridement különböző formáit és a sebkimetszés folyamatát, eszközrendszerét, a varratok, kapcsok, és egyéb szövetegyesítő eljárások alkalmazásának és eltávolításának indikációit és kivitelezését, a kompressziós kezelés, a VAC terápia és a Biopton lámpa indikációs körét és azok alkalmazásának lehetőségeit.

- Ismeri a nehezen gyógyuló sebek, decubitus és műtéti sebek típusait, valamint azok komplex ellátásának folyamatát, az alkalmazható kötszertípusokat, ismeri a sebváladék mintavétel indikációit és menetét, a draincsövek alkalmazásának, drainpalack cseréjének indikációit és menetét, valamint az ezzel kapcsolatos bőrápolási feladatokat.

- Ismeri az égett beteg bőrápolásával kapcsolatos ápolási teendőket, speciális ágyakat, fürdetési módszereket és a bőrátültetés utáni ápolási teendőket.

- Ismeri a különböző punkciók eszközrendszerét és asszisztenciájának menetét, a hascsapolás és a sürgősségi detenzionálás indikációs körét és a kivitelezés menetét, a különböző punkciók utáni szakápolói feladatokat, a különböző típusú szívóberendezések működésének lényegét és azok alkalmazását.

- Ismeri a népegészségügyi szolgáltatások, kiemelten a szűrővizsgálatok rendszerét és tudományos alapjait, meghatározott megbetegedések (így egyes daganatos megbetegedések) szűrővizsgálatainak indikációs körét (például méhnyakrákszűrés, emlők vizsgálata, prostata vizsgálata - RDV, egyes laboratóriumi vizsgálatok), kivitelezésük menetét és a kapott vizsgálati eredmények értékelésének a menetét.

- Ismeri az egyes megbetegedések kapcsán a vizsgálati, diagnosztikus étrendeket és a gyógyszer-táplálék interakciókat, valamint a betegélelmezési rendszereket.

- Ismeri szakterületének szakmai irányelveit és protokolljait, jogszabályait, nemzetközi standardjait, alapvető paradigmáit és koncepcióit.

- Ismeri szakterületének dokumentációit, azok előállításának, kezelésének szabályait, adatszolgáltatási kötelezettségeinek formáit és módját.

- Ismeri a szakterületével összefüggő információs és kommunikációs rendszereket.

b) képességei

- Képes az asepsis-antisepsis szabályai és a nozokómiális surveillance kritériumai, valamint az elkülönített hulladékgyűjtés szabályai szerint a munkafolyamatokat ellátni és elláttatni.

- Képes mikrobiológiai ismeretei birtokában kórokozótól függően mintavétel alkalmazására.

- Képes komplex fizikális betegvizsgálat, anamnéziszfelvétel, betegvizsgálati algoritmusok kivitelezésére, tudatállapot felmérő skálák alkalmazására, egyes laboratóriumi és képalkotó

vizsgálatok eredményeinek értékelésére, állapot- és paraméterváltozás észlelésére és megfelelő cselekvésre.

- Képes a vitális paraméterek megfigyelését (beleértve a köpeny és magtemperatúra, láztípusok, légzésszám-minta-típusok, oxigénszaturáció, vénás és artériás, kapilláris mintavételrel vérgáz paraméterek, pulzusszám és kvalitások, pulzusdeficit, kapilláris újratelítődési idő, non-invazív mérés, valamint invazív mérés esetén, az artériás és centrális vénás kanülön keresztül a vérnyomás meghatározását) protokollok szerint önállóan elrendelni és kivitelezni, a kapott eredményeket értékelni, az egészségest a kórostól, valamint az azonnali beavatkozást igénylő állapotot felismerni.

- Képes a betegmegfigyelő monitorok alkalmazására, a fizikális és gyógyszeres lázcsillapítás, az Allen-teszt, a carotis massage, a Valsalva manőver és a végtagok Doppler áramlás vizsgálatának elrendelésére és kivitelezésére, a vénás vérvétel eszközeinek önálló megválasztására, a beavatkozás kivitelezésére és a kapott eredmények értékelésére, vércukorszint mérés elrendelésére, a szükséges mintavétel kivitelezésére, a mérő eszköz használatára, valamint az OGTT vizsgálat kivitelezésére.

- Képes a megbetegedések okainak, tüneteinek, diagnosztikájának, terápiájának komplex megértésére, az azokkal kapcsolatos kliensoktatási és szakápolási feladatok önálló elvégzésére az ellátás minden szintjén.

- Képes önállóan komplex hazai és nemzetközi standardoknak megfelelő ápolási terv és folyamat összeállítására, az ápolók e munkájának irányítására.

- Képes az alkalmazott gyógyszercsoportok indikációjával, hatásmechanizmusával, interakcióival, mellékhatásaival kapcsolatos munkaszervezési, tárolási, kliensoktatási és alkalmazási feladatok ellátására, képes protokollok alapján gyógyszer- és dózisrendelésre.

- Képes komplex vezetői feladatok ellátására, paramedicinális ellátó team munkájának szervezeti egység szintű, valamint az adott kliens egyéni ellátása során történő koordinálására, betegoktatási programok és tájékoztatók kidolgozására.

- Képes a higiénés szükségletek kielégítésével kapcsolatos önálló koordinatív (az intézményben alkalmazandó eszközök, eljárások, folyamatszervezés, az adott kliens esetében a kivitelezés elrendelésére) és közvetlen feladatok ellátására, a megfelelő ágytípus, ágyhelyzet, testhelyzet, kényelmi eszközök, betegmozgatási és mobilizációs eszközök, eljárások megválasztására és alkalmazására, valamint a folyamat koordinálására.

- Képes a klinikai és biológiai halál felismerésére, EKG vizsgálat önálló elrendelésére és kivitelezésére, a főbb ritmuszavarok felismerésére, továbbá az életet veszélyeztető ritmuszavarok megszüntetésére elektroterápiával (automata külső defibrillátor alkalmazása, életet veszélyeztető állapotban defibrilláció).

- Képes önállóan eszköz nélküli és eszközös alapszintű újraélesztés kivitelezésére (BLS), az ALS kivitelezésében történő közreműködésre, valamint képes alkalmazni a kiterjesztett újraélesztés eszközeit és gyógyszereit.

- Képes az alkalmazandó FiO_2 elrendelésére, az alacsony- és magas áramlású oxigénbeviteli rendszer, valamint inhalációs eszköz megválasztására és alkalmazására.

- Képes a légúti átjárhatóság biztosítására és fenntartására műfogásokkal és eszközökkel, a légzés asszisztált támogatására vagy kontrollált pótlására, a gépi lélegeztetési mód megválasztására, a lélegeztetett beteg megfigyelésére, ellátására, a lélegeztetésről történő leszoktatásra, a légúti váladéklezívás, a mellkasi fizioterápia, emellett a légúti mintavétel elrendelésére és kivitelezésére.

- Képes az előkészítési, gyógyszerfelszívási, gyógyszer adagolási feladatok ellátására, az intracutan, subcutan, intramuscularis, intravénás injekciók beadásának, a szükséges eszközrendszernek a megválasztására, valamint az injekció beadására.

- Képes az infúziós terápiával, a vénabiztosítással kapcsolatos felmérési feladatok ellátására, a kapott adatok értékelésével dönteni a hypodermoclysis, a perifériás vénabiztosítás (short, midline) szükségességéről, a punkció helyéről és eszközeiről.

- Képes kanül behelyezésére, használatára, ápolására és eltávolítására, intraosseális kanül behelyezésére, használatára, ápolására és eltávolítására, centrális vénás kanül esetén képes asszisztálni a beavatkozáshoz, képes használni, ápolni és eltávolítani.

- Képes az infúziós terápia előkészítésére és kivitelezésére, a cseppszám kiszámítására, beállítására, infúziós pumpák használatára, másodlagos, túlnyomásos infúziós terápia, kanülön keresztül történő gyógyszerelés és vérvétel kivitelezésére, EDA kanül alkalmazására, dehidráció esetén önállóan folyadékpótlás megkezdésére fiziológiás összetételű oldattal intravénás úton.

- Képes a transfúziós terápiával kapcsolatos előkészítési és kivitelezési feladatok (vércsoport-meghatározás, biológiai próba, vérkészítmény beadása, betegmegfigyelés, szövődményekkel kapcsolatos sürgős beavatkozások, dokumentációs feladatok) ellátására, valamint a preoperatív-, postoperatív- és intraoperatív vérmentési technikák alkalmazására.

- Képes a kliens állapotával összhangban a táplálkozási szükséglet kielégítésével kapcsolatos ápolási feladatok megszervezésére és kivitelezésére, felismeri a malnutríciót és önállóan dönt a mesterséges táplálás elrendeléséről, a szonda típusáról, a táplálás formájáról, módjáról és a beadandó tápszerről, tápoldatról.

- Képes nasogastricus és meghatározott körű postpyloricus szondák levezetésének és eltávolításának, valamint gyomoröblítés és gyomormosás elrendelésére és kivitelezésére, a szondák, kanülok ápolására, valamint a kanülön keresztüli gyógyszerbeadásra.

- Képes a vizeletürítés szükségletével kapcsolatos ápolói feladatok ellátására és irányítására.

- Képes alkalmazni a vizeletgyűjtési- mintavételi- vizsgálati eljárásokat, képes a hólyag teltség állapotának vizsgálatára, a diagnózis megállapításához tartozó diagnosztikus vizsgálatok indikálására és kivitelezésére, a vizeletinkontinenciával kapcsolatos prevenció stratégiák kialakítására és alkalmazására, egészségfejlesztési feladatok elvégzésére.

- Képes elrendelni a vizeletinkontinencia kezelésének eszközeit, indokolt esetben a férfi és női kliens katéterezését, képes a beavatkozások kivitelezésére, a katéter gondozására, a leszoktatási és eltávolítási feladatok elrendelésére és kivitelezésére, önkatéterezés és hólyagtréning oktatására, az urostoma és a suprapubikus katéter ápolására, önállóan felírja az inkontinencia segédeszközeit.

- Képes a székletürítés szükségletével kapcsolatos ápolói feladatok ellátására és irányítására.

- Képes a széklet mintavétel, a székletvérvizsgálat elrendelésére, székletinkontinencia, diarhoea, obstipatio esetén önállóan dönt a szükséges terápiáról (anális eszközök, skybalum eltávolítás, beöntések formái, gyógyszeres), továbbá képes a megfelelő beavatkozások kivitelezésére, bőrápolási teendők ellátására.

- Képes önállóan az enterostomák helyének meghatározására, a stoma állapotának felmérésére, a meglévő stomák ápolására, Koch rezervoár kezelés kivitelezésére, stoma irrigálására, beöntés, fistula-drain kezelés kivitelezésére és a segédeszközök felírására.

- Képes kivitelezni az elsődleges vérzéscsillapítási eljárásokat és az elsődleges sebellátást.

- Képes a sebtisztítás, a debridement különböző formái, és protokollok alapján varratok, kapcsok behelyezésére és eltávolítására, és egyéb szövetegyesítő eljárások alkalmazására, kompressziós kezelés, VAC terápia, Biopton lámpa alkalmazására.

- Képes a nehezen gyógyuló sebek, dekubitus és műtéti sebek komplex ellátására, sebváladék mintavételre, a kötszerek megválasztására és felírására, draincsövek behelyezésére és eltávolítására, a bőrápolásra, a drainpalack cseréjére.

- Képes az égési sérülés mértékének megfelelő betegágy megválasztására, a súlyosan égett beteg terápiás fürdetésére és a sebkezelés elvégzésére.

- Képes asszisztálni punkciók esetén, valamint orvosi rendelésre önállóan kivitelezni a hascsapolást, akut helyzetekben a sürgősségi detenzionálást, képes a punkciók utáni szakápolási feladatok ellátására, a különböző szívóberendezések alkalmazására.

- Képes a szűrővizsgálatok rendszerének átlátására, értelmezésére, egyének és közösségek szűrővizsgálatokkal kapcsolatos tájékoztatására, meghatározott megbetegedések (például.: egyes daganatos megbetegedések) szűrővizsgálatainak kivitelezésére (például.: méhnyakrákszűrés, emlők vizsgálata, prosztatata vizsgálata - RDV), illetve egyes laboratóriumi vizsgálatok protokoll alapján történő indikálására.

- Képes a páciens számára alapvető étrendi javaslatok megfogalmazására és képes átlátni a betegélelmezés folyamatát.

- Képes a napi ápolói vizitek vezetésére, a helyi infekciókontroll szabályainak alkalmazására, a beteg és a személyzet biztonságának elősegítésére, a kritikus, nem várt események, szövődmények felismerésére, minimalizálására, esetmegbeszélések szervezésére, útmutatók, protokollok, ápolási csomagok kialakítására és alkalmazására, a súlyossági, állapotjellemző pontrendszerek alkalmazására.

- Képes az ügyfélmenedzsmentre, az egészségterv egyénre szabására, a betegútmenedzsmentre, szervez, támogat, ellenőriz.

- Képes a panaszkezelésre, az egészségszervezési szakmai irányelvek, tevékenységelemek és szolgáltatási folyamat menedzselésére, adatok kezelésére, jelentések értelmezésére, megosztására, az egyén elégedettségének nyomon követésére, fejlesztésére, a kapcsolattartásra az egyénnel, az orvos szakmai és segítő teamekkel.

- Képes az egészséges életmód megalapozására, az egészségfejlesztésre, az egészség-tanácsadással kapcsolatos tevékenységek kidolgozására, megvalósítására az egészségügyi, szociális, nevelési-oktatási intézményekben, civil szervezetekben az egészségfejlesztés

feltételeinek kialakítására, egészségfejlesztő projektek kidolgozására; egészségfejlesztő, életmódprogramok gyakorlati megvalósítására, a munkavégzés koordinálására, valamint a szakterületével kapcsolatos ismeretek és képességek oktatására.

- Képes szakmai tudásának hatékony alkalmazására, szakmai irányelvek, protokollok, jogszabályok betartására, valamint a tudományosan megalapozott, szakmájában általánosan elfogadott paradigmák közvetítésére és átadására.

- Képes a szakterületén elvárt dokumentáció pontos vezetésére, megfelelő minőségű adatok szolgáltatására, a szakterületén alkalmazott informatikai programok használatára.

c) attitűdje

- Munkáját az emberi élet védelmét, a beteg jól létét középpontba állítva korrekt szakmai magatartás jellemzi.

- Nyitott a szakterületének új eredményei, kutatásai, fejlesztései iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására.

- Munkája során figyelembe veszi a kliens biológiai állapotát (testi, szervezeti egészségét), a lelki (szellemi, érzelmi, törekvési) tulajdonságait és a társadalmi együttélésből adódó szociokulturális státuszát (anyagi-gazdasági helyzetét, családi harmóniáját, társadalmi beilleszkedési zavarait), és ezek együttes hatásrendszerében ítéli meg tennivalóit.

- Elkötelezett a magas szintű ellátás megvalósításában.

- Törekszik az önképzésre.

- Szakmai kihívásokra relevánsan reagál.

- Korrekt szakmai kapcsolatokra törekszik és etikusan viszonyul mások szakmai eredményeihez.

d) autonómiája és felelőssége

- Munkáját hivatásszerűen, felelősen, a szakmája etika normáinak betartásával, a mindenkori hatályos jogszabályielőírásokat betartva önállóan vagy team-tagjaként végzi.

- Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért, tudatában van azok lehetséges következményeinek, önállóan dönt.

- Minőségi ellátást végez a szakmai irányelveknek megfelelően.

- Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója.

- Önállóan alkalmazza szakterületén a különböző jogszabályokban rögzített eljárásokat, módszereket hatás- és feladatkörében folyamatos önellenőrzés mellett.

7.1.2.2. Dietetikus szakirányon továbbá a dietetikus

a) tudása

- Ismeri az egészséges táplálkozás követelményeit, a helytelen táplálkozás egészségkárosító hatásait, a megelőzés módjait és lehetőségeit.

- Ismeri a különböző korosztályok, állapotok (például. várandósok, szoptató anyák) táplálkozási sajátosságait és szükségleteit.

- Tudja a gyakoribb betegségek és betegségtípusok etológiai tényezőit, fontosabb morfológiai és funkcionális jellemzőit, patomechanizmusait és a dietoterápia lehetőségeit.
- Ismeri az élelmezési üzemre vonatkozó általános követelményeket, a korszerű ételkészítési technológiákat és a diétás konyhatechnológia eljárásait, alkalmazási lehetőségeit.
- Ismeri az ételek tápanyag-összetételét, az ételkészítés során abban végbemenő változásokat és a tápanyagok szerepét az egészséges és a beteg ember táplálkozásában.
- Különbséget tud tenni az egyes diéták között az energiatartalom, az összetétel és az ételkészítés alapján.
- Ismeri az étlaptervezés alapvető szabályait.
- Ismeri a dietoterápiás eljárás (Nutrition Care Process), a táplálásterápia részeit.
- Felismeri a tápláltsági állapotban bekövetkező változást.
- Ismeri a különböző táplálási formákat és lehetőségeket, valamint ismeri az aktuális szakmai ajánlásokat.
- Ismeri az élelmezés területén adódó nosocomialis ártalmakat, azok megelőzésének, kiküszöbölésének módjait, valamint az élelmezés higiénié előírásait.
- Ismeri a dietetika szakmai szókincsét, fogalomtárát.
- Ismeri a táplálkozási tanácsadás során alkalmazandó kommunikációs technikákat és a táplálkozás változtatását elérő módszereket, az egyéni és csoportos szaktanácsadás területén egyaránt.
- Tisztában van az aktuális szakmai és etikai irányelvekkel.
- Ismeri a különböző üzemeltetők (önkormányzat, vállalkezési formák) által működtetett élelmezési üzemek menedzsment feladatait.
- Ismeri a releváns étrendtervező- és élelmezési programokat.
- Ismeri szerepét és kapcsolódását az egyéb szakmákhoz az egészségügyi és szociális ellátáson belül.
- Ismeri a dietetikusi feladatokat a klinikum, a prevenció és az adminisztráció területén, valamint a vezetői dietetikus munkakörben, továbbá az élelmezésvezetői munkakörben is.
- Ismeri a speciális dietetikai területeket (sport, wellness).
- Ismeri és megérti a dietetikai dokumentáció jelentőségét a hatályos jogszabály értelmében.

b) képességei

- Képes táplálkozási és élelmezési szakemberként a dietoterápia önálló művelésére.
- Megszervezi az élelmezési üzem munkafolyamatait és irányítja az élelmezési szolgálatot.

- Alkalmos élelmezési minőségbiztosítási rendszerek folyamatos működtetésére, a vendéglátás területén is képes az élelmezési üzem vezetésére.
- Kialakítja a kulturált étkeztetés feltételeit és körülményeit.
- Megszervezi és megvalósítja a diétás étkeztetést.
- Képes egészségesek és betegek körében az egyéni és csoportos dietetikai szaktanácsadásra.
- Képes az alapellátásban és a praxisközösségekben a gyógyító team tagjaként szaktudásának megfelelő feladatot ellátni.
- Képes a tápláltsági állapot felmérésére és meghatározására.
- Képes a megfelelő szakmai információkat (orvosi, biokémia, táplálkozási, antropometriai, élelmiszer-fogyasztási, szociális, kulturális, pénzügyi) összegyűjteni, rendszerezni és elemezni, valamint ezek birtokában a dietoterápia megtervezésére és megvalósítására, egyéni táplálási terv kialakítására.
- Képes prioritásokat felállítani a megvalósítható dietetikai célok kitűzése érdekében.
- Képes a dietoterápia adekvát módosítására.
- Javaslatot tud tenni a megfelelő táplálási formára.
- Képes megfelelő étrendet tervezni korcsoportnak és egészségi állapotnak megfelelően, akár speciális étlaptervező programok felhasználásával.
- Javaslatot tud tenni élelmiszeripari cégek felé tápanyagtartalomra, összetételre.
- Használja a dietetika szakmai szókincsét, fogalomtárát.
- Alkalmazza a megfelelő kommunikációs technikákat a táplálkozási tanácsadás során, egyéni és csoportos formában egyaránt.
- Képes motiválni az egyént a táplálkozásában bekövetkező változásra.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldására szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Részt tud venni az egészségügyi, illetve szociális ellátásban a megelőző, gyógyító, gondozó és rehabilitációs munka folyamataiban a dietetikával összefüggésben.
- Képes az alapellátásban és a praxisközösségekben a gyógyító team tagjaként szaktudásának megfelelő feladatot ellátni.
- Képes használni és megérteni a dietetikai szakterület jellemző hazai és nemzetközi irodalmát.

533

- A dietetikai dokumentációt vezeti és fejleszti, a hatályos jogszabályok figyelembevételével.
- Saját szakterületén felismeri az összefüggéseket, értékeli az eredményeket, tapasztalatokat.

c) attitűdje

- Tiszteletben tartja mások táplálkozással kapcsolatos vallási, etnikai és morális érzékenységét.

- Interperszonális kapcsolataiban kifejezi mások iránti megbecsülését, méltósággal viselkedik, az egyéni jogokat és autonómiát szem előtt tartva.
- Alkalmos önmaga hatékony menedzselésére.
- Tud team-tagként dolgozni és vezetői tulajdonságokat felmutatni.
- Másokkal együtt tud működni, valamint tárgyalási és kompromisszumkészségét fejleszteni.
- A rendelkezésre álló információkat kritikusan elemzi és értelmezi.
- Törekszik a szakmai érdeklődését elmélyíteni, megszilárdítani, fogékony az újabb ismeretek elsajátítására, motivált a saját ismeretanyagának folyamatos bővítésére.
- Elkötelezettség és igény jellemzi a minőségi munkára.
- Kreatív problémamegoldásra törekszik, ugyanakkor felismeri tudásának határait és segítséget tud kérni.
- Empátia és lojalitás jellemzi a betegekkel és munkatársaival való kapcsolatában.
- Elfogulatlanság és prekoncepció nélküliség jellemzi a tanácsadás során.
- Támogatja az egyént táplálkozásának változtatásában.
- Kommunikációs képességei lehetővé teszik más szakmákkal való együttműködésre.
- Tudatosan vállalja a dietetika szakma etikai normáit.
- Elfogadja és hitelesen közvetíti a dietetikusi szakma társadalmi szerepét és értékeit.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmáján belül feladatait önállóan végzi (a megfelelő dietoterápia alkalmazása, megtervezése, gyakorlati kivitelezése, táplálási terv felállítása, eredmények kiértékelése).
- Szakmai ismeretek birtokában az adott feladatnak megfelelően hatékony döntést hoz és ezt képes megvalósítani.
- Személyes felelősséget vállal döntéseiért és tevékenységéért.
- Döntéseit alátámasztja kellő ismereteivel, megindokolja azok háttérét tudományos ismereteivel.
- Felelősséget érez az egyén, a beteg dietetikai ismereteinek és táplálkozási szokásainak befolyásolásában.
- Felelős döntéseket tud hozni a dietetika alapvető kérdéseiben.
- Vállalja a modern táplálkozási ismeretek érvényre juttatását a prevenció minden területén.
- Mások munkáját vezeti és irányítja (élelmezésvezetőként, vezető dietetikusként).
- Szerepet vállal a megoldandó problémák megértésében, szakterülete speciális problémáinak biztonságos megoldásában.
- Kezdeményező az eredeti ötletek felvetésében.

- Képes az önellenőrzésre.
- Törekszik arra, hogy a problémákat a társszakmákkal együttműködve oldják meg a kliens érdekében, egyenrangú partner a szakmai kooperációban.
- A gondozó team, vagy táplálási team tagjaként együttműködik a dietetikai és táplálási feladatok ellátásában.
- Felelősséget vállal a megfelelő forrásfelhasználásért.
- A dietetikai munkát hatékonyan tervezi, végzi és dokumentálja a szolgáltatási tevékenység szabályainak megfelelően.
- A dietetikusi hivatást nemzeti és nemzetközi eljárásoknak, szabályozásoknak (jogi, szakmai kollégiumi) és etikai irányelveknek megfelelően gyakorolja.

7.1.2.3. Gyógytornász szakirányon továbbá a gyógytornász

a) tudása

- Ismeri a fizioterápia tárgykörét, annak a képzési területébe tartozó és azzal tágabb kapcsolatban lévő területeit.
- Részletesen ismeri a mozgásrendszer felépítését, anatómiai struktúráit, működését, a mozgás irányítási szabályozási folyamatait, és azok fejlődési és működési zavarait.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a mozgás biomechanikai törvényszerűségeiről, azok károsodásairól és következményeiről.
- Alapvető ismeretei vannak a mozgás energetikai hátteréről, a mozgatórendszer és a kardiopulmonális rendszer fizikai teljesítményének fejlesztéséről, a fejlesztés módszereiről.
- Átfogóan ismeri a mozgásfejlődés menetét, annak vizsgálatát és fejlődésének elősegítését befolyásoló tényezőket, és terápiás lehetőségeit.
- Ismeri a fizikai aktivitás szerepét az egészség megőrzésében és a betegségek megelőzésében, illetve az inaktivitás kóros hatásait a különböző szervrendszerekre és életkorokban.
- Részletes ismeretekkel rendelkezik az elektro-és mechanoterápiás kezelések elméleti alapjairól, hatásairól és a terápiás beavatkozások alkalmazásának feltételeiről.
- Átfogóan ismeri a balneo-, hidro- termo-, és klimatoterápia elméleti hátterét, hatásait és a terápiás beavatkozások alkalmazásának feltételeit.
- Részletesen ismeri a mozgató rendszer és az idegrendszer fizikális vizsgálatának menetét, módszereit, szabályait.
- Ismeri az alapvető képalkotó vizsgálati eljárásokat, azok indikációit és szerepét a diagnosztikában.
- Széleskörű ismeretekkel rendelkezik a leggyakoribb mozgásszervi, légzési-keringési, sebészeti-traumatológiai, neurológiai betegségek komplex fizioterápiás gyógyító eljárásairól, illetve azok megelőzésének lehetőségeiről, felnőtt és gyermekkorban.

- Átfogóan ismeri a fizioterápiában használatos orvostechnikai berendezések, gyógyászati segédeszközök működési elvét és gyakorlati alkalmazását.

- Ismeri a betegellátás kapcsán előforduló nosocomialis ártalmakat, azok megelőzésének, kiküszöbölésének módjait, valamint a kórházhygiéné előírásait.

b) képességei

- Képes a mozgásrendszer funkcionális vizsgálatára és elemzésére, a mozgásszervi státus felvételére, dokumentálására, az egészséges mozgásképesség kritériumainak és a megváltozott mozgásképesség okainak megállapítására.

- Képes rövid és hosszú távú fizioterápiás terv elkészítésére és végrehajtására önálló formában és komplex rehabilitációs programba illeszkedően.

- Képes megtervezni és végrehajtani a mozgásterápiás beavatkozásokat, aktív, passzív manuális, eszközös, egyéni vagy csoportos formában, szárazon és vízben.

- Az orvosi dokumentáció és a saját betegvizsgálat alapján képes a kiegészítő elektro-, balneo-, hidro-, klimato-, és mechanoterápiás beavatkozások kiválasztására, és azok végrehajtására.

- Képes a mozgásterjedelem növelésére, az ízületi stabilitás fokozására aktív és passzív mobilizációs és stabilizáló technikákkal.

- Képes az izomtónus befolyásolására, izomerő egyensúly helyreállítására, az izomerő, és erő-állóképesség, fejlesztésére, dinamikus és statikus formában.

- Képes a koordináció fejlesztésére, szenzoros és motoros képességek fejlesztésére, kompenzációs technikák tanítására és gyakoroltatására, ortézisek és protézisek, mozgást támogató segédeszközök használatának megtanítására és gyakoroltatására.

- Képes terhestorna, gyermekágyi torna, műtéti beavatkozás utáni mozgásterápia, vizelet inkontinencia különböző formáinak konzervatív és műtét utáni fizioterápiájára.

- Képes a fizikai képességek mérésére és azok fejlesztésére a hazai és nemzetközi gyakorlatban elfogadott módszerek szerint, egészséges és beteg egyéneken, különböző életkorokban.

- Képes alkalmazni a kézi és gépi masszázs különböző formáit, az elektroterápiás kezeléseket (rövid, közép és magas frekvenciás), indirekt elektroterápiás kezeléseket, aerosol inhalációs, valamint termoterápiás kezeléseket.

- Képes kiválasztani és végrehajtani a megfelelő expektorációt támogató technikát, mellkas mobilizálást, a ventiláció javítását, kardiopulmonális állóképesség növelését, szükség szerint oxigéntámogatással.

- Képes a perifériás artériás keringés javítására, vénás keringés javítására, operált és nem operált szívbetegek mozgásterápiájának vezetésére, állóképességének fejlesztésére.

- Képes a fizioterápiás beavatkozások hatásainak vizsgálatára, mérésére, az eredmények értékelésére, szükséges konzekvenciák levonására és a kezelés módosítására.

- Képes szűrő vizsgálatok tervezésére és elvégzésére önállóan, vagy csoportban dolgozva, saját szakterületének megfelelően.

- Képes saját szakterületén az egészség megőrzésére, az állapot javítására, vagy a megváltozott képességekhez történő alkalmazkodásra vonatkozó tanácsadásra.

- Képes szakmai véleményének megfogalmazására, dokumentálására, és közlésére laikusok és szakemberek számára.

c) attitűdje

- Igényesen fejleszti szakmai elméleti és gyakorlati tudását, az új ismeretek befogadására nyitott, azokat felelősséggel alkalmazza a mindennapi munkájában.

- Szigorúan vett szakmai kompetenciái mellett törekszik a beteg, kliens állapotának holisztikus értékelésére és javítására.

- A kezelés, gondozás során az érvényes eljárási protokollokat követi, de törekszik új megoldások keresésére.

- Kritikusan értékeli a rendelkezésére álló ismereteket, és felelősséggel hoz döntéseket.

- Nyitott az együttműködésre a beteggel, családtagjaival, kollégáival és más szakemberekkel.

- Együttműködik szakmai csoportokkal és hatóságokkal.

- Érzékeny a beteg, kliens jelzéseire, arra szakmai tudásának és hatáskörének megfelelően reagál.

- Beavatkozásainak eredményét lemérve és a beteg reakcióját értékelve kész változtatni, módosítani, vagy továbbfejleszteni a végzett beavatkozást.

- Segítő, a beteg méltóságának és autonómiájának tisztelete, partnerség, szociális és interkulturális érzékenység, valamint előítélet nélküli attitűd jellemzi.

- Törekszik a legmagasabb színvonalú szakmai ellátás biztosítására minden páciens számára.

- Törekszik az evidenciákon alapuló gyógyító-megelőző tevékenységekre, de nyitott új eljárások beavatkozások tesztelésére, hatékonyságuk igazolására, vagy elvetésére.

- Az egészséges életmódra, a fizikai erőnlét fejlesztésére és a fizikai aktivitásra ösztönző szemléletmóddal rendelkezik.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan végzi az anamnézis felvételét, vizsgálja az ízületi tengelyállást, aktív és passzív ízületi mozgásterjedelmet, járulékos ízületi mozgásokat (transzláció, trakció, kompresszió), izomerőt, izom nyújthatóságot, ízületi instabilitást, speciális tesztekkel, érzőkört és myotatikus reflexeket.

- Önállóan végzi a funkcionális vizsgálatokat (például. kéz funkciók, járás, testtartás mindennapi aktivitás, állóképesség stb.) minden klinikai területen.

- Önállóan vizsgálja a statikus és dinamikus egyensúlyt, koordinációt.

- Önállóan vizsgálja a kardiopulmonális állóképességet funkcionális tesztekkel (például 1000-2000 m futás, 6MWT).

- Önállóan vizsgálja koraszülött, újszülött, csecsemő és kisdted korban a mozgásfejlődést.

- Kötelező a mozgás, és kiegészítő fizioterápiás beavatkozások megkezdése előtt a betegvizsgálatot, valamint a kontroll vizsgálatokat elvégezni, a vizsgálatok eredményét dokumentálni.
- Orvosi diagnózis, saját betegvizsgálata alapján dönt a fizioterápia hatáskörébe tartozó beavatkozásokról, azok sorrendjéről, felépítéséről, vagy a szükséges kiegészítő vizsgálatokról. A betegellátásért felelős személy (szakmai vezető) felé javaslatot tesz a szükséges beavatkozásokról, konzultál.
- Önállóan kezel, felelősséget vállal szakmai tevékenységéért mozgásszervi, légzési-keringési, sebészeti-traumatológiai, neurológiai, betegségek komplex fizioterápiás gyógyító eljárásaiban, felnőtt és gyermekkorban, konzervatív, illetve pre- és posztoperatív ellátásban.
- Elméleti ismereteire támaszkodva önállóan felelősséggel választja ki és alkalmazza a megelőző, terápiás beavatkozásokat a különböző klinikai területeken, a beteg állapotának, az orvosi véleménynek és a szakmai protokolloknak figyelembevételével.
- Minőségi ellátást végez a szakmai irányelveknek megfelelően.
- Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, hozzájárul szakterületének fejlesztéséhez.
- Részt vesz tudományos kutatási programokban, kutatási és fejlesztési tevékenységében etikai és jogi felelősséget vállal.
- Felelősséggel alkalmazza a vizsgálatokhoz szükséges anyagokat, módszereket és eszközöket.
- Szükség szerint kapcsolatot tart a hozzátartozókkal.
- Fizioterápiás, rehabilitációs, beteg-(hozzátartozó-) tanácsadást tart egyéni és csoportos formában.

7.1.2.4. Mentőtiszt szakirányon továbbá a mentőtiszt

a) tudása

- Ismeri a hazai egészségügy szervezeti felépítését és intézményrendszerét, ezen belül a mentőellátás és a sürgősségi betegellátás helyét, szerepét és kapcsolatrendszerét.
- Ismeri a hazai mentőellátás szervezetét, működését, az operatív mentőmunka szolgálati, működési és magatartási szabályait.
- Ismeri a kórházi sürgősségi ellátás intézményi szerepét, kereteit, szerveződését és feladatait, a vonatkozó jogszabályokat, a kórházi betegellátó tevékenység működési és magatartási szabályait.
- Ismeri a prehospitális és hospitális ügyeleti és sürgősségi ellátásban használatos korszerű eszközöket, gyógyszereket, kötszereket és műszereket, azok biztonságos alkalmazását.
- Ismeri a sürgősségi ellátást igénylő kórfolyamatok kórtani alapjait, kórlefordulását, diagnosztikai lehetőségeit, az aktuális ajánlások szerinti kezelési módjait és alternatíváit.
- Ismeri a hazai és nemzetközi, sürgősségi ellátás szempontjából releváns ajánlásokat és protokollokat.

- Ismeri a prehospitalis és hospitalis sürgősségi betegellátás vonatkozó jogszabályait, különös tekintettel a betegjogokra és annak korlátozásaira.

b) képességei

- Képes a sürgősségi betegellátás körülményei között szükségessé váló beavatkozások indikációinak felállítására, szakszerű és biztonságos kivitelezésére, a nemkívánatos következmények megelőzésére, felismerésére és hatásai csökkentésére.

- Képes a megszerzett ismeretek szakszerű alkalmazására valamennyi sürgősségi ellátást igénylő esetben a helyszínen, illetve a sürgősségi betegellátás rendszerében gyógyintézeti keretek között.

- Képes a betegekkel kapcsolatos, szakmai protokollokban meghatározott triázs tevékenységre.

- Képes tömeges balesetek és megbetegedések, illetve katasztrófa helyszínén a kompetenciájába tartozó mentő és szervezési feladatok ellátására.

- Képes a mérgezett beteg ellátásának megkezdésére, a biztonságos betegellátási környezet megteremtésére, a dekontamináció megkezdésére és a beteg definitív ellátásának megszervezésére.

- Képes komplikációmentes szülés levezetésére, a komplikációk felismerésére, azok következményeinek minimalizálására.

- Az újszülöttet szakszerűen ellátja, a szülés és születés körüli vészhelyzeteket elhárítja.

- Képes betegellátó team munkájának a megszervezésére, irányítására, értékelésére és korrekciójára.

- Képes elsősegélynyújtás oktatására, mentőápolók és mentő-gépkocsivezetők képzésében és továbbképzésében való részvételre, továbbá alkalmas oktatási intézményekben folyó elsősegélynyújtó tanfolyamok tartására.

- Képes a kórházi akut ellátói team tagjaként a hospitalis sürgősségi ellátásra kompetenciájának megfelelően.

- Képes a tudásának és problémamegoldó képességének önálló fejlesztésére, a szakirodalomban való tájékozódásra, a helyes tudományos következtetések levonására, az aktuális tudományos eredmények betegellátás során történő alkalmazására.

- Halál megállapítást végez, felismeri a természetes és a rendkívüli halál körülményeit, szükség esetén további intézkedéseket kezdeményez.

- A légút átjárhatóságát műfogásokkal és segédeszközzel biztosítja és fenntartja, a légzést asszisztált módon támogatja, vagy kontrollált módon pótolja, önállóan megválasztja a megfelelő lélegeztetési módot.

- Meghatározott szintű procedurális szedálást, illetve szükség esetén emelt szintű légútbiztosítást végez a mindenkori érvényes protokollok mentén.

- Szívritmuszavart felismer és elhárít gyógyszeres, elektromos beavatkozással (kardioverzió, defibrilláció), indokolt esetben a spontán ingerképzést transztorakális non-invazív pacemaker segítségével pótolja, önállóan felismeri a kardiológiai intervenciók lehetséges indikációit, az

azokkal kapcsolatos betegút-szervezési feladatokat ellátja, a beteg definitív ellátását végző teammel, a protokolloknak megfelelően együttműködik.

- Gondoskodik a szövetek megfelelő vérátáramlásának, oxigén- és tápanyagellátásának biztosításáról, önállóan dönt az ezt biztosító beavatkozásokról, majd kivitelezzi azokat.

- A központi és perifériás idegrendszer kórfolyamatait önállóan felismeri, felelősséggel tartozik a betegúttért, az életveszélyt és tartós szöveti károsodást önállóan megválasztott beavatkozások kivitelezésével megelőzi.

- Felméri, és felismeri a környezeti veszélyforrásokat, azoktól a beteget, önmagát és a betegellátó-team tagjait védi, az őt érő hatásokat minimalizálja.

- Önállóan képes a sürgősségi ellátást jellemző csoportdiagnózis megalkotására.

- Ennek érdekében a sürgősségi eszköz nélküli, eszközös (így az invazív, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok) indikációs körét felállítja, szakszerűen kivitelezzi vagy elvégezteti azokat, a vizsgálatok leleteit önállóan értékeli és értelmezi, az eredményeket szintetizálja.

- Felismerve kórismealkotó lehetőségeinek vagy képességeinek korlátait, szakmai felettesével, orvossal vagy szakorvossal - együttműködés keretében - konzultál, a konzultáció eredményét értelmezi és végrehajtja.

- A beavatkozásai sikertelenségnek, a sürgősségi ellátás jellegzetességéből fakadó korlátainak felismerését követően önálló döntés keretében választ egyéb, rendelkezésére álló betegellátási alternatívák közül.

- Felelős a beteg állapotváltozásának felismeréséért, az állapotromlás megelőzéséért. Ennek érdekében dönt a betegmegfigyelés, monitorozás szükséges módjáról, mértékéről, a szükséges vizsgálatok köréről.

- Megfigyeli vagy megfigyelteti a beteg eszméleti és tudati állapotát, a légutat (annak átjárhatóságát esetleg veszélyeztetettségét), légzésszámát, légzésmélységét és légzésmintázatát, a beteg bőrét és nyálkahártyáját.

- Elektrokardiogramot készít vagy készített, azt önállóan értékeli.

- Rendszeresen méri vagy méretti a beteg oxigén-szaturációját, kilégzésvégi széndioxid mennyiségét (EtCO₂), artériás vérnyomását, pulzusszámát és pulzusqualitását, vércukrát, testének köpeny és maghőmérsékletét.

- Önállóan értékeli az artériás vérgáz vizsgálat eredményét, a korrekció szükségességét és annak mértékét.

- Meghatározza, meghatározatja a beteg tudatállapotának változását, az artériás középnyomást, a beteg fájdalmának intenzitását, a bevitt és ürített folyadék mennyiségét.

- A sürgősségi ellátás tárgykörébe tartozó kórfolyamatok zajlásdinamikájába önállóan megválasztott terápiával beavatkozik.

- Légutat biztosít és tart fenn szupra- és infraglottikus eszközökkel, indokolt esetben konikotómia kivitelezésével.

- Életveszély elhárítása, illetve kialakulásának megakadályozása érdekében a mellüreg és a szívburok detenzionálását elvégzi, mellüregi drenázst és thorakosztómiát végez.
- Folyadékot, elektrolitot pótol intravénás (perifériás vénás, vagy különösen indokolt esetben centrális vénás) vagy intraosszeális úton.
- Felismeri a sepszis, súlyos sepszis és septicus sokk jeleit, megkezdi a beteg folyadékterápiáját, meningococcaemia gyanújának esetén antibiotikus kezelést, illetve gondoskodik az ellátó team tagjainak antibiotikus profilaxisáról.
- Gyógyszert juttat vagy juttat a szervezetbe az érvényes szakmai protokolloknak megfelelő enterális és parenterális úton.
- Fájdalmat csillapít pszichés vezetéssel, gyógyszeresen, hideg, meleg terápiával, az optimális testhelyzet megválasztásával vagy elősegítésével (pozicionálással).
- Kompetenciájának megfelelő fizikális, illetve eszközös vizsgálatot végez, használja az ágymelletti diagnosztikát, értékeli az annak során szerzett adatokat, a prehospitalis ellátásban meghatározott kompetenciákat önállóan gyakorolja, a műszakvezető felügyelete mellett meghatározott beavatkozásokat végez, úgymint: intraosszeális út biztosítása, sebellátás, gipsz felhelyezése.
- A fájdalmat gyógyszeresen, eszközösen csillapítja, a beteget szedálja.
- Vérzést csillapít, végtagot, gerincet rögzít, megkezdi a keringő vérmennyiség optimalizálását, megakadályozza a beteg kihűlését, túlmelegedését, a szöveti véráramlás okozta acidózis kialakulásának minimalizálásával, felhelyezi a sérüléseknek megfelelő kötéseket, gondoskodik az aszepszis és antisepszis szabályainak betartásáról, továbbá a betegellátó team testi épségéről.
- A sérült testhelyzetét megválasztja.
- Gondoskodik a hatásos fájdalomcsillapításról, a megfelelő folyadékpótlásról.
- Katéter segítségével biztosítja a vizelet akadálytalan elvezetését.

c) attitűdje

- Nyitott és fogékony az egészség- és orvostudomány tudományosan bizonyított szakmai alapjainak megismerésére és alkalmazására.
- Kezdeményezi és elfogadja a csapatszellemű betegellátást, felismeri a kollektív munka értékeit, igényli a döntései kritikáját, törekszik a konzultatív döntéshozatalra.
- Nyitott a szakmai konzultációra, a betegellátókkal kommunikációt kezdeményez, annak eredményét értékeli és nyitott az alternatíva befogadására.
- Igényli a szakmai fejlődést, nyitott az új tudományos eredmények befogadására, törekszik azok megismerésére.
- A bajbajutott beteghez empátiával viszonyul, fontosnak tartja a kommunikációt, felismeri a beteg ezirányú szükségleteit és igényét.
- Elkötelezett a minőségi betegellátó tevékenység iránt, saját és kollégái munkáját indokolt esetben, az ennek történő megfelelés érdekében kritikával illeti.

- Vállalja a szakismeretek széles körben történő terjesztését (public notification), az egészségpropagandát, a betegtájékoztatást.

d) autonómiája és felelőssége

- A beteg életét közvetve vagy közvetlenül veszélyeztető kórfolyamatokba, azok felismerését követően késlekedés nélkül önállóan beavatkozik, ennek keretében életmentő beavatkozásokat végez, az életkori sajátosságok figyelembevételével.

- Komplex újraélesztést végez, egységvezetőként vezet.

- A sérültet önállóan ellátja, a sérült testtájékot szakszerűen rögzíti, immobilizálja.

- Az égett beteget önállóan ellátja: meghatározza az égés kiterjedését, súlyosságát.

- A légúti égést időben felismeri, fennállása esetén a beteget szakszerűen ellátja.

- Törekszik az égéssel összefüggő fertőzések és szövődmények megelőzésére.

- Toxikológiai beteg sürgősségi ellátását toxidrómoknak megfelelően megkezdi, különös tekintettel a dekontaminációra, az antidótumok alkalmazására, továbbá a vitális funkciók fenntartására.

- Felelős a betegellátó team testi épségének megőrzéséért.

- Szülést önállóan levezet, a komplikációkat felismeri, azok következményeit minimalizálja.

- Az újszülöttet szakszerűen ellátja, a szülés és születés körüli vészhelyzeteket elhárítja, indokolt esetben kifejtési műfogásokat, epiziotómiát alkalmaz.

- A helyszíni ellátás keretében önállóan, kórházi körülmények között a műszakvezető szakorvossal együttműködve dönt a beteg kórházi kezelésének szükségességéről, az otthonában szükséges további kezelésről, melyről a beteget részletesen tájékoztatja, az ezt kísérő dokumentációért felelősséget vállal.

- Kórházi sürgősségi betegellátóként önállóan képes komplex újraélesztésre csapattagként, csapatvezetőként, észleli és értékeli a betegek vitális paramétereit, a rendelkezésre álló információk alapján azonnali döntéseket hoz.

- Az intra- és interhospitális transzportot koordinálja, véghezviszi.

7.1.2.5. Szülésznő szakirányon a szülésznő

a) tudása

- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a normális női életsiklusokról, a női reproduktív szervek élettani és kóros működéséről.

- Ismeri a szülészeti és nőgyógyászati rutin ellátás szakmai irányelveit és protokolljait, nemzetközi standardjait, alapvető paradigmáit, koncepcióit, a jogi szabályozásokat és az ismeretek bővítésének lehetőségeit.

- Széleskörű tudással rendelkezik a női egészségről, annak tényezőiről, az egészségmegőrzés és egészségfejlesztés módszereiről.

- Ismeri a szexuális és reproduktív egészség területeit, a családtervezés fogalmát, célját, folyamatát, feladatait, a korszerű fogamzásgátlás elvét, módszereit, technikáját.

- Ismeri a terhesség felismerésének módszereit, a várandósság környezeti, foglalkozási és genetikai kockázatait, a magzat növekedését és fejlődését, a kötelezően előírt és ajánlott szűrőmódszerek indikációit, kivitelezését.
- Felismeri a veszélyeztetett és magas kockázatú várandósságot, a speciális gondozási szükségleteket.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik az élettani és kóros vajúadás és szülés folyamatairól, ismeri az újszülött újraélesztéséhez használt eszközöket, gyógyszereket, az újszülött újraélesztés folyamatát.
- Ismeri a gyermekágyas időszakban zajló élettani folyamatokat és esetleges szövődményeket, illetve kockázatokat.
- Ismeri a nőgyógyászati kórképek diagnosztikáját, azok vizsgálati módszereit, a kezelés elveit, módjait, eljárásait, a prevenció és a rehabilitáció lehetőségeit, valamint az öregedés anatómiai és fiziológiai jelenségeit, a menopausa hatásait a mentális és fizikai egészségre.
- Ismeri a nőgyógyászati onkológiai szűrővizsgálat rendjét és módszereit.
- Rendelkezik a szülészeti és nőgyógyászati műtétek, invazív beavatkozások kivitelezésének és elveinek alapszintű ismereteivel. Ismeri a műtéti érzéstelenítés módszereit és lehetséges szövődményeit, az aseptikus munkavégzést és a sterilitást.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a szüléset-nőgyógyászat területén alkalmazott diagnosztikus és terápás módszerekről.
- Ismeri a prevenció, a gondozás, a szülészeti és nőgyógyászati ellátás során alkalmazott dokumentumokat, a dokumentáció vezetésének és kezelésének szabályait.
- Ismeri a szakmai kommunikáció területeit, módszereit, a kliensvezetési technikákat, fogalmait.
- Ismeri a szakterület szakmai szókincsét.
- Ismeri a szakterületéhez tartozó empirikus kutatások tudományelméleti háttereit, szemléletmódjait, fogalomrendszerét, a kutatás típusait és ezek főbb módszereit.
- Elméleti ismeretekkel rendelkezik az egészségügy gazdasági, vezetési, szervezési és minőségfejlesztési technikáira vonatkozóan.
- Ismeri a szülésznői hivatás legfontosabb szakmai irányelveit és határait, a határterületekhez való kapcsolódását, a szakma érdekképviseleti szerveit, valamint az érdekérvényesítés módjait és lehetőségeit.

b) képességei

- Az élettani és kóros működéseket egymástól elkülöníti, és ezt a tudását szakmai döntéseiben alkalmazza.
- Képes szakterületén rutin szakmai problémák azonosítására, analitikus és szintetikus gondolkodásra, a nőbeteg, várandós sajátos szükségleteinek feltárására, prioritások felállítására.

- Támogatja az egészséges családi élet megvalósítását, a pozitív és negatív családtervezés folyamatát, képes egészségnevelő feladatok ellátására, segítő, tanácsadó kommunikáció alkalmazására.
- Képes alacsony kockázatú várandósok önálló gondozására, szülésre felkészítő program szervezésére, a szülői szerepre való felkészülés támogatására, tevékenysége magában foglalja a komplikációk korai felismerését és az ezzel kapcsolatos intézkedések megtételét.
- Képes teljes körű tájékoztatást nyújtani a gondozás alatt végzendő szűrővizsgálatokról és a terhességet befolyásoló rizikófaktorokról.
- Önállóan képes az anyai és magzati monitorizálásra, a szülés előrehaladásának megfigyelésére, észlelésére, valamint a vajúdo támogatására.
- Önállóan képes az élettani szülés biztonságos levezetésére, az episiotomia kivitelezésére és ellátására, valamint sürgős esetben (ha orvos nincs jelen) farfekvéses szülés levezetésére.

- Önállóan képes a szülőnő és az újszülött állapotának megítélésére, az újszülött elsődleges és másodlagos ellátására, valamint az anya és újszülött korai közvetlen kapcsolatának biztosítására.
- Képes az újszülött újraélesztésre.
- Képes a sürgősségi helyzetek felismerésére és az azonnali intézkedések megkezdésére.
- Képes a gyermekágyas megfigyelésére, gondozására, a szoptatás elősegítésére, a hazabocsátással kapcsolatos feladatok ellátására (tanácsadás, kóros tünetek felismerése, intézkedés).
- Képes a betegápolás ápolási folyamat szerinti kivitelezésére.
- Képes a megfelelő szakmai eljárások és protokollok alkalmazására.
- Képes nőgyógyászati onkocitológiai mintavétel önálló elvégzésére.
- Képes a nőbeteg műtetre történő felkészítésére, előkészítésére és a műtét utáni ápolási teendők szakszerű kivitelezésére.
- Képes aszeptikus munkavégzésre.
- Képes a diagnosztikai beavatkozások előkészítésére, kivitelezésére, eredményeinek értékelésére és dokumentálására.
- Képes az egészségügyi ellátás során keletkezett adatok értelmezésére és az önálló tevékenységéhez kapcsolódó dokumentumok vezetésére az adatvédelmi szabályok betartásával.
- Szülészeti-nőgyógyászati szakterületén adekvát szakmai kommunikációt képes folytatni szakértő és nem szakértő közegben egyaránt.
- Képes alkalmazni kliensvezetési technikákat.
- Képes a szülészeti-nőgyógyászat területét érintő átfogó és speciális összefüggések, tudományos ismeretek megértésére és alapfokú elemzésére.

- Képes könyvtári és elektronikus formában megjelenő szakirodalmi források önálló feldolgozására, rendelkezik az analizáló és szintetizáló gondolkodás képességével.
- Képes egészségügyi intézményekben középvezetőként közreműködni (irányítás, szervezés, minőségfejlesztés), képes az önálló döntéshozatalra.

c) attitűdje

- Az emberi élet védelmét középpontba állítva törekszik a konstruktív szakmai, segítő magatartásra.
- Szociális és interkulturális érzékenység, előítélet nélküli attitűd jellemzi, elfogadja és tiszteletben tartja az egyéneket és kultúrájukat, szokásaikat, függetlenül azok státuszától, származásától, vallási meggyőződésétől.
- A magas szintű ellátás megvalósítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai innovációk megismerésére, és törekszik gyakorlati készségeinek fejlesztésére.
- Holisztikus, reflektív szemlélete meghatározza döntéseit.
- Elkötelezett a minőségi szakmai munkavégzés mellett, feladatait pontosan, megbízhatóan végzi.
- Az emberi és anyagi erőforrásokat költségtudatosan használja.
- Elkötelezett az egyén egészségmagatartásának kialakításában.
- Emberközpontú szemlélete lehetővé teszi, hogy az adott problémához kötődő adekvát megoldásokat megtalálja.
- Elkötelezett a dokumentáció szabályszerű vezetésére, és nyitott a dokumentációs eljárásokban bekövetkező változások nyomon követésére és kezelésére.
- Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított szakmai alapjainak megismerésére és alkalmazására.
- Nyitott mások véleményének kritikus figyelembe vételére.
- Munkáját az etikai normák és jogszabályok betartásával részben autonóm, részben együttműködő módon végzi.
- Munkájával és szereptudatos magatartásával a szülésznői hivatást méltóan képviseli.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséggel végez egészségfejlesztő, egészségnevelő feladatokat, önállóan, vagy team tagjaként.
- Önállóan végzi a szükségleteken alapuló ellátást, gondozást az élettani terhesség során a jogszabályoknak megfelelően, és tevékenységéért felelősséget vállal.
- Felelősséget vállal az egészségügyi ellátó rendszerben, illetve azon kívül (magánszolgáltató, szülésház, otthonszülés) végzett önálló tevékenységéért.
- Elkötelezettséget mutat a biztonságos és higiénikus környezet megteremtésére a szülészeti-nőgyógyászati műtéteknél és speciális kezelési formákban.

- Felelősséget érez a maga által vezetett szakmai csoport munkájáért, eredményeiért és kudarcaiért.
- Felelősséget vállal az önállóan végzett diagnosztikus és terápiás vizsgálatok elvégzéséért és értékeléséért.
- Felelősséggel alkalmazza a szakterületéhez kapcsolódó eszközöket és módszereket.
- Felelősséget vállal az egészségügyi dokumentáció pontos vezetéséért és tartalmáért.
- Képes team-munka végzésére, kooperációra, ugyanakkor önálló humán erőforrás és gazdasági döntés-előkészítő véleménnyel rendelkezik, középvezetőként minőségügyi felelősséggel bír.
- Hivatását minden körülmények között felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal képviseli.

7.1.2.6. Hang-, beszéd- és nyelésterapeuta szakirányon továbbá a hang-, beszéd- és nyelésterapeuta

a) tudása

- Részletesen ismeri a szervezet felépítésének és működésének alapelveit: a csontizomrendszer és az idegrendszer felépítését, működési elveit, a központi idegrendszer és az endokrin rendszer irányítási módját - a tudomány ismeretfeltáró módszerei alapján.
- Néhány példán keresztül megismeri és értékeli a tudományos fejlődés eredményeképpen megváltozott betegségfelfogást (például. organikus-pszichogén-strukturális regulatív zavar).
- Részletekbe menően ismeri a hangképzésben, a beszédben, a nyelvi funkcióban és a nyelésben résztvevő szervek, szervrendszerek felépítését, működésük általános és specifikus összefüggéseit, továbbá a kóros működésű struktúrák és az endokrin/neurogén irányító rendszer kölcsönhatásait, patológiás működés pszichoszociális kihatásait, ezeknek a funkciókkal való kölcsönhatását. Ismeri a kóros működések etiológiai tényezőit, patomechanizmusukat és szimptomáit: organikus, pszichés, vegetatív, működésbeli tüneteit, auditív és akusztikus jellemzőit.
- Részletesen ismeri a hangképzés, a beszéd és a nyelvi funkció, a táplálékfelvétel (rágás, nyelés) fejlődését és változását az életkor tükrében.
- Ismeri a hangképzési és beszédfunkcióval szoros összefüggésben lévő hallás élettanát, patológiáját, és a pszichoakusztika fontosabb jelenségeit.
- Ismeri a diagnosztikai módszerek fiziológiai-pszichológiai, akusztikai, aerodinamikai, elektrofiziológiai alapjait, az eszközös vizsgálati módszerek akusztikai, optikai működési elvét, használatuk lehetőségeit és határait, az orvostechnikai berendezések és gyógyászati segédeszközök használatát.
- Ismeri a terápiaformák hatásának alapelveit, a tanuláselméleti alapokat. Ismeri a terápiaformák indikációit és kontraindikációit. Meg tudja különböztetni a tudományos evidencia alapú terápiákat az empirikusan bevált, de tudományosan nem bizonyított hatású eljárásoktól.
- Az alapvető gyakorló terápiák ismeretén túl (hangképzés és artikuláció, nyelvi készség, nyelési terápiák), ismeri a viselkedési terápiák, a pszichoterápiák, a linguisztikai és pszicholinguisztikai

kezelési módok alapelveit, továbbá az eszközös terápiák (elektro-, aerodinamika) működési elvét, ezek indikációit és kontraindikációit.

- Ismeri az orvosi társszakmákban (foniátria, fül-orr-gégészet, audiológia, neurológia, neuropszichológia, pszichiátria, fogszabályozási-állkapocsebészet, belgyógyászat, gyermekgyógyászat, rehabilitációs orvoslás) előforduló, a kommunikációt és a táplálékfelvételt érintő betegségeket és az orvosi kezelési formák alapjait, különös tekintettel a gyakorló terápia és az orvosi kezelés összehangolására. Ismeri a nem-orvosi társszakmáknak (így a fonetikának, a nyelvészetnek, a logopédiának, a gyógypedagógiának) a kommunikációra és táplálékfelvétel zavaraira vonatkozó, a szak számára releváns tudásanyagát.

- Ismeri a szakot érintő rehabilitációs alapelveket, a multimorbiditás és a pszichoszomatika jelentőségét, az ambuláns és intézeti rehabilitáció aktuális lehetőségeit.

- Ismeri az intenzív-medicinai ellátásban részesülő személy kommunikációs lehetőségeit, táplálékfelvételi módusait, a légzőkanülök működését, a póthangelőállító készülékeket.

- Ismeri a képalkotó vizsgálatoknak a szakot érintő alapjait.

- Ismeri a betegellátás kapcsán előforduló nosocomialis ártalmakat, azok megelőzésének, kiküszöbölésnek módjait, valamint a higiénés előírásokat.

- Ismeri a megelőzés alapelveit.

b) képességei

- Önállóan végzi a hangképzés, az artikuláció, a nyelvi képességek, a táplálékfelvétel (rágás, nyelés) funkcionális vizsgálatát és elemzését, a státusz felvételét, dokumentálását. Képes a funkcióvizsgálatokhoz szükséges motiválásra és empátiára.

- Megállapítja és értékeli az egészséges funkciókat és a megváltozott funkciókat. A patológiás funkciók okait differenciálja.

- Képes a kezelendő személy kezelhetőségének, rehabilitálhatóságának a szakma szempontjai alapján történő megállapítására az orvosi és pszichológiai pszichiátriai véleménnyel való összevetésben, továbbá kezelés elérendő és elérhető céljának meghatározására a kezelt személy egészségi igényeinek és szociális szükségleteinek vetületében.

- Önállóan, strukturáltan tervezi a terápiát rövid és hosszú távra. Képes a terápia végrehajtására a kezelendő személlyel egyetértésben, egyéni, illetve csoportos kezelés végzésére, a hozzátartozók, szükség szerinti bevonására a terápiába.

- Rendelkezik a gyakorló terápiákhoz szükséges, fejleszthető pszichomotoros képességekkel, az önreflexió képességével a megfelelő terápiai helyzet (külső és lelki) kialakításának és monitorozásának készségével.

- Képes az orvosi diagnózis értelmezésére, a terápiának az orvosi kezelésbe, a rehabilitációba illeszkedő megtervezésére és kivitelezésére. Az orvossal, az ápolással, a diétetikával, fizioterápiával és egyéb szakokkal strukturáltan együttműködik. A team munkában aktívan és konstruktívan működik közre.

- Képes a terápia hatásainak vizsgálatára, az eredmények értékelésére, konzekvenciák levonására és a kezelés szükség szerinti módosítására.

- Kész az életkori sajátosságoknak megfelelően tanácsot adni a kezelt személynek, szülőnek, más hozzátartozónak, a jogilag meghatalmazott személynek.
- Képes a tudományos munkában való részvételre.
- Képes szakmai vélemény megfogalmazására, dokumentálására és közlésére laikusok és szakemberek számára.

c) attitűdje

- Jellemzi a szakma tisztelete, a szakmai igényesség, a tudás fejlesztésének, az új ismeretek befogadásának igénye a hangképzés, a beszéd, a nyelvi képességek és a táplálékfelvétel fiziológiájának és patológiájának széles területén.
- Motivált a saját ismeretanyagának folyamatos bővítésére, a rendszeres információfelvételre, ugyanakkor a rendelkezésre álló információkat kritikusan elemzi és értelmezi.
- Kreatív problémamegoldásra képes, törekszik kollégáival és más szakmák képviselőivel való tapasztalatcserére.
- Kész paciensek kezelőorvosával és ápolójával, illetve más terapeutával való információcserére, konzultálásra, a paciens egyetértése alapján.
- Képes team-tagként dolgozni, és, ha erre szükség van, vezetői tulajdonságokat felmutatni.
- A minőségi munkára való elkötelezettség jellemzi. Munkáját strukturáltan és önkritikusan, felelősségteljesen végzi, elemzi és dokumentálja.
- Terápiás munkáját a beteg méltóságának és autonómiájának tisztelete jellemzi.
- Pszichológiai és szociális érzékenysége alapján óvakodik attól, hogy a terápia sikerét magának tulajdonítsa, esetleges sikertelenségét a beteg hibájának értékelje. A kezelt személyt egyenrangú partnerként kezeli, érte mély felelősséget érez.
- A vizsgált, illetve kezelt személy személyiségi jogait szigorúan szem előtt tartja.

d) autonómiája és felelőssége

- Munkáját önállóan végzi az anamnézis felvételétől kezdve a diagnosztikai lépéseken át a kezelésig, a tanácsadásig, továbbá a dokumentációig.
- Ismereteire támaszkodva önállóan és felelősséggel választja ki és alkalmazza a terápiákat a beteg állapotának, szociális és kulturális helyzetének megfelelően, a szakmai protokollok figyelembevételével. Felelősséggel és érzékenységgel jár el a többnyelvűség jelenségének megítélésében.
- Tudatában van az orvosi és más társszakmák által végzett diagnosztika, kezelés és vélemény jelentőségének: az ezekből származó ismereteket felelősséggel értékeli, és - ha szükséges - integrálja az általa végzett terápiába.
- Figyelemmel kíséri az általa végzett terápiák rövid- és hosszútávú eredményeit, ebből következtetéseket von le.

- Felelősséggel használja a vizsgálatokhoz és a terápiákhoz szükséges mechanikai eszközöket, elektromos, akusztikai műszereket, egészségügyi segédeszközöket, valamint a vizsgálati és terápiás módszereket. Az emberi és anyagi erőforrásokat költségtudatosan használja.

- Felelősséget érez az önfejlesztésért, a szakmai területének szakmai, etikai fejlődéséért, az új ismeretek integrálásáért, a fiatalok szakmai neveléséért.

- Részt vesz tudományos-szakmai továbbképzéseken, és ha módja van rá, a tudományos munkában.

- Felelősséggel tartozik a munkája során tudomására jutott adatok információk megőrzéséért.

7.1.2.7. Ergoterápia szakirányon továbbá az ergoterapeuta

a) tudása

- Ismeri az elméleti és gyakorlati modelleket, az alkalmazható referencia kereteket az ergoterápia területén, a bizonyítékon alapuló kezelés módszertanát.

- Ismeri a tevékenységet, mint az emberi lét lényegét és annak kivitelezési módjait. Ismeri a tevékenységet, mint alapvető terápiás eszközt, és annak komponenseit.

- Ismeri az egészséges szervezet működését, a testi funkciókat és struktúrákat, az egészség és jóllét fogalmát.

- Tisztában van a tevékenység, részvétel, károsodás fogalmával, a tevékenység akadályozottságával és a részvételi korlátozottság jelentésével, ismeri a személyes és környezeti tényezőket.

- Ismeri a társadalomban betöltött szerepeket és az azokhoz tartozó főbb tevékenységi köröket.

- Ismeri a tevékenységbeli diszfunkciókat, érti azok fizikális, mentális és szociális aspektusait.

- Ismeri a tevékenységet és azok összetevőit elemző vizsgálati módszereket és eszközöket, az ergoterápiában alkalmazott hét lépcsős vizsgálati módszert, az alkalmazható tesztek, skálákat, indexeket és az azokhoz tartozó dokumentációt. Ismeri az életminőséget vizsgáló tesztek, módszereket.

- Jól ismeri a személy - környezet - tevékenység kapcsolatát, érti azok összefüggéseit.

- Ismeri a személy motoros, szenzoros, kognitív, perceptuális, pszichoszociális és spirituális alkotóelemeit.

- Ismeri a környezet fizikai, szociális, kulturális és intézményes alkotóelemeit.

- Ismeri a tevékenység formáit a három fő területen, így a produktivásban, mely a munkavégzést és tanulást jelenti, az alapvető, mindennapi tevékenységek területét vagy az eszközzel végzett napi tevékenységeket, illetve a szabadidős tevékenységek területét és a pihenéssel, alvással összefüggő tevékenységeket, és ismeri ezek komponenseit is.

- Ismeri a főbb csecsemő-gyermekgyógyászati, neurológiai, pszichiátriai, ortopédiai, traumatológiai, reumatológiai, belgyógyászati, érzékszervi megbetegedéseket, az azok által kiváltott funkciókiesést, akadályozottságot és korlátozottságot és azok ergoterápiás vonatkozásait, a tevékenység-alapú kezelést.

- Ismeri az ergoterápiás célokat, így a fizikális és mentális tevékenység-kivitelezés segítését, a csökkent képességek fejlesztését, az életminőség, autonómia növelését, a szociális szokások fenntartásának folytatását, pszichoszociális támogatás nyújtását és információ biztosítását az egyén és a gondozó személyzetnek, családnak.

- Ismeri a rövid és hosszú távú kezelési terv készítésének módszertanát, a kezelés eredményességének felmérését.

- Ismeri a rehabilitáció folyamatát, jól ismeri szakterületét, az ergoterapeuta szerepét, helyét a folyamatban. Ismeri a rehabilitációs multidiszciplináris team-munkában való részvétel módját.

- Ismeri az ergoterápiás kezelési lehetőségek széles palettáját, a tevékenység-kivitelezés komponenseinek módosítási lehetőségeit, a kompenzációs lehetőségeket, az adaptációkat, a deficit-specifikus tréninget és a szociális képesség tréninget.

- Ismeri a jelenlegi technológiát, a technikai rehabilitáció lehetőségeit, a technikai berendezéseket, egyénre szabott módosítások tervezési és kivitelezési lehetőségeit, a gyógyászati segédeszközök működési elvét, gyakorlati alkalmazhatóságukat, ismeri az egyéni adaptáció széles skáláját.

- Ismeri a beteg-, kliens -központú megközelítést, annak gyakorlati alkalmazhatóságát.

b) képességei

- Képes azonosítani az egészség, funkcióképesség, károsodás, fogyatékoság, rokkantság biológiai és viselkedésbeli komponenseit, ezek kapcsolatát az emberrel és a társadalommal.

- Képes kiválasztani, alkalmazni és módosítani a megfelelő elméleteket, referencia kereteket, modelleket az ergoterápiás gyakorlatban és módszerekben, hogy a tevékenységbeli és az egészségi állapotnak megfelelő szükségletek találkozzanak.

- Képes a károsodásból, fogyatékoságból, rokkantságból adódó tevékenység-vesztés, funkciókiesés felmérésére, vizsgálatára és szakszerű dokumentálására az ergoterápiás eszközök, módszerek alkalmazásával.

- Érti és képes vizsgálni a személy - tevékenység - környezet kapcsolatát, képes analizálni, szelektálni és alkalmazni a tevékenységet, mint alapvető terápiás eszközt. Képes és törekszik a beteg-, kliensközpontú kapcsolat kiépítésére.

- Képes a biológiai, orvosi, humán, pszichológiai, szociális és foglalkozási tudományokból a releváns tudást szintetizálni és alkalmazni a tevékenység és részvétel elméletekkel.

- Képes az egyén tevékenységét, részvételét fejlesztő ergoterápiás terv készítésére a kapott vizsgálati eredmények alapján.

- Képes az ergoterápiás kezelés szakszerű kivitelezésére, segítő technológiák és módzatok kivitelezésére, környezeti adaptációk kidolgozására, tanácsadásra és a társadalmi részvétel serkentésére.

- Képes szoros kollaborációban együtt dolgozni egyénnel vagy csoporttal a tevékenységben való részvétel során az egészségfejlesztés, a prevenció, a re/habilitáció és kezelés területén.

- Képes a rehabilitáció teamben való munkára, jó szakmai kapcsolat kiépítésére.

- Képes közreműködni az akadálymentes fizikai és infokommunikációs környezet, a szállítóeszközök igényfelmérésében, kialakításában.
- Képes elmagyarázni a funkció és diszfunkció fogalmát a munka, a szabadidő és a mindennapi élet tevékenységeiben.
- Képes ergoterápiás tanácsot adni a kliensnek, a csoportoknak és a gondozó személyzetnek, családnak egyaránt.
- Képes a kreatív problémamegoldásra, képes hatékonyan használni a szakmai és etikai okfejtést az ergoterápia folyamatában.
- Képes tevékenykedni a hozzáférhető és adaptív környezetért és segít előmozdítani a munkahelyi igazságosságot.
- Képes közösségekkel együttműködni, hogy a közösség egészségét és jóllétét előmozdítsa a tevékenységben való részvétel által.

c) attitűdje

- Önálló munkavégzése során követi a szakmai utasításokat, protokollokat és tudományos módszereket, törekszik az evidenciákon alapuló ergoterápiás tevékenységre.
- Aktívan fejleszti elméleti és gyakorlati szakmai ismereteit, igénye van az önképzésre, nyitott az új kutatási eredményekre, kritikusan értékeli és az információk és evidenciák széles körét alkalmazza, így biztosítva a naprakész és legjobb kezelést a kliens számára.
- Nagy felelősséggel rendelkezik a szakmai döntéshozatalban. Mérlegeli a több forrásból származó szakmai információt, szakirodalmat. Körültekintő, szakmájában kerüli a szélsőséges döntéseket, racionálisan gondolkodik.
- Hű a tényekhez, a valósághoz munkájában, őszinte és hiteles magatartásformát követ a szolgáltatást igénybe vevőkkel és kollégákkal szemben, mely a szakmai kompetenciák fenntartásával és fejlesztésével valósítható meg.
- Kritikusan alkalmazza az ergoterápiás gyakorlatot, biztosítva, hogy a középpontban a tevékenység, foglalkoztatás és annak kivitelezése álljon.
- A kliens-központrú megközelítés elveit követve dolgozik, a kliens tevékenységbeni szükségletét állítva a középpontba. Tiszteletben tartja a kliens autonómiáját és méltóságát, törekszik a jóllét és önállóság minél magasabb szintű elérésére, szakmai munkájára jellemző az önzetlenség.
- Terápiás kapcsolatot épít ki, mely az ergoterápiás kezelés alapja. Nyitott az együttműködésre a klienssel, a gondozóival, a családtagokkal, előmozdítja a team-munkakapcsolatokat.
- Ismeri és hitelesen képviseli szakmája társadalmi és rehabilitációban betöltött helyét és szerepét.
- Törekszik az írásbeli és szóbeli kommunikációban az ismeretek közérthető közvetítésére.
- Szakmai szervezetben és fórumokon képviseli szakmáját, megismerteti tevékenységét más társszakmákkal, együttműködik a hatóságokkal.
- Nyitott az értékelésre, önértékelésre, fogékony a kezelés kimenetelének elemzésére, kész a változtatásra, módosításra, továbbfejlesztésre.

- Ösztönző szemlélettel bír az egészséges életmódra nézve.
- Érzékeny és fogékony a sokszínűsége, a kontextusbeli és személyes tényezőkre az emberi interakciókban, az egészségben és jóllétben. Az ergoterápiás szolgáltatások során méltányosság, pártatlanság és egyenlőség jellemzi, tiszteletben tartja mások értékeit, hiedelmeit, életfelfogását.
- Törekszik a tájékozottságra az egyén törvényes jogairól a szakmai tevékenységére vonatkozóan, hogy mindazok számára, akinek szükséges, biztosítva legyen a terápiás ellátás.
- Lehetővé teszi és megerősíti az egyén számára a választás szabadságát a személyes és társadalmi célok elérésében saját szakmáján belül.

d) autonómiája és felelőssége

- Képes felelős szakemberként a megalapozott, önálló szakmai döntéshozatalra.
- Előkészíti, fenntartja és felülvizsgálja az ergoterápiás kezelés folyamatának dokumentációját.
- Önállóan, a szakma szabályai szerint vizsgálja a beteget, klienst az ergoterápiában használt hét lépcsős metódust alkalmazva.
- Az orvosi diagnózisra és a saját vizsgálataira alapozva önállóan kezelési célokat határoz meg, rövid- és hosszú távú kezelési tervet állít fel, elvégzi a tevékenység-alapú ergoterápiás kezelést, beavatkozást, azt önállóan értékeli.
- Tevékenységét szakmájának jogi és etikai szabályainak betartásával végzi, - megfelelő a magas szintű helyi, regionális, nemzeti, európai jogszabályoknak és eljárásoknak, szakmai standardoknak és a munkáltató előírásainak. Az etikai normák követésével és a szakma előírásának megfelelően, a beteg, kliens érdekeit szem előtt tartva végzi ergoterápiás tevékenységét mind a diagnosztikus és terápiás, mind a szociális ellátás folyamatában, fenntartva saját szakmai szerepkörét.
- Példamutató szakmai magatartás jellemzi, felelősséget vállal munkájáért, szakmai megnyilvánulásaiért, szakvéleményéért.
- Megérti a fontosságát és képes fenntartani a szakmai titoktartást, az adatvédelmet és szakmailag elkötelezett a megfelelő beteg tájékoztatás iránt.
- Munkája során szakmai kötelezettséget vállal, felismeri a személyes felelősségvállalás fontosságát szakmai döntéseiben, felismeri a magas szintű szakmai standardok fenntartásának fontosságát, az önképzés szerepét.
- Élethosszig folytatja a tanulást, fejleszti a képességeit, elkötelezett az önképzésre, önművelésre, mellyel növeli az ergoterápiás szakmai ismereteit, öregbíti annak hírnevét.
- Tiszteletben tartja a beteg, kliens érdekeit, ismeri és betartja a szakmai és etikai normákat, beteg-, kliensközpontú kezelést biztosít.
- Munkája során nem diszkriminál, elismeri és tiszteletben tartja az egyének, csoportok véleményét, kulturális gyakorlatát; együttműködik az egészség, biztonság, jól-lét, egyenlőség és méltóság fejlesztését, előmozdítását célzó irányelvek és rendszerek kidolgozásában.

- Mint ergoterapeuta, magabiztosságot tanúsít az öngazgatás, önismeret, önreflexió területén és a saját korlátainak ismeretében.
- Mint autonóm szakember képes saját szakmai véleményalkotásra, ismeri saját tevékenységének határait, az adott helyzetet elemezve el tudja dönteni, mikor kell másik szakember véleményét kikérni, mikor van szükség konzultációra, felügyeletre. Hatékonyan együtt dolgozik más szakemberekkel, team-tagokkal.
- Tudatosan képviseli szakmája módszertanát, elfogadja más szakterületek módszertani sajátosságait.
- Felismeri a munkaterhelés és az erőforrások hatékony önmenedzselésének a szükségét, felismeri a helyes és megalapozott ergoterápiás igényt, hatékonyan használja ki az idejét és energiáit. Menedzseli az ergoterápia folyamatát, tisztelve a véges emberi és nem emberi forrásokat.
- Felismeri a szükségét a saját fizikai és mentális egészségének fenntartására szakmája magas szintű gyakorlásához.
- Felelősséget érez munkájának rendszeres felülvizsgálatára.

7.1.2.8. Ortopédiai műszerész szakirányon továbbá az ortopédiai műszerész

a) tudása

- Részletesen ismeri a mozgásrendszer felépítését, anatómiai struktúráit, működését, a mozgás irányítási szabályozási folyamatait, a mozgás biomechanikai törvényszerűségeit és azok fejlődési és működési zavarait.
- Ismeri a munkájához kapcsolódó vizsgálati módszereket és eszközöket, az alkalmazható tesztek, skálákat, indexeket és az azokhoz tartozó dokumentációt.
- Ismeri a rehabilitáció folyamatát, jól ismeri szakterületét, az ortopédiai műszerész technikus szerepét, helyét a folyamatban. Ismeri a rehabilitációs multidiszciplináris team-munkában való részvétel módját.
- Széleskörű ismeretekkel rendelkezik a leggyakoribb mozgásszervi, légzési-keringési, sebészeti-traumatológiai, neurológiai betegségek kezelésének eljárásairól, illetve azok megelőzésének lehetőségeiről, felnőtt és gyermekkorban.
- Átfogóan ismeri a szakmájában használatos orvostechnikai eszközök, gyógyászati segédeszközök működési elvét és gyakorlati alkalmazását.
- Ismeri az ortopédtechnikában használatos méretvételi és mintázási technikákat, az ehhez használt eszközöket, ideértve az analóg és digitális eljárásokat egyaránt.
- Ismeri a negatív és pozitív minták megmunkálási technikáit, ismeretekkel rendelkezik a digitális minta tervezésben, szerkesztésben.
- Ismeri az ortopédiai műszerész technikus által alkalmazott ortopédtechnikai gyártási eljárásokat, technológiákat.
- Ismeri az ortézisek és protézisek összeszerelési, gyártási, kialakítási sorrendjét.

- Ismeri az ortopéd technikában használatos alapanyagokat (ideértve a műanyagokat, fémeket és szöveteket is), azok megmunkálását és felhasználási indikációját.
- Ismeri az alkatrészek felhasználási körét, a kiválasztás metódusát, főbb működési elveket.
- Ismeri a minőségbiztosítás fogalmát, azok követelményét a ortopéd technikai szakma tekintetében, a tevékenység folytatásához szükséges engedélyezési eljárásokat és szabványokat.

b) képessége

- Jól használja a munkájához szükséges szakmai (orvosi latin) ortopédiai kifejezések - nyelvet.
- Képes azonosítani az egészség, funkcióképesség, károsodás, fogyatékoság és rokkantság biológiai komponenseit, ezek kapcsolatát az emberrel és a társadalommal.
- Képes az egyén tevékenységét elősegítő ortopéd technikai ellátási terv készítésére a kapott vizsgálati eredmények alapján.
- Az orvosi dokumentáció és a saját betegvizsgálat alapján képes az eszköztervezésre, annak komponenseinek kiválasztására és rendszerbe történő beépítésére.
- Képes a mozgásterjedelem növelésére, az ízületi stabilitás fokozására aktív és passzív mobilizációs és stabilizáló technikákkal támogatására a gyógyászati segédeszközök segítségével.
- Képes használni a méretvételi eszközöket, mérő műszereket, ismeri azok paramétereit.
- Képes felismerni az emberi mozgás sajátosságait, biomechanikai és ortopédiai vonatkozásait, működtetni a mozgásvizsgálat eszközeit, hogy megfelelő, a gyártás szempontjából adekvát, reprodukálható eredményt érjen el.
- Képes minták megmunkálására, szükséges korrekciók elvégzésére, támasztási és rögzítési pontok kialakítására.
- Képes a gyógyászati segédeszközök gyártmányfejlesztési folyamatában való aktív részvételre.
- Képes a gyógyászati segédeszközök gyártási technológiájának tervezésére, és kiválasztására, végrehajtására.
- Képes felismeri a szakterületén jelentkező főbb problémákat, kiválasztja és alkalmazza a megfelelő módszereket.
- Képes alkalmazni a jelenleg széleskörben használt ortopédtechnikai gyártási eljárásokat (laminálás, mélyhúzás, vacuum technológia, Pre-preg technológia)
- Képes az ortézisek és protézisek megtervezésére, azok összeállítására, beállítására.
- Képes a legyártott ortopéd technikai eszköz statikus és dinamikus beállításra, a betegre való felillesztésre, kipróbáltatására, korrigálására és az eszköz átadására.
- Képes elvégezni ortopédtechnikai eszközök, komponensek gyártása során szükséges minőségellenőrzés feladatokat.

- Képes alkalmazni a minőségbiztosítási rendszerek által megkövetelt előírásokat az ortopédiai és rehabilitáció eszközök tekintetében.

c) attitűd

- Nyitott az ortopédtechnika és technológia szakterület új eredményei, innovációi (pl: CAD-CAM, 3D tervezés és nyomtatás, robotika, bionika) iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására.

- Törekszik arra, hogy szóbeli és írásbeli kommunikációja közérthető legyen.

- Empatikus módon viszonyul a betegekhez, kliensekhez és korrekt szakmai kapcsolatokra törekszik.

- Önkritikus saját munkájával kapcsolatban.

- Elfogadja és hitelesen közvetíti szakmája társadalmi szerepét, értékeit.

- Új, váratlan élethelyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését.

- Nyitott a szakmájához kapcsolódó, de más területen tevékenykedő szakemberekkel való szakmai együttműködésre.

- Törekszik a tevékenysége során a betegek tudása szerinti legmagasabb szintű ellátására.

- Törekszik a maximális diszkrécióra és empátiára.

- Törekszik a megszerzett tudásanyagot folyamatosan fejleszteni, az adott kor technikai és tudományos eredményeit figyelembe véve.

- Hatékonyan kommunikál és együttműködik kollegáival.

- Folyamatos önképzést végez.

- Terápiás kapcsolatot épít ki, mely az ortopéd technikai ellátás alapja. Nyitott az együttműködésre a klienssel, a gondozóival, a családtagokkal, előmozdítja a team-munkakapcsolatokat.

- Ismeri és hitelesen képviseli szakmája társadalmi és rehabilitációban betöltött helyét és szerepét.

- Nyitott az együttműködésre a beteggel, családtagjaival, kollégáival és más szakemberekkel.

- Törekszik a legmagasabb színvonalú szakmai ellátás biztosítására minden páciens számára.

d) autonómia és felelősség

- Önállóan végzi munkáját, folyamatos önellenőrzés mellett.

- Felelősséget vállal az egészségügyi ellátórendszerben végzett tevékenységéért.

- Felelősséget vállal saját és az általa vezetett szakmai csoport munkájáért, eredményeiért és kudarcaiért.

- Képzettségi szintjének megfelelő felelősségtudattal rendelkeznek és reflektál saját tevékenységének következményeire.
- Felelősséggel betartja a munkaviszonyához kapcsolódó jogi kereteket.
- Önállóan törekszik nyelvtudásának fejlesztésére. Törekszik a szakmai nyelv használatára szóban és írásban, önállóan fejleszti szókincsét.
- Felelősséget vállal az általa rögzített és kezelt adatokért.
- Felelősen alkalmazza szakmája gyakorlása közben a titoktarás szabályait
- Munkája során felelősséget vállal az egészségügyi dokumentációért, az adatok biztonságos kezeléséért.
- Felelősségtudattal oldja meg a szakmai feladatokat.
- Minden esetben egészségügyi szakemberhez méltóan viselkedik.
- Felelősséget vállal az egészségügyi ellátórendszerben végzett tevékenységéért.
- Döntéseit a szakterület jogi és etikai szabályainak figyelembe vételével hozza.
- Felelősségének tudatában fejleszti a vele kapcsolatba kerülők személyiségét, egészségtudatos magatartását.
- A testi-lelki egészségről koherens egyéni álláspontot alakít ki, amely segíti önmaga és kliense, valamint környezete testi-lelki fejlődését, tudatosodását.
- Felelősséggel képviseli szakterülete etikai és jogi normáit.
- Felelősen alkalmazza szakmája gyakorlása közben a titoktarás szabályait.
- Együttműködik a szakmai team tagjaival, felelősséget érez a munka- és egészségvédelem, valamint a balesetvédelemre vonatkozó előírások betartása/betartatása iránt

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- alapozó egészségtudományok 15-20 kredit;
- alkalmazott egészségtudományok 30-35 kredit;
- ápolástudományok 4-6 kredit;
- táplálkozástudományok 2-5 kredit;
- gyógyszer tudományok 2-4 kredit;
- természettudományok 6-8 kredit;
- bölcsészettudományok 6-8 kredit;
- társadalomtudományok 8-12 kredit.

8.1.2. A szakirányok további tudományágai, szakterületei és azok kreditaránya

a) ápoló szakirány:

- alkalmazott egészségtudományok 5-10 kredit,
- ápolástudományok 75-85 kredit,
- elméleti és klinikai orvostudományok 15-20 kredit,
- mentéstudományok 5-10 kredit;

b) dietetikus szakirány:

- alkalmazott egészségtudományok 5-10 kredit,
- elméleti- és klinikai orvostudományok 10-15 kredit,
- élelmiszer- és táplálkozástudományok 90-100 kredit;

c) gyógytornász szakirány:

- alkalmazott egészségtudományok 5-10 kredit,
- elméleti- és klinikai orvostudományok 10-15 kredit,
- fizioterápia és mozgástudományok 90-100 kredit;

d) hang-, beszéd- és nyelésterapeuta

- elméleti- és klinikai orvostudományok 20-25 kredit,
- alkalmazott egészségtudományok 20-25 kredit,
- hang-, beszéd- és nyelésterapeuta szakmai ismeretek 70-90 kredit;

e) mentőtiszt szakirány:

- alkalmazott egészségtudományok 10-15 kredit,
- ápolástudományok 2-4 kredit,
- elméleti- és klinikai orvostudományok 15-20 kredit,
- mentéstudományok 75-85 kredit;

f) szülésznő szakirány:

- ápolástudományok 10-15 kredit,
- elméleti- és klinikai orvostudományok 15-20 kredit,
- szülésznői szakismeretek 80-90 kredit;

g) ergoterápia szakirány

- alkalmazott egészségtudományok 2-4 kredit
- elméleti- és klinikai orvostudományok 15-20 kredit
- ergoterápia szakismeretek 80-90 kredit

- fizioterápia és mozgástudományok 5-10 kredit;

h) ortopédiai műszerész szakirány:

- alkalmazott egészségtudományok 5-10 kredit,

- elméleti- és klinikai orvostudományok 15-20 kredit,

- fizioterápia és mozgástudományok 5-10 kredit,

- ortopéd technikai szakismeret 80-85 kredit.

8.3. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat időtartama 14 hét. A szakmai gyakorlat további követelményeit a szak tanterve határozza meg.

A szülésznői szakirány szakmai gyakorlatára vonatkozó további követelmények:

- Terhesgondozás, legalább 100 szülés előtti vizsgálat végrehajtása.

- Legalább 40 várandós anya gondozása és felügyelete.

- Legalább 40 szülés levezetése a hallgató által, ha ez nem teljesíthető a rendelkezésre álló várandós anyák hiánya miatt, ez a szám 30-ra csökkenthető, ha a hallgató asszisztál további 20 szülésnél.

- Aktív részvétel farfekvéses szülésnél. Ha ez nem lehetséges a farfekvéses szülések hiánya miatt, a gyakorlat végrehajtható szimulált helyzetben is.

- Bevezetés az epiziotómia kivitelezésébe és a varrat elkezdésébe. A varrás gyakorlása tartalmazza az epiziotómiát követő varrást és az egyszerű sebfelszakadás varrását. Végső esetben végrehajtható szimulált helyzetben is.

- 40 várandós nő felügyelete és gondozása veszélyeztetett terhesség vagy veszélyeztetett szülés vagy veszélyeztetett gyermekágyi időszak esetén.

- Legalább 100 gyermekágyas nő és egészséges újszülött gondozása és felügyelete (a vizsgálatot is beleértve).

- Különleges gondozást igénylő újszülöttek felügyelete és gondozása, beleértve a koraszülött, túlhordott, alacsony súllyal született és beteg újszülötteket.

- Kóros szülészeti vagy nőgyógyászati tüneteket mutató nők gondozása.

- A gyógyászatba és a sebészetbe történő bevezetés tartalmazza az elméleti útmutatásokat és klinikai gyakorlatot. A kiegyensúlyozott és összehangolt elméleti és gyakorlati képzés, valamint a klinikai gyakorlat együtt biztosítja a tudás és tapasztalat megfelelő módon történő megszerzését. A klinikai gyakorlatot - felügyelt szolgálatban töltött gyakorlat keretében - kórházi osztályon vagy a megfelelő hatóság vagy személyek által felügyelt egészségügyi intézményben kell végrehajtani. A gyakorlat részeként a szülésznő hallgató részt vesz az érintett osztályok tevékenységében, felkészül a szülésznők tevékenységének felelősségére.

Az ápoló szakirány klinikai szakmai gyakorlatára vonatkozó további követelmények:

Ápolás gyakorlat megszerzése az általános orvostan és szakorvostan, az általános sebészet és szaksebészet, az aneszteziológia, a belgyógyászat, a bőrgyógyászat, az elmegyógyászat és pszichiátria, a fül-orr-gégészet, a gyermekgondozás és gyermekgyógyászat, az idősek gondozása és geriátria, az intenzív terápia, a közösségi ápolás, a neurológia, az onkológia, az otthoni ápolás, az oxyológia, a szemészet, a szülészet-nőgyógyászat, a terhesgondozás területein.

Ortopédiai műszerész szakirányon a szakmai gyakorlat időtartama: 26 hét. 21 hét ortopédtechnikai gyakorlat és 5 hét klinikai gyakorlat az 5-8. félévben. Az ortopédtechnikai gyakorlati képzést azok az ortopédiai egészségügyi szolgáltatást végző, kamarai tagsággal rendelkező vállalkozásoknál folyik, amelyek rendelkeznek az erre vonatkozó személyi és tárgyi feltételekkel. A klinikai gyakorlati képzés helyszínei helyi, regionális orvosegészségügyi betegellátási intézmények, melyek traumatológiai, ortopédiai, rehabilitációs, neurológiai, reuma és fizioterápiás tevékenységet látnak el. A szakmai gyakorlat további követelményeit a tanterv határozza meg.

86. EGÉSZSÉGÜGYI GONDOZÁS ÉS PREVENCIÓ ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: egészségügyi gondozás és prevenció (Health Care and Disease Prevention)

2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BSc-) fokozat
- a szakképzettség:
- népegészségügyi ellenőr
- védőnő
- dentálhigiénikus
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése:
- Public Health Supervisor
- Health Visitor
- Dental Hygienist
- választható szakirányok: népegészségügyi ellenőr, védőnő, dentálhigiénikus

3. Képzési terület: orvos- és egészségtudomány

4. A képzési idő félévekben: 8 félév

5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 240 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 10 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 12 kredit
- a szakirányhoz rendelhető minimális kreditérték: 120 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 723/0913

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik az egészségtudomány eredményei alapján a betegségmegelőzés, egészségvédelem és egészségfejlesztés

törvényszerűségeit ismerve gondozzák a társadalom egyéneit, közösségeit és elősegítik az egészségük fejlesztésének lehetőségeit. Képességeiket azon országban, intézményben alkalmazhatják a gyakorlatban is, ahol az alkalmazandó jogszabályok, irányelvek, protokollok ezt lehetővé teszik. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. Az egészségügyi gondozás és prevenció területén a szakemberek

a) tudása

- Részletesen ismeri a szervezet biokémiai felépítését, törvényszerűségeit, a különböző alkotóelemek funkcióját, a biokémiai szabályozási valamint az anyagcsere folyamatokat.
- Részletekbe menően ismeri a szervrendszereket felépítő struktúrákat, a szervrendszerek mikroszkópos és makroszkópos felépítését, a képletek felszíni struktúráit, a szervezet élettani és kóros működését, azok szabályozását, és a szervezetben lejátszódó kóros folyamatok kóroktanát.
- Ismeri a terápiás környezet sajátosságait, a különböző ágytípusok, ágyhelyzetek, testhelyzetek, kényelmi eszközök mobilizációs eszközök és eljárások hatásait, indikációs körét és a kivitelezés menetét.
- Ismeri a fájdalomcsillapítás anatómiai és élettani alapjait, valamint a különböző fájdalomcsillapítási módokat.
- Ismeri a fiziológias szükségletek kielégítésének alapjait.
- Ismeri az egészségügyi dokumentáció alapjait.
- Ismeri az asepsis-antisepsis, nozokómiális surveillance fogalmait, az elkülönített hulladékgyűjtés lényegét és menetét.
- Ismeri a vitális paraméterek mérésének indikációs körét, a beavatkozások és a kapott eredmények értékelésének menetét (beleértve a köpeny és magtemperatúra, láztípusok, légzésszám-minta-típusok, pulzusszám és minőségek, pulzusdeficit, non-invazív méréssel az artériás vérnyomás meghatározását).
- Ismeri a higiénés szükségletek kielégítésének elemeit (beleértve az alkalmazandó eszközöket, eljárásokat és indikációs kört).
- Részletesen ismeri a kommunikáció alapelemeit, formáit, irányait, csatornáit, az életkornak megfelelő kommunikációs stratégiákat, a problémafeltáró és problémamegoldó, valamint ösztönző kommunikáció jellegzetességeit.
- Ismeri a személyiség fogalmát, a személyiség tipológiákat, az érett személyiség jellemzőit, az önismeret és önértékelés aspektusait, az egészségpszichológia alapjait, a különböző életszakaszok fejlődés lélektani alapjait, a konfliktusok fajtáit, okait.
- Részletesen ismeri a terapeuta munka alapelveit, jellemzőit, intervenciók szintjeit, az ápolási és betegvezetési folyamat összefüggéseit, a betegvezetés elméleti alapjait, formáit, a paramedikális tanácsadás szintjeit, készségeit és stratégiáit; személyiségének és szakmai felkészültségének folyamatos, tervszerűen tudatos fejlesztésének lehetőségeit.
- Ismeri az etikai alapfogalmakat, az etikus egészségügyi ellátás jellemzőit, hazai viszonylatban az egészségügyi rendszerben előforduló etikai problémákat és azok lehetséges megoldási lehetőségeit, alternatíváit.

- Széleskörűen ismeri a jogi alapfogalmakat, a jogszerű egészségügyi ellátás jellemzőit, hazai viszonylatban az egészségügyi rendszerben előforduló jogi problémákat és azok lehetséges megoldási lehetőségeit, alternatíváit, valamint a kliensek és az ellátást végzők jogait és kötelezettségeit.

- Részletesen ismeri a demográfiai alapmutatókat, a népesség egészségi állapotát jellemző epidemiológiai mutatószámokat, a főbb népbetegségek gyakoriságát, rizikófaktorait, a népegészségügyi törekvéseket, tevékenységi köröket, a szociológiai, egészségpszichológiai elméleteket és szemléletmódot, ismeri az egészségmegőrzés és -fejlesztés szociológiai, egészségpszichológiai megközelítését.

- Ismeri a szociális ellátás különböző formáit és a szociális gondoskodás aktuálpolitikai irányait.

- Ismeri az addikciók pszichés és fizikális alapjait, a leggyakoribb típusait, az önsegítő programok és csoportok jelentőségét és egyéb kezelési és leszokási lehetőségeket. Ismeri a deviáns viselkedési formákat, és azok lehetséges integrációs, kezelési megoldásait.

- Átfogóan ismeri az egészség és az egészségfejlesztés fogalmait, módszereit és holisztikus szemléletét, az egészségfejlesztő tevékenységeket, az egészségfejlesztés modelljeit, az egészség-tanácsadás lényegét.

- Ismeri az egészségi állapotot meghatározó tényezőket, az egészségfejlesztés elméleti és gyakorlati vonatkozásait.

- Ismeri a gyógyszerterápia alapfogalmait, a leggyakoribb megbetegedések kapcsán a gyógyszeres terápia hatásmechanizmusait, szövődményeket, mellékhatásokat, a különböző gyógyszerformák alkalmazását, ennek eszköztudását.

- Ismeri a pedagógia fogalmait, jellegzetességeit.

- Ismeri a legfontosabb életmentési feladatokat, a leggyakrabban előforduló egészségkárosodások esetén szükséges teendőket a mindenkor hatályos ajánlásoknak megfelelően, az alapszintű életmentő beavatkozásokat (BLS) és eszközöket.

- Ismeri a menedzsment alapvető fogalmait és feladatait, az ellátórendszer szereplőit és azok tevékenységi körét, hatáskörét, átfogó elméleti ismeretekkel rendelkezik az egészségügyi gazdasági, vezetési és szervezési technikáira vonatkozóan, részletesen ismeri a humán erőforrás gazdálkodás alapjait, a minőség fogalmát, valamint annak alkalmazási, mérési és fejlesztési lehetőségeit az egészségügyben.

- Ismeri a közegészségügy-járványtan tárgyát, feladatait, felosztását, módszereit, a munkaegészségügy alapfogalmait, a megelőzés lehetőségeit, a környezet hatását az emberre.

- Részletesen ismeri a mikrobiológia tárgyát, feladatait, felosztását, a mikrobák felosztását, és mindazon jellemzőit, amelyek lényegesek a fertőzések kialakulásában.

- Széles körűen ismeri a mikroorganizmusok, mint kórokozók kimutatásának és elpusztításának lehetőségeit, a mintavétel szabályait, a mintavétel módját.

- Átfogóan ismeri az egészségügyi informatika alapfogalmait, az operációs rendszereket, a szövegszerkesztő és táblázatkezelő programokat, az egészségügyi informatikai alapadatokat

feldolgozásának módszereit, a kapott eredmények prezentálását, továbbá az adatbázisokat, kódrendszereket.

- Részletesen ismeri a saját szakterületén alkalmazott egészségügyi dokumentáció vezetésének, kezelésének előírásait, valamint az adatszolgáltatással összefüggő szabályokat.

- Átfogóan ismeri a bizonyítékokon alapuló ellátás szemléletét, a kutatás, irodalomkutatás folyamatát, az adatgyűjtési módszereket, az adatbázis készítésének menetét, a statisztikai programokat, az egyváltozós statisztikai eljárásokat, az eredmények értelmezésének, értékelésének menetét, kritikus gondolkodással bír.

- Ismeri a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági és munkaegészségügyi követelményeket, tűzvédelmi előírásokat, a mindenkori hatályos jogszabályi előírásokat, és az uniós szabályokat.

- Ismeri a munkavállaló egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatokat és a munkaeszközök biztonságos használatát.

- Ismeri az egészségtudományi szakterület szakmai szókincsét anyanyelvén, valamint latin nyelven (orvosi latin).

b) képességei

- Képes az egészséget károsító tényezőket felismerni, az élettani és kóros működések egymástól való elkülönítésére, kompetencia szintjének megfelelő lépéseket vagy javaslatot tenni a megoldásra.

- Képes gyakorlati munkája során alkalmazni ismereteit a jellegzetes patológiai eltérések, elváltozások kapcsán.

- Képes az asepsis-antisepsis szabályai és a nozokómiális surveillance kritériumai, valamint az elkülönített hulladékgyűjtés szabályai szerint a munkafolyamatokat ellátni, valamint a higiénés szükségletek kielégítésével kapcsolatos (az intézményben alkalmazandó eszközök, eljárások) feladatok ellátására.

- Képes a vitális paraméterek megfigyelését (beleértve a köpeny és magtemperatúra, láztípusok, légzésszám-minta-típusok, pulzusszám és kvalitások, pulzusdeficit, non-invazív méréssel a vérnyomás meghatározását) önállóan kivitelezni, a kapott eredményeket értékelni.

- Képes a fizikális lázcsillapítás kivitelezésére.

- Képes a fájdalom felmérésére és a fizikális fájdalomcsillapítási eljárások alkalmazására.

- Képes adekvát, a partnerhez igazított szakmai kommunikáció folytatására, szóban és írásban is, hatékonyan kommunikál a pácienssel, családdal, közösséggel, az interperszonális készségek révén képes a bizalom kialakítására a pácienssel, családdal, közösséggel.

- Képes a hivatása gyakorlása során a szükséges pszichológiai alap alkalmazására, pszichoszomatikus szemlélet követésére, képes a beteg-egészségügyi szakember interperszonális kapcsolatában felmerülő problémák adekvát kezelésére, a beteg ember speciális pszichés jellemzőinek felismerésére és alapvető kezelésére.

- Képes átlátni az egészségügyet meghatározó jogforrások rendszerét, azok alkalmazásának szabályait, valamint megfelelően alkalmazza a releváns jogi szakkifejezéseket, kompetenciahatárainak megfelelően képes tájékoztatást nyújtani a klienseknek a betegjogokról és azok érvényre juttatásának lehetőségeiről.
- Munkája során betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó kötelezettségeket, és felismeri felelősségének határait.
- Egyéni és közösségi szinten képes felmérni a lakosság egészségi állapotát, prioritásokat meghatározni, és képessé válik hatékony beavatkozás megtervezésére, végrehajtására.
- Szakterületének megfelelően képes aktívan közreműködni a népegészségügyi kérdések megoldásában, szűrővizsgálatok szervezésében, és kivitelezésében, egészségfejlesztő anyagok készítésében és alkalmazásában, valamint az epidemiológiai ismeretek alapján képes értékelni adott területen élő lakosság egészségi állapotát és a prevenciós tevékenységek hatékonyságát.
- Képes egyéni egészségtervet készíteni, egészség-tanácsadást végezni, és a közösség egészségi állapotának javítása érdekében eredményesen együttműködni a team tagokkal.
- Képes felismerni és megfelelően integrálni az ellátórendszerben az addikcióval küzdő beteget, valamint képes az addiktív viselkedés kialakulásában szerepet játszó rizikó és protektív faktorok elkülönítésére és felismerésére, felismeri a deviáns magatartást, és a páciens a megfelelő ellátórendszerbe irányítja.
- Képes szakterületével összefüggő egészségfejlesztő, egészség-nevelő feladatok ellátására.
- Képes az alkalmazott gyógyszercsoportok indikációjával, hatásmechanizmusával, mellékhatásaival kapcsolatos tárolási kliensoktatási és non-invazív alkalmazási feladatok ellátására.
- Képes megválasztani, és alkalmazni a szakterületéhez kapcsolódó pedagógiai ismereteket, módszereket, és képes egyéni és csoportos kliens, betegoktatási feladatok ellátására a gondozott életkorának, társadalmi státuszának, értelmi és érzelmi képességének, betegségének megfelelően.
- Képes alkalmazni azokat az eszköz nélküli és esetenként eszközös beavatkozásokat, melyek a hirtelen bekövetkezett egészségkárosodás esetén a beteg, sérült életét megmenthetik.

- Képes költségérzékeny döntések meghozatalára és a humán erőforrás optimális felhasználására a tevékenységei során.
- Képes középvezetőként hatékonyan közreműködni szervezői feladatok ellátásában.
- Képes a munkáját a bizonyítékokon alapuló ellátás alapelveinek és gyakorlati szempontjainak figyelembe vételével a minőségügyi rendszer előírásai alapján végezni, a minőség javítása érdekében a különböző módszereket, eszközöket összehangoltan alkalmazni.
- Képes mikrobiológiai ismeretei birtokában a fertőző betegségek és járványok megelőzésére, felismerésére.
- Képes közreműködni bizonyítékokon alapuló, kutatómódszertani és biostatisztikai ismeretekre alapozott, releváns hazai és nemzetközi kutatások eredményeire támaszkodó,

szakterületének megfelelő vizsgálatok elvégzésében és azok prezentálásában. Képes az adatok kezelésére, feldolgozására, a kapott eredmények prezentálására.

- Képes a munkavégzése során betartani és betartatni a munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírásokat.

- Jól használja a munkájához szükséges szakmai (orvosi latin) nyelvet.

c) attitűdje

- A magas szintű ellátás megvalósítása és a folyamatos fejlődés biztosítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai innovációk megismerésére.

- Holisztikus, proaktív szemlélettel rendelkezik.

- Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására.

- Az emberi élet és egészség védelmét középpontba állítva törekszik korrekt szakmai magatartásra.

- Nyitott mások véleményének figyelembevételére, kritikus mérlegelésére, empátiával viszonyul partnereihez, respektálja az egészségügyi ellátás és a népegészségügyi szolgáltatások különböző szintjein és szinterein tevékenykedő szakemberek tudását és képességeit, megbecsüli munkájukat, igényt tartva támogató együttműködésükre.

- Nyitott a dokumentációs eljárásokban bekövetkező változások követésére, nyitott új infokommunikációs eszközök, eljárások megismerésére és alkalmazására.

- Nyitott az egészségügyi ellátórendszer folyamatszemplélete és az ellátás javítása iránt.

- Munkájában a prevenció szemléletét követve törekszik a betegségek megelőzésére, a veszélyeztető tényezők, kórállapotok korai felismerésére.

- Kommunikációját egyénekkal és közösségekkel egyaránt empátia, felelősség, a jó szándék és a szakértelem meggyőző közvetítésére való törekvés hatja át.

d) autonómiája és felelőssége

- Munkáját minden körülmények között felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal, szakterületének méltánylását elérve és elvárva végzi, mindenkor figyelembe véve és törekedve a kliensek, gondozottak jól-létére és elégedettségére.

- Felelősséggel végez egészségfejlesztő, egészségnevelő feladatokat, önállóan vagy team tagjaként.

- Személyes felelősségérzettel, szakmai önismerettel és minőség tudattal bír, igénnyel szaktudásának és készségeinek folyamatos fejlesztésére.

- Tudományosan és módszertanilag megalapozott szakmai döntéseit, valamint azok következményeit felelősséggel vállalja.

- Szakmai fejlődésének irányításában tudatosan és felelősséggel együttműködik.

- Felelősséget vállal az emberi élet és egészség védelmére irányuló tevékenységéért.

- Autonóm módon képes felismerni szerepét és helyét egyéni munkaszituációban és teamben egyaránt.
- Felelősséget vállal az egészségügyi dokumentáció pontos vezetéséért, tartalmáért.
- Önálló és felelős módon képes a kliens betegúton való vezetésére.
- A szakmai irányelveknek megfelelően, minőségi ellátást végez önállóan vagy team-tagként másokkal együttműködve.

7.1.2. Szakirányokon szerezhető további sajátos kompetenciák

7.1.2.1. Népegészségügyi ellenőr szakirányon továbbá a népegészségügyi ellenőr

a) tudása

- Ismeri a népegészségügyi hatósági feladatok végzésének szabályait.
- Ismeri a járványügyi állapotjelentés alapján megfelelő járványügyi vizsgálatok, baktériumhordozók felkutatásának és ellenőrzésének, továbbá a fertőző betegek nyilvántartásának és statisztikáinak értékelését.
- Ismeri a levegő-, víz-, talajszennyeződés, a szennyvíz, az épített környezet, valamint a hulladék emberre és a környezetre gyakorolt hatásait, az esetlegesen kialakuló környezeti károsodások megelőzésének, felszámolásának módozatait és lehetőségét.
- Ismeri az élelmiszerekkel kapcsolatos egészségkárosodásokat, azok vizsgálati módszereit, továbbá az ételfertőzésre, ételmérgezésre gyanús megbetegedések tüneteit, valamint a szükséges intézkedéseket és az élelmiszerek előállítását, forgalmazását szabályozó előírásokat.
- Ismeri az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeit, a megfelelő munkakörnyezet kialakításának feltételeit.
- Ismeri a kórházak, üzemek és intézmények üzemeltetésének higiénés feltételeit.
- Ismeri a szakterülettel összefüggő információs és kommunikációs rendszereket.
- Ismeri az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések megelőzésére vonatkozó jogszabályokat, előírásokat, módszertanokat

b) képességei

- Képes népegészségügyi hatósági tevékenység ellátására a jogszabályok alapján szükséges intézkedések megtételére és ellenőrzésére.
- Nem hatósági tevékenységi körében képes a vonatkozó jogszabályok alapján a megfelelő hatósági ellenőrzés eredményes lefolytatására.
- Képes járványügyi feladatok kezdeményezésére, megszervezésére és lebonyolítására.
- Képes járványügyi vizsgálatok eredményeinek elemzésére, értelmezésére, felhasználására és kritikus alkalmazására.

- Alkalmazza az ételmezeessel-táplálkozással, környezettel, munkakörnyezettel és munkavégzéssel kapcsolatban esetlegesen kialakuló károsodások megelőzésének, illetve felszámolásának módozatait.
- Szakterületével összefüggésben képes vizsgálata eredményeinek és a szükséges intézkedéseknek közérthető formában történő kommunikálására.
- Képes a lakosság egészségi állapotát javító helyi és központi egészségpolitikai koncepció kidolgozására és megvalósítására.
- Képes nosocomialis surveillance megtervezésére és kivitelezésére.
- Képes a lakosság egészségi állapotának monitorizálására, betegségmegelőző programok tervezésére, szervezésére, lebonyolítására és értékelésére.
- Egészségmodellek alapján képes az egészséget meghatározó tényezők és az egészséget veszélyeztető kockázatok azonosítására, a mikro-szintű kockázatok elhárítására.
- Képes azonosítani az egészségre ható környezeti, foglalkozási, élelmiszerbiztonsági tényezőket, koncepcionális javaslatot tesz azok csökkentésére vagy elhárítására.
- Alkalmazza a szakterülettel összefüggő információs és kommunikációs rendszereket.
- Képes az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések megelőzésére irányuló intézkedések végrehajtására.
- Képes az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések előfordulása esetén a terjedés megakadályozására irányuló intézkedések végrehajtására.

c) attitűdje

- Hitelesen képviseli a népegészségügyi tevékenység gyakorlásában alapelveknek (esélyegyenlőség, partnerség, szolidaritás) tekintett értékeket.
- Tevékenységének korlátait respektálva, de lehetőségeit teljes mértékben kihasználva tevékenykedik a lakosság, illetve a rábízott közösség egészségi állapotának javítása érdekében.
- Megőrzi igényét ismereteinek és képességeinek folyamatos fejlesztésére.
- Koncepcionális javaslataival törekszik a népegészségügyi alapképzés javítására.

d) autonómiája és felelőssége

- Hatósági feladatainak végrehajtása során kizárólag szakmai szempontok respektálásával kialakított bizonyítékokon alapuló véleményt alkot.
- Szaktudásával támogatja a határterületi tevékenységet kifejtő munkatársait.
- A népegészségügyi tevékenység etikai normáit követve tevékenykedik.
- Koncepcionális javaslatokat kezdeményez az egészséget támogató politikai döntésekben helyi szinten.

7.1.2.2. Védőnő szakirányon továbbá a védőnő

a) tudása

- Ismeri a védőnői munka során alkalmazható eljárásokat, módszereket, gondozási, egészségfejlesztési és prevenciós modelleket.

- Ismeri az életkorhoz kötött és lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésének módszereit, végrehajtását, a népegészségügyi célú méhnyakszűrési vizsgálat elveit, módszereit, eljárásait.
- Birtokolja a családtervezéssel, a szülésre és a szülői szerepre való felkészüléssel kapcsolatos ismeretanyagot, ismeri a csoportos egészségnevelés és a szülői csoportok vezetésének módszertanát.
- Ismeri a várandósság élettani és lélektani változásait, a terhességgel összefüggő kóros állapotokat, a terhességtől független betegségek hatásait a várandósságra.
- Ismeri a várandós gondozás folyamatát, a gondozásban szereplők feladatait, a várandós gondozás védőnői vonatkozásait.
- Ismeri a gyermekágyi időszak involúciós és evolúciós változásait, a gyermekágyas gondozás védőnői vonatkozásait, ismeri az újszülött újraélesztéséhez használt eszközöket, gyógyszereket, az újszülött újraélesztés folyamatát.
- Ismeri 0-18 éves korig az egészséges fejlődés jellemzőit (testi, lelki, szociális), a fejlődést meghatározó tényezőket, azok befolyásolásának lehetőségeit.
- Ismeri a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kissúlyú, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, szociálisan veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek gondozásának módszereit, ellátási formáit, útját.
- Ismeri az egészséget károsító magatartásformák kialakulásának folyamatát, egészségre gyakorolt hatásait, elhagyásukat segítő módszereit.
- Ismeri az egyes életkorokhoz és állapotokhoz igazodó egészséges táplálkozási elveket, dietoterápiás lehetőségeket, irányelveket.
- Ismeri az anyatejes táplálás egészségre gyakorolt hatásait, a szoptatás támogatás módszereit.
- Ismeri a kliensek, gondozottak jogait és azok érvényesítésének lehetőségeit, a szociális- és gyermekvédelmi ellátás rendszerét, a családokat, gyermekeket, gondozottakat veszélyeztető tényezőket, helyzeteket, azok rizikótényezőit, valamint az adott helyzetnek megfelelő teendőket, a jelzőrendszer tagjaként ellátandó feladatokat.
- Ismeri és értelmezi az interkulturális együttéléshez kapcsolódó személyes, csoportos megközelítés nehézségeit, az interkulturális konfliktusok alapjait.
- Ismeri a védőoltási tevékenységre vonatkozó hazai gyakorlati feladatokat, továbbá az oltásokkal kapcsolatos általános és specifikus indikációkat, kontra indikációkat, az oltóanyagok beszerzésére, tárolására, felhasználására, az oltási nyilvántartásokra, jelentésekre vonatkozó kötelezettségeket, szakmai ismereteket, előírásokat, illetve ajánlásokat.
- Ismeri szakterületének szakmai irányelveit és protokolljait, módszertani leveleit, jogszabályait, nemzetközi standardjait, alapvető paradigmáit és koncepcióit.

- Ismeri szakterületének dokumentációit, azok előállításának, kezelésének szabályait, adatszolgáltatási kötelezettségeinek formáit és módját, valamint ismeri a szakterületével összefüggő információs és kommunikációs rendszereket.

- Ismeri a népegészségügyi szolgáltatások, kiemelten a szűrővizsgálatok rendszerét és tudományos alapjait.

b) képességei

- Képes az egyén, a család és a közösség szükségleteire alapozottan a védőnői gondozási célok megfogalmazására, megállapítására, gondozási terv készítésére, a folyamatos gondozás végrehajtására.

- Képes a 0-18 év közötti korosztály életkorhoz kötött szűrővizsgálatainak szervezésére, a védőnői kompetenciába tartozó (jogszabályban előírt) feladatok végrehajtására, lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésére, népegészségügyi célú méhnyakszűrés végzésére.

- Képes a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadásra, az anyaságra, szülői szerepre való felkészülés támogatására, valamint szülői csoportok szervezésére, támogatására.

- Képes a várandós anyák (jogszabályban rögzített) célzott individuális, folyamatos gondozására, védőnői kompetenciába tartozó vizsgálatok és feladatok elvégzésére.

- Képes a gyermekágyas nők ápolására, gondozására, az aktuális állapotuknak és szükségletüknek megfelelő ellenőrző vizsgálatok elvégzésére, kompetencia körén belül.

- Képes az újszülött újraélesztésére.

- Képes az adott korosztály fejlődésének nyomon követésére, az eltérő fejlettségi szintből adódó problémák észlelésére, azonosítására és kompetencia határain belül intézkedések meghozatalára.

- Képes a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kissúlyú, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, tanulásban akadályozott, az eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező, a hátrányos és veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek azonosított és értékelt szükségleteiből kiinduló, reális gondozási célok meghatározására, a védőnői gondozás megvalósítására.

- Képes a káros szokások és szenvedélyek megelőzésében, leszokásában segítségnyújtásra, szükség esetén szakemberhez való irányításra.

- Képes a szoptatás és az anyatejes táplálás figyelemmel kísérésére, az anyatejes táplálásra való ösztönzésre, a szoptatás módszereinek tanítására, szoptatási problémák esetén segítségnyújtásra.

- Képes az egészséges táplálkozás irányelveinek hiteles közvetítésére, a leggyakoribb gyermek és felnőttkori betegségek étrendi kezelési alapelveinek átadására, betartásának segítésére a saját kompetencia határainak megfelelően.

- Képes a családokhoz, gyermekekhez és az egészségügyi ellátáshoz kötődő jogokról, az ezekhez kapcsolódó köteleességek megjelölésével tájékoztatást adni, valamint a családokat megillető szociális ellátásokról információt nyújtani.

- Saját szakterületén belül képes az interkulturális háttértényezők felderítésére, a kulturális különbségekből adódó működések egymástól való elkülönítésére.

- Képes a védőoltásokkal kapcsolatos (jogszabályban, módszertani levélben rögzített) szervezési, nyilvántartási, jelentési feladatok ellátására.
- Képes saját szakterületének megfelelően a gyermekeket, gondozottakat veszélyeztető tényezők és azok rizikófaktorainak azonosítására.
- Képes eleget tenni jelzési kötelezettségének, továbbá kompetenciájának megfelelően önállóan vagy team-munkában a veszélyeztető tényezők elhárítására, abban való közreműködésre.
- Képes szakmai tudásának hatékony alkalmazására, a szakmai irányelvek, protokollok, jogszabályok, módszertani levelek betartására, valamint a tudományosan megalapozott, szakmájában általánosan elfogadott paradigmák közvetítésére és átadására.
- Képes a szakterületén elvárt dokumentáció pontos vezetésére, megfelelő minőségű adatok szolgáltatására, továbbá a szakterületén alkalmazott informatikai programok használatára.
- Képes a szűrővizsgálatok rendszerének átlátására, értelmezésére, egyének és közösségek szűrővizsgálatokkal kapcsolatos tájékoztatására.

c) attitűdje

- Védőnői munkája minőségelvű.
- Törekszik az egyéni élettörténetekre és megküzdési stratégiákra támaszkodó, adaptív, individuális, célzott gondozás megvalósítására.
- Törekszik a gondozott érzés- és gondolatvilágába belehelyezkedni tudó, empátikus hozzáállásra.
- Nyitott a folyamatos önreflexióra és önismeret-fejlesztésre.
- Társadalmi érzékenységgel, közösségi felelősségérzettel és feladatvállalással rendelkezik.
- Nyitott az interperszonális kapcsolatok kialakítására, a csoportos munkába való beilleszkedésre, illetve annak megszervezésére.
- Elkötelezett a státusz- és kompetenciabeli különbségek megfelelő módon való kezelésére és kompetenciahatárainak betartására.
- Törekszik az önszabályozás keretében a hivatás szabályai ellen vétők figyelmeztetésére.
- A gondolkodása partnerközpontú, elfogadja az együttműködés fontosságát.
- Emberközpontú, gyermekközpontú szemlélete lehetővé teszi, hogy az adott életszakaszhoz kötődő adekvát megoldásokat megtalálja.
- Elfogadó attitűddel alkalmazkodik a gondozottak igényeihez, az aktuális körülményekhez és helyzetekhez.
- Önmaga is elkötelezett az egészség védelmére, az egészségtudatos magatartás kialakítása iránt.
- Egészséges önbizalom, becsvágy, az önmegvalósítás igénye jellemzi, folyamatosan törekszik arra, hogy személyiségében és hivatásában is fejlődjön.
- Fogékony az egészség megőrzésével kapcsolatos új ismeretek befogadására.

- Elkötelezett az anyatejes táplálás támogatására.
- Szociális és interkulturális érzékenység, előítélet nélküli attitűd jellemzi.
- Az interkulturális háttér, attitűd és identitást meghatározó szerepét az ellátás megvalósításában figyelembe veszi.
- A védőoltások betegségek megelőzésében betöltött szerepének kedvező megítélése.
- Az interkulturális háttér, attitűd és identitást meghatározó szerepét az ellátás megvalósításában figyelembe veszi.

d) autonómiája és felelőssége

- Védőnői munkáját hivatásszerűen, az etikai normák betartásával, autonóm módon végzi.
- Társadalmi érzékenységen alapuló közösségi felelősségérzettel és önálló feladatvállalási igénytel rendelkezik.
- Felelősséggel használja a védőnői munka során alkalmazható eljárásokat és módszereket, gondozási, egészségfejlesztési és prevenciós modelleket.
- Szakmai ismereteire alapozva, a problémahelyzetet strukturálja, és a gondozási folyamat során felmerülő veszélyeztető tényezőket önállóan elhárítja.
- Felelősséget vállal a rábízottakért, akár egyes személyekről, akár csoportokról van szó.
- Tetteiért, megnyilatkozásaiért felelősséget vállal.
- Önállóan vagy team tagjaként beteg-educációt végez.
- Tudatosná válik a másság elfogadása. Felelősséggel végzi az eltérő szocializációs háttérű gondozottak ellátását.
- Társszakmák munkatársaival csapatmunkában való részvételre képes.
- Megfelelő és egységes színvonalú védőnői ellátáshoz való hozzájárását biztosítja, az ellátás akadályait igyekszik elhárítani.
- Megfelelő, szakmailag megalapozott tájékoztatással lehetővé teszi, hogy a gondozott dönthessen, annak kompetenciáit erősíti.
- Szakmai ismereteit tudományosan megbízható forrásból szerzi, tudományos bizonyítékok figyelembevételére képes. Szakmai kutatások elősegítését kötelességének érzi.
- Az egészségügyi erőforrások felhasználásánál törekszik a párhuzamosság elkerülésére, a felesleges kiadások megszüntetésére.
- Felelőssége kiterjed a szakmai tevékenysége közben felmerülő érdekkonfliktusok felismerésére és elhárítására.

7.1.2.3. Dentálhigiénikus szakirányon továbbá a dentálhigiénikus

a) tudása

- Ismeri az orális régió struktúráinak fejlődését, felépítését, szerkezeti sajátosságait, e struktúrák fiziológias, diszfunkcionális és patológias funkcionális működéseit, valamint az orális régiónak a szervezeti belső és a külső környezettel kialakuló viszonyait.

- Ismeri a gyakoribb fog- és szájbetegségek és a szájtünetekkel is járó általános betegségek etiopatogenezisét, valamint az egyén általános egészségi állapota és a szájüreg egészségi állapota közötti összefüggéseket, valamint képes azonosítani azok testi, pszichológiai, szociális és kulturális hátterét.

- Ismeri a gyakoribb orális és a szájtünetekkel is járó általános betegségek rizikójának felmérésében és diagnosztikájában alkalmazott korszerű feltáró eljárások és módszerek lényegét, azok várható információit, e vizsgálatok indikációit és kontra-indikációit, kockázati tényezőit és az eredmények diagnosztikus értékét.

- Ismeri a különböző életkorokhoz, egészségi állapotokhoz vagy megváltozott egészségi állapotokhoz, megváltozott élethelyzetekhez kapcsolódó, továbbá a szociálisan, kulturálisan hátrányos helyzetű egyének és közösségek fog- és szájbetegségeinek és a szájtünetekkel is járó szisztémás betegségek folyamatalapú professzionális dentálhigiénikusi primer prevenció, diagnosztikus, terápiás és rehabilitációs feladatait.

- Ismeri a munkája során alkalmazható eljárásokhoz és módszerekhez kapcsolódó elvárásokat és jogi felelősségi alakzatokat, az infekciókontroll, munkavédelmi, munkabiztonsági, tűzvédelmi és környezetvédelmi alapelveket, adatkezelési szabályokat, valamint azok gyakorlati alkalmazását.

- Ismeri az orális egészségmegőrzésben, egészségfejlesztésben alkalmazható egyéni és közösségi stratégiák és módszerek elvi alapjait, gyakorlati alkalmazásának lehetőségeit.

- Ismeri a fogak és az állkapocs friss baleseti sérüléseinek, a fogászati, dentálhigiénikusi ellátás során fellépő sürgősségi ellátást igénylő állapotok etiológiai tényezőit, megelőzési lehetőségeit, elsődleges ellátásuk alapelveit.

- Ismeri az orális egészség intézményrendszerének felépítését és működését, az abban elfoglalt helyét és szerepét, etikai és jogi felelősségét, különösen a fogorvosi praxis működésének etikai, jogi, adminisztratív és gazdasági szabályozási előírásait, finanszírozási technikáit.

- Ismeri a tudományos kutatás módszereit saját szakterületére vonatkozóan.

- Ismeri szakmai tudásának szinten tartásához, fejlesztéséhez, élethossziglani tanulás alapelveit, a szakmai információszerzés és készségfejlesztés formális és informális lehetőségeit.

b) képességei

- Képes a primer prevenció keretében az orális egészség megőrzése és fejlesztése érdekében egyéni és közösségi kockázati tényezők azonosítását követően egyéni és csoportos egészségfejlesztő tevékenységet tervezni, szervezni, kivitelezni és értékelni.

- Képes a kliensek, betegek orális egészség deficitjét, a parodontális állapot változásait, a társult szisztémás betegségek hatását a beteg orális egészségi állapotára, a szükséges profilaktikus és definitív terápiás szükségletekre, valamint a szükséges dentálhigiénikusi kezelés kimenetelére

vonatkozóan felmérni, kiértékelni és dokumentálni, a vizsgálatok eredményeinek, az észlelt elváltozások ismeretében szükség esetén a páciens, páciensek betegútját menedzselni, kezelőorvosnak referálni, fogorvosi vagy egyéb szakorvosi konzíliumot kérni, szakorvosi kezelést kezdeményezni.

- Képes különböző életkorú, egészséges, illetve megváltozott egészségi állapotú, továbbá szociálisan, kulturálisan hátrányos helyzetű egyének és közösségek orális egészségének, szájhigiénés állapotának optimalizálása, illetve fejlesztése érdekében az ellátási, gondozási folyamat, mint munkamódszer alkalmazásával a dentálhigiénikus nem sebészi parodontális kezeléseken túl egyéb fogászati (konzerváló fogászati, protetikai, esztétikai fogászati, fogszabályozó) terápiás és parodontális műtéti és szájsebészeti utógondozást végezni.

- Képes a dentálhigiénés ellátás során fellépő fájdalmat megelőzni, infiltrációs és felszíni érzéstelenítést végezni, a folyamat elvégzése során vagy után fellépő esetleges szövődményeket elhárítani.

- Képes a fogak és az állkapocs friss baleseti sérüléseit, valamint a dentálhigiénikus ellátás során fellépő sürgősségi ellátást igénylő állapotokat elsődlegesen ellátni, vagy ellátásukban közreműködni, illetve a beteg további ellátásáról intézkedni.

- Képes munkája során a fertőzéseket megelőzni, a munkájában előforduló biztonsági, egészségkárosodási, környezetvédelmi és minőségi kockázatokat minimalizálni.

- Képes munkájában az etikai alapelveket követni és a szakmáját szabályozó jogi szabályok változását követni és betartani.

- Képes saját és a hozzá tartozó munkatársak munkáját szervezni, dentálhigiénés szolgáltatások tervezésében, fejlesztésében, kivitelezésében és értékelésében más szakmák képviselőivel együttműködni, információkat megosztani.

- Képes szakmája gyakorlati és elméleti fejlődéséhez hozzájáruló kutatásokban közreműködni.

- Képes saját szakmai fejlődése érdekében szakmai ismereteit bővíteni, képességeit fejleszteni, munkatársainak szakmai fejlődését segíteni, és a hallgatók klinikai gyakorlatát vezetni, segíteni és munkájukat értékelni.

c) attitűdje

- A kliens, beteg méltóságának és autonómiájának tisztelete, a másik feltétel nélküli elfogadása, partnerség, szociális és interkulturális érzékenység, valamint előítélet mentesség jellemzi.

- A változások iránti nyitottság, a magas szintű ellátás megvalósítása, a tudományos megalapozottság és a napi gyakorlattal igazolt paradigmák alkalmazása, továbbá a probléma-alapú, cél-, illetve eredményorientált, kliens- és betegközpontú, minőségelvű, és költségtudatos munkavállalói magatartás jellemzi.

- Munkáját holisztikus és reflektív szemlélettel, interdiszciplináris megközelítéssel, az érvényes eljárási protokollokat követve végzi.

- Az emberi élet védelmét középpontba állítva törekszik a humánus és korrekt szakmai magatartásra, közösségi felelősségérzettel és feladatvállalással rendelkezik.

- A dentálhigiénikus szakma társadalmi szerepét, értékeit elfogadja és hitelesen közvetíti.

- Csapatmunkára való hajlandóság, kezdeményező-készség, együttműködési készség, kompromisszum-keresés, rugalmasság, valamint mások iránti érdeklődés, tisztelet és tolerancia jellemzi.

- Törekszik arra, hogy személyiségében és hivatásában is folyamatosan fejlődjön.

d) autonómiája és felelőssége

- Dentálhigiénikus munkáját minden körülmények között felelősen, a jogszabályokban meghatározott módon, a szakmai eljárási protokollokat betartva önállóan, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal, továbbá mindenkor figyelembe véve és törekedve a kliensek jólétére és elégedettségére végzi.

- Tevékenységét hivatásszerűen, szakmája etikai és jogi normáinak betartásával végzi.

- Felelősséggel alkalmazza a vizsgálatokhoz és beavatkozásokhoz szükséges anyagokat, eszközöket és berendezéseket, valamint gondoskodik azok beszerzéséről és karbantartásáról.

- A teamben szakmai munkájáért és kommunikációjáért, illetve az általa vezetett team tevékenységéért hatáskörén belül mindenkor felelősséget vállal.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- alapozó egészségtudományok 10-15 kredit
- alkalmazott egészségtudományok 30-35 kredit
- ápolástudományok 3-5 kredit
- táplálkozástudományok 2-4 kredit
- gyógyszer tudományok 2-4 kredit
- természettudományok 8-12 kredit
- bölcsészettudományok 10-12 kredit
- társadalomtudományok 10-12 kredit

8.1.2. A szakirányok további tudományágai, szakterületei és azok kreditaránya

a) népegészségügyi ellenőr szakirány:

- alkalmazott egészségtudományok 15-20 kredit,
- népegészségügyi szakismeretek 85-100 kredit;

b) védőnő szakirány:

- alkalmazott egészségtudományok 12-15 kredit,
- ápolástudományi ismeretek 3-5 kredit,
- elméleti és klinikai orvostudományok 15-20 kredit,

- védőnői szakismeretek 70-80 kredit;

c) dentálhigiénikus szakirány:

- alkalmazott egészségtudományok 15-20 kredit,

- elméleti és klinikai orvostudományok 15-20 kredit,

- dentálhigiéniai szakismeretek 70-80 kredit.

8.1.3. A választható specializációkat is figyelembe véve népegészségügyi ellenőr, védőnő, dentálhigiénikus szakma igényeinek megfelelő szakterületekről szerzhető speciális ismeret, amelynek kreditértéke a szakirányhoz kapcsolódóan a képzés egészén belül legfeljebb 50 kredit.

8.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat időtartama legalább 10 hét. A szakmai gyakorlat további követelményeit a szak tanterve határozza meg.

87. EGÉSZSÉGÜGYI SZERVEZŐ ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: egészségügyi szervező (Health Care Management)

2. Az alapképzési szakon szerzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BSc-) fokozat

- szakképzettség: egészségügyi szervező

- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Health Care Manager

- választható specializációk: egészségbiztosítás, digitális egészségügyi szervező, egészségturizmus-szervező

3. Képzési terület: orvos és egészségtudomány

4. A képzési idő félévekben: 7 félév

5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 210 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)

- a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit

- intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 10 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 11 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszer szerinti tanulmányi területi besorolása: 345/0413

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja egészségügyi szervező szakemberek képzése, akik az egészségügy, az egészségturizmus, valamint a társadalom- és humánbiztosítás működésének törvényszerűségeit felismerve és átlátva képesek magas színvonalon ellátni a felsorolt területek

informatikai, adatszolgáltatási, gazdálkodási, tervezési és elemzési, valamint szervezési feladatait. Képesek az egészségügy működéséhez szükséges és működése során keletkezett információk rögzítésére, tárolására, visszakeresésére, hatékony kiértékelésére, valamint az informatikai rendszerek üzemeltetésére. Képesek továbbá az egészségügyi turisztikai piacon rejlő lehetőségek felismerésére, kiaknázására, ugyanakkor komplex egészségügyi turisztikai projektek megtervezésére és kivitelezésére. Képességeiket azon országban, intézményben alkalmazhatják a gyakorlatban is, ahol az alkalmazandó jogszabályok, irányelvek, protokollok ezt lehetővé teszik. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. Az egészségügyi szervező

a) tudása

- Ismeri a számítógép működését, szoftver és hardver elemeit, valamint felhasználói szintű kezelését, ismeri az alapvető irodai (szövegszerkesztő, táblázatkezelő, prezentációkészítő, adatbázis-kezelő) programok működését, valamint a számítógépes hálózatok működésének elveit.
- Klinikai ismereteinek birtokában megérti az egyes betegségek természetét, ismeri az egészségügyi ellátórendszer felépítését, és képes rendszerbe foglalni a betegeket és az egészségügyi ellátásokat.
- Széleskörűen ismeri a jogi alapfogalmakat, a jogszerű betegellátás jellemzőit, hazai viszonylatban az egészségügyi rendszerben előforduló jogi problémákat és azok lehetséges megoldási lehetőségeit, alternatíváit, valamint a kliensek és az ellátást végzők jogait és kötelezettségeit.
- Ismeri az etikai alapfogalmakat, az etikus betegellátás jellemzőit, hazai viszonylatban az egészségügyi rendszerben előforduló etikai problémákat és azok lehetséges megoldási lehetőségeit, alternatíváit.
- Matematikai és statisztikai ismereteinek birtokában képes statisztikák, jelentések és beszámolók elkészítésére, az adatok elemzésére, és az adatszolgáltatások teljesítésére.
- Részletesen ismeri a kommunikáció alapelemeit, formáit, irányait, csatornáit, az életkornak megfelelő kommunikációs stratégiákat.
- Széleskörűen ismeri a problémafeltáró és problémamegoldó, valamint ösztönző kommunikáció jellegzetességeit.
- Ismeri a közgazdaságtan alapvető összefüggéseit, az intézményi gazdálkodás szabályait, valamint rendelkezik feladatai ellátásához szükséges pénzügyi és számviteli ismertekkel.
- Ismeri az egészségügyi intézmények finanszírozási alapelveit, módszereit, valamint a kapcsolódó adatszolgáltatási kötelezettségeket.
- Elemzi és értelmezi a kontrolling rendszer működését és az abban szereplő adatokat.
- Ismeri a társadalom-, és a humánbiztosítás rendszerét, megérti működésüket, a releváns elszámolási és adatszolgáltatási rendszerek működési módszereit.

- Ismeri a menedzsment tudomány alapelveit, megérti az egészségügyi menedzsment sajátosságait, felismeri alkalmazásuk feltételeit a gyakorlatban.
- Ismeri az adatvédelem legfontosabb előírásait és az egészségügyi adatok kezelésének sajátosságait.
- Ismeri az elektronikus szolgáltatások működését, egészségügyi alkalmazásuk lehetőségeit.
- Ismeri a bizonyítékokon alapuló ápolás, orvoslás szemléletét, a kutatás, irodalomkutatás folyamatát, az adatgyűjtési módszereket, az adatbázis készítésének menetét, a statisztikai programokat, az egyváltozós statisztikai eljárásokat, az eredmények értelmezésének, értékelésének menetét.
- Ismeri a legfontosabb életmentési feladatokat, a leggyakrabban előforduló egészségkárosodások esetén szükséges teendőket a mindenkor hatályos ajánlásoknak megfelelően, az alapszintű életmentő beavatkozásokat (BLS) és eszközöket.
- Ismeri az egészségtudományi szakterület szakmai szókincsét anyanyelvén, valamint latin nyelven (orvosi latin).
- Ismeri a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági és munkaegészségügyi követelményeket, tűzvédelmi előírásokat, a mindenkori hatályos törvényi előírásokat, és az uniós szabályokat.
- Ismeri a munkavállaló egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatokat, valamint a munkaeszközök biztonságos használatát.

b) képességei

- Készség szinten alkalmazza a számítógépeken működő operációs rendszereket és irodai programokat.
- Megérti a számítógépes hálózatok működési elveit, képes azonosítani a leggyakoribb számítástechnikai problémák lehetséges okait.
- Klinikai és egészségügyi szervezési ismereteit felhasználva képes megszervezni a páciens komplex egészségügyi ellátását.
- Képes átlátni az egészségügyet meghatározó etikai normák és jogforrások rendszerét, azok alkalmazásának szabályait, valamint megfelelően alkalmazza a releváns jogi szakkifejezéseket.
- Kompetenciahatárainak megfelelően képes tájékoztatást nyújtani a betegjogokról és azok érvényre juttatásának lehetőségeiről.
- Matematikai és statisztikai ismereteit felhasználva statisztikákat, jelentéseket és beszámolókat készít, adatokat elemez, és az adatszolgáltatások készítését elő és teljesíti.
- Képes adekvát, a partnerhez igazított szakmai kommunikáció folytatására, szóban és írásban is.
- Képes hatékonyan kommunikálni a pácienssel, családdal, közösséggel.

- Az interperszonális készségek révén képes a bizalom kialakítására a pácienssel, családdal, közösséggel.
- Képes szakmai kommunikációra a szakterületén vagy az egészségügy más területén dolgozó szakemberekkel.
- Alkalmazza közgazdasági ismereteit a szakmai munka során, felhasználja pénzügyi és számviteli tudását a feladatai ellátásához, részt vesz az intézmények gazdálkodási folyamatainak megvalósításában.
- Munkája során alkalmazza az egészségügyi finanszírozás alapelveit és módszereit, működteti az intézmény kontrolling rendszerét.
- Képes a társadalom-, és humánbiztosítás folyamatainak áttekintésére és értelmezésére, megoldja a munkakörébe tartozó elszámolási és adatszolgáltatási feladatokat.
- Munkája során alkalmazza az egészségügyi menedzsment elméleteit, felhasználja a menedzsment gyakorlati módszereit munkateljesítményének hatékonyabbá tétele és beosztottainak irányítása érdekében.
- Munkája során alkalmazza az adatvédelem alapelveit, képes az adatkezelési és továbbítási feladatok jogszabályoknak megfelelő módon történő ellátására.
- Megérti az elektronikus szolgáltatások működési elveit, képes azonosítani az ilyen rendszerek leggyakoribb hibáit, működési problémáit.
- Képes közreműködni bizonyítékokon alapuló, kutatómódszertani és biostatistikai ismeretekre alapozott, releváns hazai és nemzetközi kutatások eredményeire támaszkodó, szakterületének megfelelő vizsgálatok elvégzésében és azok prezentálásában.
- Képes az adatok kezelésére, feldolgozására, a kapott eredmények prezentálására.
- Képes alkalmazni azokat az eszköz nélküli és esetenként eszközös beavatkozásokat, amelyek a hirtelen bekövetkezett egészségkárosodás esetén a beteg, sérült életét megmenthetik.
- Jól használja a munkájához szükséges szakmai (orvosi latin) nyelvet.

- Képes a munkavégzése során betartani és betartatni a munkavédelmi, a balesetvédelmi és a tűzvédelmi előírásokat.

c) attitűdje

- Nyitott a számítástechnika fejlődésének nyomon követésére, törekszik informatikai tudásának továbbfejlesztésére.
- Érzékeny a páciensek valós egészségügyi szükségleteire, támogatja őket az egészségügyi ellátás során, és egészségi állapotuknak megfelelő empátiával kezeli a betegeket.
- Fogékony az egészségügyi jog változásainak folyamatos internalizációjára, fontosnak érzi a jogszabályok és etikai szabályok betartását és betartatását szakmai munkája során.
- Elfogadja a statisztikai adatgyűjtés szabályait, felismeri a valid adatszolgáltatás fontosságát.

- Fontosnak tartja személyiségének fejlesztését a páciensekkel és munkatársakkal való hatékonyabb kommunikáció érdekében.
- Nyitott a közgazdasági problémák megértésére.
- Nyitott az egészségügyi finanszírozás módszereiben bekövetkező változásokra, törekszik az ebben rejlő gazdasági előnyök mind teljesebb kiaknázására.
- Érdeklődik a társadalom-, és humánbiztosítás folyamatai iránt, törekszik a felmerülő elszámolási és adatszolgáltatási feladatok magas szintű ellátására.
- Elfogadja az adatvédelmi szabályokat, fontosnak tartja azok maradéktalan érvényesülését, és támogatja az adatvédelmi felelős munkáját.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan képes felhasználói szintű informatikai feladatok megoldására, együttműködik az informatikai rendszer üzemeltetését végző munkatársakkal.
- Együttműködik az egészségügyi ellátórendszer szereplőivel a páciensek optimális ellátásának megteremtése érdekében.
- Felelősséget érez a jogszabályok és a vonatkozó etikai elvek betartására vonatkozóan szakmai munkája során.
- Önállóan készíti el a statisztikákat, jelentéseket, beszámolókat, felelősséget vállal azok tartalmáért és a statisztikai adatszolgáltatás szabályszerűségéért.
- Együttműködik a páciensekkel és munkatársaival a kommunikációs folyamatban.
- Kezdeményezi a közgazdasági szemlélet megerősítését a feladatellátásban.
- Önállóan végzi az egészségügyi intézmények finanszírozásával kapcsolatos teendőit, felelősséget vállal a finanszírozás és kontrolling szervezeti egységben betöltött, munkakörébe tartozó feladatainak ellátásáért.
- Felelősséget érez társadalom-, és humánbiztosítási ismereteinek naprakészsége tekintetében, önállóan látja el a munkakörébe tartozó elszámolási és adatszolgáltatási feladatokat.
- Együttműködik munkatársaival, felkérésre vezető szerepet lát el munkacsoportjában, felelősséget vállal az általa vezetett munkatársak tevékenységéért a munkajogi szabályoknak megfelelően.
- Együttműködik az adatvédelmi felelőssel, felelősséget vállal az adatok szabályszerű kezelésért és továbbításáért.
- Munkája során betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó etikai és jogi kötelezettségeket, és felismeri felelősségének határait

7.1.2. Az egészségbiztosítás specializáción továbbá az egészségügyi szervező

a) tudása

- Ismeri a társadalom- és a humánbiztosítási intézmények rendszerét, a dokumentációs és informatikai rendszereik működését, valamint az adatszolgáltatási rendszereiket.

- Ismeri a társadalombiztosítási és családtámogatási ellátások megállapításának, számfejtésének szabályait és eljárásrendjét.
- Ismeri a közigazgatási hatásági eljárások szabályait, valamint megérti annak összefüggéseit a társadalombiztosítási ellátások megállapítása során alkalmazott eljárásokkal.
- Ismeri az egészségügyi intézmények, a társadalom- és a humánbiztosítási szervek tevékenységének pénzügyi, számviteli és adózási folyamatait.
- Ismeri az egészségügyi és társadalombiztosítási intézmények ellenőrzésének rendszerét, valamint az ellenőrzés pénzügyi, számviteli és jogi szabályait.
- Ismeri az egészségügyi intézmények minőségbiztosítási és kontrolling rendszerét, rendszerbe foglalja az abból kinyert információkat.
- Ismeri a társadalombiztosítási és családtámogatási kifizetőhelyek működésének szabályait, eljárásrendjét, megérti működésüket, felismeri a kifizetőhelyek eljárásrendjének fejlesztendő pontjait.
- Ismeri az egészségügyi és társadalombiztosítási intézmények dokumentációs és informatikai rendszerét.

- Elemzi és értelmezi a demográfiai, a mortalitási és a morbiditási, valamint az egyéb egészségügyi, egészség-gazdaságtani és társadalombiztosítási adatokat, továbbá az elemzés legújabb módszertanát.
- Ismeri a kutatómódszertan alapvető eszköztárát, etikai és jogi kereteit, valamint az egészségügyi és társadalombiztosítási kutatások speciális módszereit.

b) képességei

- Munkája során alkalmazza a társadalom- és a humánbiztosítási intézmények rendszeréről szerzett ismereteit, közreműködik a dokumentációs és informatikai rendszerek működtetésében, valamint adatszolgáltatási tevékenységet végez.
- Társadalombiztosítási- és családtámogatási ellátások megállapítására és számfejtésére vonatkozó ismereteit felhasználva megoldja a felmerülő adminisztrációs feladatokat, megszervezi az igényelbírálás és számfejtés folyamatát.
- Munkája során alkalmazza a közigazgatási hatásági eljárások szabályait, felhasználja ezen ismereteit a társadalombiztosítási ellátások megállapítására, számfejtésére vonatkozó eljárásokban.
- Alkalmazza pénzügyi, számviteli és adózási ismereteit az egészségügyi intézmények, társadalom- és humánbiztosítási szervek tevékenységének ellátására irányuló munkavégzése során.
- Megszervezi az egészségügyi és társadalombiztosítási intézmények ellenőrzését, alkalmazza az ellenőrzésre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteit az ellenőrzési folyamat jogszerűségének és hatékonyságának érdekében.
- Megtervezi és működteti az egészségügyi intézmények kontrolling és minőségbiztosítási rendszerét, fejleszti azokat a vezetői iránymutatásoknak megfelelően.

- Alkalmazza szakmai ismereteit a társadalombiztosítási és családtámogatási kifizetőhelyek működésével kapcsolatosan, megszervezi és működteti a kifizetőhelyek adminisztrációs, dokumentációs és adatszolgáltatási tevékenységét.

- Megszervezi az egészségügyi és társadalombiztosítási intézmények adminisztrációs és dokumentációs rendszereit, felhasználja ismereteit az adatszolgáltatási és dokumentációs problémák megoldására.

- Képes demográfiai, mortalitási, morbiditási, egészségügyi, egészség-gazdaságtani és társadalombiztosítási adatok elemzésére, az alkalmazott elemzési technikák fejlesztésére.

- Képes magas színvonalú egészségügyi és társadalombiztosítási kutatások megtervezésére és kivitelezésére, az alkalmazott kutatás-módszertani technikák továbbfejlesztésére.

c) attitűdje

- Törekszik a társadalom- és a humánbiztosítási intézmények rendszeréről szerzett ismereteinek bővítésére, támogatja a dokumentációs és informatikai rendszerek működését és az adatszolgáltatási tevékenységet.

- Érdeklődik a társadalombiztosítási és családtámogatási ellátások megállapításának, számfejtésének szabályai iránt, fontosnak tartja a szabályoknak megfelelő működését.

- Elfogadja a közigazgatási hatósági eljárás alapelveinek, szabályainak alkalmazását, törekszik a jogszerűség maradéktalan betartására eljárásai során.

- Érzékeny az egészségügyi intézmények, a társadalom- és humánbiztosítási szervek tevékenységének pénzügyi, számviteli és adózási folyamataiban bekövetkező változásokra.

- Fontosnak tartja az egészségügyi és társadalombiztosítási intézmények ellenőrzését, felismeri a működési hiátusait, támogatja a munkatársakat a munkafolyamatok korrigálása érdekében.

- Törekszik az egészségügyi intézmények minőségbiztosítási és kontrolling rendszerének mind teljesebb megismerésére, és a vezetői igényeknek megfelelő fejlesztésére.

- Fontosnak tartja a társadalombiztosítási és családtámogatási kifizetőhelyek szabályszerű működését, fogékony az ügyfelek problémáinak megoldására, és elkötelezettséget mutat a szolgáltatások színvonalának fejlesztésére.

- Törekszik az egészségügyi és társadalombiztosítási intézmények adminisztrációs és dokumentációs rendszereinek magas szintű működtetésére.

- Fontosnak tartja a demográfiai, a mortalitási és a morbiditási, valamint más egészségügyi, egészség-gazdaságtani és társadalombiztosítási adatok elvárásoknak megfelelő elemzését, kezdeményezi az elemzések módszertanának fejlesztését.

- Törekszik magas színvonalú egészségügyi és társadalombiztosítási kutatások elvégzésére, támogatja kutatócsoportját, elkötelezettséget mutat a kitűzött célok megvalósítására.

d) autonómiája és felelőssége

- Együttműködik munkatársaival a társadalom- és a humánbiztosítási intézmények dokumentációs és informatikai rendszereinek működéséhez, valamint az adatszolgáltatási tevékenységéhez kapcsolódó feladataik ellátásában, önállóan látja el munkaköréhez kapcsolódó feladatait.
- Társadalombiztosítási és családtámogatási ellátások megállapítására és számfejtésére vonatkozó ismereteit felhasználva önállóan látja el a munkakörébe tartozó felmerülő adminisztrációs feladatokat, vezetői szerepet lát el az igényelbírálás és számfejtés folyamatának szabályszerű lebonyolításában.
- Felelősséget érez a közigazgatási hatósági eljárások szabályainak betartásáért munkavégzése során, kezdeményező szerepet lát el a hatósági eljárásokra vonatkozó belső eljárásrendek összehangolása során.
- Önállóan ellátja a munkakörébe tartozó pénzügyi, számviteli és adózási feladatokat, együttműködik az egészségügyi intézmények, a társadalom- és a humánbiztosítási szervek gazdasági tevékenységet végző szervezeti egységeivel.
- Önállóan látja el az egészségügyi és társadalombiztosítási intézmények ellenőrzéséhez kapcsolódó munkaköri feladatait, felelősséget vállal az általa végzett ellenőrzés jogszerűségéért, együttműködik az ellenőrzési folyamat során az illetékes hatóságokkal.
- Önállóan látja el az egészségügyi intézmények minőségbiztosítási és kontrolling rendszeréhez kapcsolódó munkaköri feladatait, együttműködik munkatársaival a minőségbiztosítási és kontrolling rendszer működtetése során.
- Önállóan látja el a társadalombiztosítási és családtámogatási kifizetőhelyek működéséhez kapcsolódó munkaköri feladatait, vezetői szerepet tölt be a kifizetőhely feladatainak ellátásában, együttműködik munkatársaival, valamint az ellenőrzést végző hatóságokkal és vezetőként felelősséget érez a munkavégzés színvonaláért.
- Önállóan látja el az egészségügyi és társadalombiztosítási intézmények dokumentációs és informatikai rendszerének működéséhez kapcsolódó munkaköri feladatait.
- Felelősséget érez a demográfiai, a mortalitási és a morbiditási, valamint más egészségügyi, egészség-gazdaságtani és társadalombiztosítási adatok magas színvonalú elemzéséből levont következtetések helytállóságáért, kezdeményezi az elemzés módszertanának fejlesztését.
- Önállóan képes magas színvonalú egészségügyi és társadalombiztosítási kutatások megtervezésére és megvalósítására.

7.1.3. A digitális egészségügyi szervező specializáción továbbá az egészségügyi szervező

a) tudása

- Ismeri a társadalom- és a humánbiztosítási intézmények rendszerét, a dokumentációs és informatikai rendszereik működését, valamint az adatszolgáltatási rendszereiket.
- Ismeri az egészségügyi intézmények, a társadalom- és humánbiztosítási szervek tevékenységének pénzügyi, számviteli és adózási folyamatait.
- Ismeri az egészségügyi intézmények minőségbiztosítási és kontrolling rendszerét, rendszerbe foglalja az abból kinyert információkat.

- Ismeri az egészségügyi és a társadalombiztosítási intézmények dokumentációs és informatikai rendszerét.
- Elemzi és értelmezi a demográfiai, a mortalitási és a morbiditási, valamint más egészségügyi, egészség-gazdaságtani és társadalombiztosítási adatokat, ismeri az elemzés legújabb módszertanát.
- Ismeri a kutatómódszertan alapvető eszköztárát, etikai és jogi kereteit, valamint az egészségügyi és társadalombiztosítási kutatások speciális módszereit.
- Átfogó tudással rendelkezik az egészségtudomány területén alkalmazott digitális eszközökről.
- Ismeri az egészségügyi ellátást közvetlenül vagy közvetetten támogató egyszerű és komplex informatikai rendszerek működési elvét.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik az adatok informatikai eszközökkel történő feldolgozásának követelményeiről, eszközeiről és módszereiről.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a számítógépes rendszerek fejlesztését támogató módszertanokról.

b) képességei

- Munkája során alkalmazza a társadalom- és a humánbiztosítási intézmények rendszeréről szerzett ismereteit, közreműködik a dokumentációs és az informatikai rendszerek működtetésében, valamint adatszolgáltatási tevékenységet végez.
- Alkalmazza a pénzügyi, a számviteli és az adózási ismereteit az egészségügyi intézmények, a társadalom- és humánbiztosítási szervek tevékenységének ellátására irányuló munkavégzése során.
- Megtervezi és működteti az egészségügyi intézmények kontrolling és minőségbiztosítási rendszerét, fejleszti azokat a vezetői iránymutatásoknak megfelelően.
- Megszervezi az egészségügyi és társadalombiztosítási intézmények adminisztrációs és dokumentációs rendszereit, felhasználja ismereteit az adatszolgáltatási és dokumentációs problémák megoldására.
- Képes demográfiai, mortalitási, morbiditási, egészségügyi, egészség-gazdaságtani és társadalombiztosítási adatok elemzésére, az alkalmazott elemzési technikák fejlesztésére.
- Képes magas színvonalú egészségügyi és társadalombiztosítási kutatások megtervezésére és kivitelezésére, az alkalmazott kutatómódszertani technikák továbbfejlesztésére.
- Képes megítélni az adott technológia korszerűségét, hatékonyságát, javaslatot tud tenni a folyamatok és az eszközök költséghatékonyságának növelésére.
- Képes ismereteire támaszkodva támogatni az egészségügyi ellátásban dolgozó szakembereket az infokommunikációs eszközök használatában.
- Képes feladata ellátásához szükséges egyszerűbb adatstruktúrák, algoritmusok és programok előállítására.
- Képes a szakmai reálfolyamatokat a feladatnak megfelelő absztrakciós szinten megfogalmazni, és ez alapján informatikai igényeket specifikálni.

- A megfelelő eszközök rendelkezésre állása esetén képes megítélni, hogy egy informatikai rendszer a szakmai szabályoknak, megfogalmazott elvárásoknak megfelelően működik-e.

c) attitűdje

- Törekszik a társadalom- és a humánbiztosítási intézmények rendszeréről szerzett ismereteinek bővítésére, támogatja a dokumentációs és az informatikai rendszerek működését és az adatszolgáltatási tevékenységet.

- Érzékeny az egészségügyi intézmények, a társadalom- és a humánbiztosítási szervek tevékenységének pénzügyi, számviteli és adózási folyamataiban bekövetkező változásokra.

- Törekszik az egészségügyi intézmények minőségbiztosítási és kontrolling rendszerének mind teljesebb megismerésére és a vezetői igényeknek megfelelő fejlesztésére.

- Törekszik az egészségügyi és a társadalombiztosítási intézmények adminisztrációs és dokumentációs rendszereinek magas szintű működtetésére.

- Fontosnak tartja a demográfiai, a mortalitási és a morbiditási, valamint más egészségügyi, egészség-gazdaságtani és társadalombiztosítási adatok elvárásoknak megfelelő elemzését, kezdeményezi az elemzések módszertanának fejlesztését.

- Törekszik a magas színvonalú egészségügyi és társadalombiztosítási kutatások elvégzésére, támogatja kutatócsoportját, elkötelezettséget mutat a kitűzött célok megvalósítására.

- Folyamatosan követi az infokommunikációs technológia új vívmányait, elsajátítja az azokkal kapcsolatos alapvető ismereteket, ezáltal elősegítve azok egészségügyi célú felhasználását.

- Figyeli és felismeri, ha egy egészségügyi folyamatban informatikai eszközök alkalmazása, illetve a meglévő eszközök és folyamatok továbbfejlesztése eredményességet vagy hatékonyságot növel.

- Az egészségügyi adatokra és rendszerekre vonatkozó szabványokat fontosnak tartja.

- Egymással szabványos adatcserére, szintaktikailag és szemantikailag interoperabilis rendszerek és megoldások fejlesztésére törekszik, és ezeket a szempontokat érvényesíti saját munkája során.

- Fokozott figyelmet szentel az eltérő tudományterületen (különösen az egészségtudományi, egészség-gazdaságtani és informatikai szakterület) dolgozó szakemberek közötti sikeres kommunikációnak.

d) autonómiája és felelőssége

- Együttműködik munkatársaival a társadalom- és a humánbiztosítási intézmények dokumentációs és informatikai rendszerei működéséhez és az adatszolgáltatási tevékenységéhez kapcsolódó feladataik ellátásában, önállóan látja el munkaköréhez kapcsolódó feladatait.

- Önállóan ellátja a munkakörébe tartozó pénzügyi, számviteli és adózási feladatokat, együttműködik az egészségügyi intézmények, a társadalom- és a humánbiztosítási szervek gazdasági tevékenységet végző szervezeti egységeivel.

- Önállóan látja el az egészségügyi intézmények minőségbiztosítási és kontrolling rendszeréhez kapcsolódó munkaköri feladatait, együttműködik munkatársaival a minőségbiztosítási és kontrolling rendszer működtetése során.

- Önállóan látja el az egészségügyi és a társadalombiztosítási intézmények dokumentációs és informatikai rendszerének működtetéséhez kapcsolódó munkaköri feladatait.

- Felelősséget érez a demográfiai, a mortalitási és a morbiditási, valamint más egészségügyi, egészség-gazdaságtani és társadalombiztosítási adatok magas színvonalú elemzéséből levont következtetések helytállóságáért, kezdeményezi az elemzés módszertanának fejlesztését.

- Önállóan képes magas színvonalú egészségügyi és társadalombiztosítási kutatások megtervezésére és megvalósítására.

- Egészségügyi, gazdasági és menedzsment szakemberekkel együttműködve tervez és valósít meg hatékonyság-növelő, illetve innovációs tevékenységeket. Felelősen ítéli meg javaslatai jog- és életszerűségét.

- Önállóan vagy csoportban végzi ellátást támogató rendszerek üzemeltetését. Figyelmet fordít az eszközhasználat szakmai szabályoknak megfelelő biztonsági szempontjaira.

- Egyszerűbb feldolgozási, fejlesztési feladatokat önállóan végez. Felelősen viszonyul módszerei helytállóságához, eszközei megbízhatóságához, ergonómiájához, valamint ügyel azok további hasznosíthatóságára.

- Munkahelyi vagy projektszervezetben is ellátja a vonatkozó rendszerfejlesztési módszertannak megfelelő feladatokat, feladatait minőségben, határidőre, együttműködően végzi.

- A felismert szervezeti-működési hiányosságokat jelzi.

7.1.4. Egészségturizmus szervező specializáción továbbá az egészségügyi szervező

a) tudása

- Ismeri az egészségügyi és turisztikai intézmények rendszerét és működési módját, tevékenységeinek jogi, pénzügyi, számviteli, adózási folyamatait, az európai együttműködési lehetőségeket.

- Ismeri a speciális egészségturisztikai szolgáltatások megszervezésének rendszereit, marketingmódszereit, a vendégekkel való bánásmód elméleti és gyakorlati hátterét.

- Ismeri a turizmus általános elméletét, a speciális turisztikai menedzsmentek és stratégiák elemeit, a turisztikai piac nemzetközi működésének tendenciáit.

- Ismeri a wellness termékcsoport összetevőit, a wellness és rekreációs központok felépítését és működését.

- Ismeri a fizioterápia, balneo- és egyéb gyógyterápiák alkalmazási köreit, a különböző kezelési módok szerepét a rehabilitációban és a prevencióban, valamint az egészségturizmushoz kapcsolódó intézmények programszervezői feladatait.

- Ismeri a természeti értékek és a környezetgazdálkodás kölcsönhatásait és turisztikai lehetőségeit, a falusi és ökoturizmusban rejlő rekreációs lehetőségeket.
- Ismeri a nemzetközi turisztikai és egészségturisztikai trendeket, fejlesztési lehetőségeket és irányokat.
- Ismeri a kutatómódszertan alapvető eszköztárát, etikai és jogi kereteit, valamint az egészségügy, az egészségturizmus és a turizmus általános területeit érintő kutatások speciális módszereit.
- Ismeri a pszichoszomatikus betegségek speciális stresszkezelési módszereit és alapvető eszköztárát.
- Ismeri a legújabb gasztronómiai és reformtáplálkozási trendeket, ezek alkalmazhatóságát az egészségturisztikai szolgáltatásokban.

b) képességei

- Képes munkája során alkalmazni a turizmushoz kapcsolódó egészségügyi és turisztikai intézmények rendszeréről szerzett ismereteit, közreműködni a dokumentációs és informatikai rendszerek működtetésében, valamint adatszolgáltatási tevékenység végzésére.
- Képes kliensre szabott egészségturisztikai programok készítésére.
- Képes az egészségturisztikai programtervezés mellett az egyéb turisztikai területeken is programtervezésre és kivitelezésre.
- Képes a wellness és rekreációs intézményekben személyre szabott rekreációs és wellness programok összeállítására és ismertetésére.
- Képes a kezelőorvosi javaslat alapján a gyógyterápiás eljárások programszervezésére, ismertetésére és az esetleges egészségügyi ellenjavallatok tájékoztatására.
- Képes felismerni a szakterületében rejlő értékeket, lehetőségeket, ezáltal képes innovációs fejlesztési programok kidolgozására.
- Képes turisztikai, statisztikai adatok elemzésére, valamint az alkalmazott elemzési technikák fejlesztésére, továbbá turisztikai, egészségturisztikai pályázati tevékenységek végzésére.
- Képes egészségügyi, demográfiai, üzleti, statisztikai adatok elemzésére, a kutatások megtervezésére és kivitelezésére.
- Képes az egészségturizmusban használható stresszkezelési eljárások, módszerek, adekvát alkalmazására.
- Képes személyre szabott, az egészséges táplálkozás igényeit is kielégítő programok kidolgozására, szervezésére.
- Képes wellness és rekreációs intézményekben team tagként vagy vezetőként programszervezésre.

c) attitűdje

- Törekszik az egészségügyi és turisztikai intézmények rendszeréről szerzett ismereteinek bővítésére, támogatja a dokumentációs és informatikai rendszerek működését és az adatszolgáltatási tevékenységet.
- Képes elfogadni és megérteni az emberek közötti különbségeket és azonosságokat, ezáltal befogadóbbá, nyitottabbá, érzékenyebbé válni.
- Érdeklődést mutat az egyéb turisztikai területek fejlesztési irányaira.
- Elkötelezett az egészségmegőrzés elvei iránt.
- A gyógyeljárások programtervezése során a kliensekkel segítőkész, etikus, empatikus magatartást tanúsít.
- Elkötelezett a környezetvédelem ügye és a természeti értékek megőrzése iránt.
- Nyitott a természet közeli és a vidékfejlesztést érintő egészségturisztikai területek fejlesztésére.
- Fontosnak tartja az új egészségturisztikai trendek megismerését, valamint a hazai egészségturizmus fejlesztését.
- Fontosnak tartja a demográfiai, a morbiditási és a turizmus általános területeit érintő statisztikai elemzések elvégzését. Kezdeményezi az elemzések módszertanának fejlesztését, elkötelezett a kitűzött célok megvalósítására.
- Elkötelezett a stressz elleni módszerek megismerésére és alkalmazására.
- Fontosnak tartja, hogy az egészségturisztikai programokban szerepet kapjon az egyénre szabott, egészséges táplálkozás követelménye.

d) autonómiája és felelőssége

- Képes együttműködni munkatársaival a turisztikai intézmények dokumentációs és informatikai rendszereinek működéséhez és adatszolgáltatási tevékenységéhez kapcsolódó feladataik ellátásában, továbbá önálló munkavégzésre.
- Egészségturisztikai ismereteire alapozva felelősséggel, megfelelő önképzéssel képes egyéb turisztikai területek menedzselésére.
- Önállóan ellátja a wellness és rekreációs programokhoz kapcsolódó egészség-megőrzési és dokumentációs feladatokat.
- A rendelkezésére álló, a kliensek egészségügyi adatait tartalmazó dokumentáció alapján, képes a javasolt gyógyeljárások önálló szervezésére.
- Felelősséget érez a gyógykezelési program optimális megvalósítására és a kliensek gyógyulásának elősegítésére.
- Képes innovatív módon felismerni a speciális turisztikai lehetőségeket a természeti értékek kiaknázásával.
- Képes önállóan felismerni a nemzetközi lehetőségeket, irányokat és ezt átültetni a hazai gyakorlatba.

- Felelősséget érez a demográfiai, a morbiditási, a turisztikai, valamint más statisztikai adatok magas színvonalú - az etikai és a jogi keretek figyelembe vételével - elemzéséből levont következtetések helytállóságáért.

- Önállóan és felelősséget érezve segíti klienseinek stressz elleni megküzdését az elsajátított stresszkezelési eljárások birtokában.

- Képes önállóan, felelősségteljesen megszervezni a szakterületén, az egyéni igényeknek megfelelő gasztronómiai és reformtáplálkozási programokat kliensei számára.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- alapozó egészségtudományok 15-20 kredit;
- alkalmazott egészségtudományok 35-40 kredit;
- matematika- és számítástudományok 5-10 kredit;
- bölcsészettudományok 4-6 kredit;
- társadalomtudományok 20-25 kredit.

8.1.2. A képzésben választható specializációk tudományágai, szakterületei és azok kreditaránya:

A specializáció kreditaránya további 80 kredit:

a) egészségbiztosítási specializáció:

- alkalmazott egészségtudományok 10-15 kredit,
- egészségbiztosítási szakismeretek 45-55 kredit,
- közgazdaságtudományok 15-20 kredit;

b) digitális egészségügyi szervező specializáció:

- alkalmazott egészségtudományok 15-20 kredit,
- egészségügyi ügyviteli szakismeretek 45-55 kredit,
- közgazdaságtudományok 10-15 kredit;

c) egészségturizmus szervező specializáció

- alkalmazott egészségtudományok 10-15 kredit,
- egészségturizmus szakismeretek 45-55 kredit,
- közgazdaságtudományok 15-20 kredit.

8.2. Szakmai gyakorlatra vonatkozó követelmények

A szakmai gyakorlat időtartama legalább 8 hét. A szakmai gyakorlat további követelményeit a szak tanterve határozza meg.

88. ORVOSI DIAGNOSZTIKAI ANALITIKUS ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: orvosi diagnosztikai analitikus (Medical Diagnostic Analysis)

2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BSc-) fokozat

- szakképzettség: orvosi diagnosztikai analitikus

- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Medical Diagnostic Analyst

- választható specializációk: orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitika, orvosi kutatólaboratóriumi analitika, radiográfia, optometria, patológiai analitika

3. Képzési terület: orvos- és egészségtudomány

4. A képzési idő félévekben: 8 félév

5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 240 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)

- a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit

- intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 10 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 12 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 725/0914

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja orvosi diagnosztikai analitikusok képzése, akik képesek önálló laboratóriumi analitikai, vagy képződiagnosztikai vagy optometriai tevékenység végzésére, szervezésére, kis orvosi laboratóriumok vagy diagnosztikai részlegek, optometriai laboratóriumok munkájának irányítására, jártasak az adatfeldolgozás korszerű módszereiben, valamint rendelkeznek modern gazdasági ismeretekkel. Kellő ismeretekkel rendelkeznek a korszerű műszer és mérés technika, az informatika és számítástechnika és azok orvosi laboratóriumi, képződiagnosztikai és optometriai alkalmazásának területein. Képességeiket azon országban, intézményben alkalmazhatják a gyakorlatban is, ahol az alkalmazandó jogszabályok, irányelvek, protokollok ezt lehetővé teszik. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó közös szakmai kompetenciák

7.1.1. Az orvosi diagnosztikai analitikus

a) tudása

- Részletesen ismeri a szervezet felépítését, törvényszerűségeit, a különböző alkotóelemek funkcióját, a biokémiai szabályozási valamint az anyagcsere folyamatokat.

- Ismeri a szervrendszereket felépítő struktúrákat, a szervrendszerek mikroszkópos és makroszkópos felépítését, a képletek felszíni struktúráit, a szervezet élettani és kóros működését, ismeri azok szabályozását, és a szervezetben lejátszódó kóros folyamatok kóroktanát.
- Ismeri a betegségek jellegzetes makro-mikroszkópos, strukturális elváltozásait.
- Részletesen ismeri a mikrobiológia tárgyát, feladatait, felosztását, a mikrobák felosztását, és mindazon jellemzőit, amelyek lényegesek a fertőzések kialakulásában.
- Széles körűen ismeri a mikroorganizmusok, mint kórokok kimutatásának és elpusztításának lehetőségeit, a mintavétel szabályait, a mintavétel módját.
- Ismeri az egészségtudományi szakterület szakmai szókincsét anyanyelvén, valamint latin nyelven (orvosi latin).
- Ismeri a terápiás környezet sajátosságait, a különböző ágytípusok, ágyhelyzetek, testhelyzetek, kényelmi eszközök mobilizációs eszközök és eljárások

hatásait, indikációs körét és a kivitelezés menetét. Ismeri a fájdalomcsillapítás anatómiai és élettani alapjait, valamint a különböző fájdalomcsillapítási módokat.

- Ismeri a fiziológiás szükségletek kielégítésének alapjait.
- Ismeri az egészségügyi dokumentáció alapjait.
- Ismeri az asepsis-antisepsis, nozokómiális surveillance fogalmait, a szelektív hulladékgyűjtés lényegét és menetét.
- Ismeri a vitális paraméterek mérésének indikációs körét, a beavatkozások és a kapott eredmények értékelésének menetét. Ismeri a higiénés szükségletek kielégítésének elemeit.
- Ismeri a legfontosabb életmentési feladatokat, a leggyakrabban előforduló egészségkárosodások esetén szükséges teendőket a mindenkor hatályos ajánlásoknak megfelelően, az alapszintű életmentő beavatkozásokat (BLS) és eszközöket.
- Ismeri az orvosi laboratóriumi, képző diagnosztikai munkára vonatkozó egészségvédelmi, munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzrendészeti előírásokat.
- Ismeri az orvosi laboratóriumi, képző diagnosztikai műszerek működésének elveit.
- Ismeri az orvosi laboratóriumi, képző diagnosztikai módszerek kémiai, fizikai és biológiai alapjait.
- Ismeri az alapvető biometriai, illetve matematikai-statisztikai módszereket, és tudja alkalmazni azokat a szerzett információk, adatok feldolgozásához és értékeléséhez.
- Ismeri az egészségügyben alkalmazott számítógépes információs rendszerek és hálózatok működését.
- Ismeri a modern számítástechnika orvosi laboratóriumi és képző diagnosztikai alkalmazásának lehetőségeit.
- Ismeri az orvosi laboratóriumi, képző diagnosztikai munkaszervezés kérdéseit.

- Részletesen ismeri a saját szakterületén alkalmazott egészségügyi dokumentáció vezetésének, kezelésének előírásait, valamint az adatszolgáltatással összefüggő szabályokat.

- Ismeri a betegdokumentáció, betegregisztráció, fogadás, felvilágosítás szabályait.

- Széleskörűen ismeri a jogi alapfogalmakat, a jogszerű betegellátás jellemzőit, hazai viszonylatban az egészségügyi rendszerben előforduló jogi problémákat és azok lehetséges megoldási lehetőségeit, alternatíváit, valamint a kliensek és az ellátást végzők jogait és kötelezettségeit.

- Ismeri az etikai alapfogalmakat, az etikus betegellátás jellemzőit, hazai viszonylatban az egészségügyi rendszerben előforduló etikai problémákat és azok lehetséges megoldási lehetőségeit, alternatíváit.

- Ismeri az adott munkahely munkafolyamatait, szakmája munkaszervezési kérdéseit.

- Ismeri a menedzsment alapvető fogalmait és feladatait, az ellátórendszer szereplőit és azok tevékenységi körét, hatáskörét, átfogó elméleti ismeretekkel rendelkezik az egészségügy gazdasági, vezetési és szervezési technikáira vonatkozóan.

- Részletesen ismeri a humánerőforrás gazdálkodás alapjait, a minőség fogalmát, valamint annak alkalmazási, mérési és fejlesztési lehetőségeit az egészségügyben.

- Ismeri a bizonyítékokon alapuló ápolás, orvoslás szemléletét, a kutatás, irodalomkutatás folyamatát, az adatgyűjtési módszereket, az adatbázis készítésének menetét, a statisztikai programokat, az egyváltozós statisztikai eljárásokat, az eredmények értelmezésének, értékelésének menetét.

- Részletesen ismeri a kommunikáció alapelemeit, formáit, irányait, csatornáit, az életkornak megfelelő kommunikációs stratégiákat.

- Átfogóan ismeri az egészség fogalmát és meghatározóit, az egészségfejlesztés fogalmát, alapelveit, módszereit, az egészségfejlesztő tevékenységeket, az egészségfejlesztés modelljeit, az egészség-tanácsadás lényegét.

- Részletesen ismeri a demográfiai alapmutatókat, a lakosság egészségi állapotát jellemző epidemiológiai mutatószámokat, a főbb krónikus nem fertőző betegségek gyakoriságát, rizikófaktorait, a népegészségügyi (a betegségek megelőzésére, az egészség megőrzésére és fejlesztésére irányuló) törekvéseket, tevékenységi köröket, a szociológiai, egészségpszichológiai elméleteket és szemléletmódot.

- Ismeri az egészségmegőrzés és - fejlesztés szociológiai, egészségpszichológiai megközelítését.

b) képességei

- Képes az egészséget károsító tényezőket felismerni, az élettani és kóros működések egymástól való elkülönítésére, kompetencia szintjének megfelelő lépéseket vagy javaslatot tenni a megoldásra.

- Képes gyakorlati munkája során alkalmazni ismereteit a jellegzetes patológiai eltérések, elváltozások kapcsán.

- Képes mikrobiológiai ismeretei birtokában a fertőző betegségek és járványok megelőzésére, felismerésére.
- Jól használja a munkájához szükséges szakmai (orvosi latin) nyelvet.
- Képes az asepsis-antisepsis szabályai és a nozokómiális surveillance kritériumai, valamint az elkülönített hulladékgyűjtés szabályai szerint a munkafolyamatokat ellátni. Képes a higiénés szükségletek kielégítésével kapcsolatos (az intézményben alkalmazandó eszközök, eljárások) feladatok ellátására.
- Képes a megfelelő ágytípus, ágyhelyzet, testhelyzet, kényelmi eszközök, betegmozgatási és mobilizációs eszközök, eljárások megválasztására és alkalmazására.
- Képes a vitális paraméterek megfigyelését (beleértve a köpeny és magtemperatúra, láztípusok, légzésszám-minta-típusok, pulzusszám és minőségek, pulzusdeficit, non-invazív méréssel a vérnyomás meghatározását) önállóan kivitelezni, a kapott eredményeket értékelni.
- Képes a fizikális lázcsillapítás kivitelezésére.
- Képes a fájdalom felmérésére és a fizikális fájdalomcsillapítási eljárások alkalmazására.
- Képes alkalmazni azokat az eszköz nélküli és esetenként eszközös beavatkozásokat, melyek a hirtelen bekövetkezett egészségkárosodás esetén a beteg, sérült életét megmenthetik.
- Képes a szakmájában alkalmazott módszerek értékelésére, továbbá új módszerek bevezetésére, beleértve a szükséges műszeres vizsgálatokat is.
- Képes a szerzett tapasztalatok, eredmények és összefüggések felismerésére, ezek megfelelő dokumentálására, és az ezekből levonható általános következtetések megfogalmazására.
- Képes a munkavégzése során betartani és betartatni a munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírásokat.

- Képes a laboratóriumi analitikai vagy képalkotó diagnosztikai módszerek értékelésére, továbbá új módszerek bevezetésére, beleértve a szükséges műszeres vizsgálatokat is.
- Képes a laboratóriumi vagy képalkotó diagnosztikai veszélyes hulladékokra vonatkozó előírások betartására.
- Képes megadott szempontok alapján önálló biometriai, illetve matematikai-statisztikai analízisek elvégzésére.
- Képes szakmai ismeretei önálló és szervezett formában való bővítésére, alkalmazására.
- Képes a szakirodalom felhasználásával új módszerek beállítására.
- Képes információk és erőforrások feltárására.
- Képes a költség-, és rendszerszemléletű gondolkodásra.
- Képes interperszonális kapcsolatok kialakítására, a csoportos munkába való beilleszkedésre, illetve annak megszervezésére.
- Képes munkáját hivatásszerűen, a jogszabályok és az etikai normák betartásával végezni.

- Képes a szakterületének megfelelő egészségnevelési feladatok ellátására.
- Képes költségérzékeny döntések meghozatalára és a humánerőforrás optimális felhasználására a tevékenysége gyakorlása során.
- Képes a munkáját a bizonyítékokon alapuló ellátás alapelveinek és gyakorlati szempontjainak figyelembevételével a minőségügyi rendszer előírásai alapján végezni, a minőség javítása érdekében a különböző módszereket, eszközöket összehangoltan alkalmazni.
- Képes közreműködni bizonyítékokon alapuló, kutatómódszertani és biostatistikai ismeretekre alapozott, releváns hazai és nemzetközi kutatások eredményeire támaszkodó, szakterületének megfelelő vizsgálatok elvégzésében, és azok prezentálásában.
- Képes megválasztani és alkalmazni a szakterületéhez kapcsolódó pedagógiai ismereteket, módszereket és képes egyéni és csoportos kliens, betegoktatási feladatok ellátására a kliens életkorának, társadalmi státuszának, értelmi és érzelmi képességének, betegségének megfelelően.
- Képes adekvát, a partnerhez igazított hatékony szakmai kommunikáció folytatására szóban és írásban is a pácienssel, családdal, közösséggel, az interperszonális készségek révén.
- Képes a bizalom kialakítására a pácienssel, családdal, közösséggel.
- Képes a hivatása gyakorlása során a szükséges pszichológiai alap alkalmazására, pszichoszomatikus szemlélet követésére, Képes a beteg-egészségügyi szakember interperszonális kapcsolatában felmerülő problémák adekvát kezelésére, a beteg ember speciális pszichés jellemzőinek felismerésére és alapvető kezelésére.
- Egyéni és közösségi szinten képes felmérni a lakosság egészségi állapotát, prioritásokat meghatározni, és képessé válik hatékony beavatkozás megtervezésére, végrehajtására.
- Szakterületének megfelelően képes aktívan közreműködni a népegészségügyi kérdések megoldásában, szűrővizsgálatok szervezésében és kivitelezésében, egészségfejlesztő anyagok készítésében és alkalmazásában, valamint az epidemiológiai ismeretek alapján képes értékelni adott területen élő lakosság egészségi állapotát és a prevenció tevékenységek hatékonyságát.
- Képes egyéni egészségtervet készíteni, egészség-tanácsadást végezni, és a közösség egészségi állapotának javítása érdekében eredményesen együttműködni a csapattagokkal.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- Folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Törekszik a tevékenysége során a betegeket tudása szerint legmagasabb szinten ellátni.
- Törekszik a maximális diszkrációra és empátiára, a betegekkel kapcsolatos titoktartásra.

- Törekszik a megszerzett tudásanyagot folyamatosan fejleszteni, az adott kor technikai és tudományos eredményeit figyelembe véve.
- Hatékonyan kommunikál és együttműködik kollégáival.

d) autonómiája és felelőssége

- Kompetenciahatárainak megfelelően önállóan szakmai döntést hoz.
- Önállóan végzi az átfogó, megalapozó szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.

- A szakmát megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.
- Együttműködés és felelősség jellemzi az adott szakterület képzett szakembereivel.
- Tudatosan vállalja szakmája etikai normáit.
- A bizalmas, személyes információk vonatkozásában titoktartási kötelezettsége van.

7.1.2. Orvosi diagnosztikai laboratóriumi analitika specializáción továbbá az orvosi diagnosztikai analitikus

a) tudása

- Ismeri a laboratóriumi munkájához kapcsolódó informatikai rendszert, működésének alapjait.
- Ismeri az informatikai rendszer laboratóriumi automatákkal és kórházi betegdokumentációs rendszerrel való kommunikációjának jellegzetességeit.
- Ismeri az adatkezelés alapvető szabályait a laboratóriumi informatikai rendszerben.
- Ismeri a laboratóriumi minták típusait (például. vér, szérum, plazma, vizelet, széklet, gyomornedv, csontvelői aspirátum, epe, punkciós folyadékok, liquor, kenet), a laboratóriumba történő mintaküldés adminisztratív szabályait és a különböző klinikai minták kezelésének alapvető szabályait.
- Ismeri a laboratóriumi diagnosztikában alkalmazott mintavételi eszközöket.
- Tudja a mintavételezés körülményeit, ismeri azok fontosságát. Ismeri a mintavételezés folyamatait.
- Megfelelő szintű anatómiai ismeretekkel rendelkezik.
- Tudja a laboratóriumi munka során használt oldatok, reagensek elkészítésének, tárolásának, használatának körülményeit és szabályait, készségszintű ismeretekkel rendelkezik a munkája során használatos laboratóriumi számításokról.
- Mélyreható ismeretekkel rendelkezik a hematológiai, hemosztazeológiai, klinikai kémiai, immunkémiai, immunológiai, transzfuziológiai, elválasztástechnikai, mikrobiológiai, patológiai, hisztológiai, citológiai, genetikai diagnosztikai, toxikológiai, TDM és in vitro izotópdiaosztikai módszerekkel, a vizeletés egyéb testfolyadékok vizsgálatával kapcsolatban, részletesen ismeri e módszerek elvi alapjait és felhasználási területeiket a diagnosztikában, ismeri a manuális módszerek kivitelezésének folyamatát és részletesen ismeri az automatizált módszerek kivitelezését, lehetőségeit és korlátait.

- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző szervek és szervrendszerek leggyakoribb megbetegedéseinek kialakulásáért felelős kóros élettani és biokémiai folyamatokról, és ismeri az ezek diagnosztikájában használható legfontosabb módszereket.
- Gyakorlati ismeretekkel rendelkezik a laboratóriumi diagnosztika területén alkalmazott eljárásokról és eszközökről.
- Ismeri a klinikai diagnosztikai laboratóriumokban előforduló analizátorok, műszerek és automata rendszerek alkalmazásának, működésének alapelveit. Tisztában van az automatizáció alapelveivel és folyamataival.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik az automaták főbb típusairól, alkalmazásuk előnyeiről és korlátairól.
- Ismeri a műszerek beszerzésére, telepítésére vonatkozó alapvető szabályokat.
- Ismeri a műszerek karbantartására, javítására vonatkozó szabályokat.
- Ismeri a diagnosztikai laboratóriumokban alkalmazott protokollok, módszerleírások tartalmi követelményeit, szabályait.
- Ismeri a szakterületéhez tartozó munkajogi szabályozást.
- Alapvető gazdasági, finanszírozási és labormenedzsment ismeretekkel rendelkezik.
- Alapvető ismeretei vannak az egészségügyi rendszer ellátási szintjeiről.
- Ismeri az ellátórendszer szereplőit és azok tevékenységi körét, hatáskörét.
- Ismeri a laboratóriumi költségelemzés alapvető összetevőit (műszer, reagens, vegyszer, fogyóeszköz, kontroll, kalibrátor, karbantartás, bérköltség, finanszírozás).
- Ismeri a laboratóriumi dokumentáció alapvető szabályait, kezelési elveit (például. rendelés, készletezés, nyilvántartás) és megfelelően alkalmazza ezeket.
- Ismeri az autovalidálás fogalmát, alkalmazásának szabályait és körülményeit.
- Ismeri a laboratóriumi veszélyes hulladékokra vonatkozó előírásokat.
- Ismeri a minőségügyi dokumentáció szabályait.
- Rendelkezik adatvédelemi, betegjogi, etikai ismeretekkel.

b) képességei

- Képes valamely laboratóriumi informatikai rendszerben való tájékozódásra, képes adatbevitelre és adatok kinyerésére.
- Tudása felhasználásával képes egyéb laboratóriumi informatikai rendszerek használatának gyors elsajátítására.
- Képes átlátni a laboratóriumi automaták és az informatikai rendszer közötti kommunikáció alapvető sajátosságait.
- Képes átlátni a laboratóriumi informatikai rendszer és a kórházi informatikai rendszer közötti kommunikáció alapvető sajátosságait.

- Képes a laboratóriumi mintákat azonosítani és vizsgálatra előkészíteni, képes felismerni a preanalitikai hibákat (például. helytelen mintaaazonosítás, nem adekvát minta vétele, nem megfelelő módon történő mintaküldés, rossz vér-citrát arány, hemolizált, lipémiás, icterusos minta, stb.).
- Képes adekvát kommunikációra az egészségügyi ellátásban résztvevő szakemberekkel, személyzettel a preanalitikai hibák feltárásával és elhárításával kapcsolatban.
- Képes a vizsgálati anyag vételének megszervezésére és a vérvétel kivitelezésére.
- Megteremti a higiénias feltételeket.
- Képes a laboratóriumi vizsgálatokhoz használt oldatok, reagensek elkészítésének protokollját elkészíteni, és ennek felhasználásával az oldatokat, reagenseket elkészíteni és megfelelően tárolni.
- Képes táptalajok, tápoldatok elkészítésére.
- Képes az oldatok, reagensek elkészítésével kapcsolatos problémák felismerésére, a tárolt oldatok minőségének megítélésére, valamint ezen ismereteinek átadására a laboratórium egyéb dolgozói számára.
- Képes kémiai, biokémiai, sejtbiológiai, mikrobiológiai, hematológiai, hisztológiai, citológiai, számítástechnikai és műszeres analitikai ismeretei alkalmazásával a klinikai kémiai, izotópdiaosztikai, mikrobiológiai, szövettani, citológiai és hematológiai diagnosztika területén biztonsággal eligazodni és önálló munkát végezni,
- Képes a rábízott vizsgálatok önálló elvégzésére a rutin diagnosztikai laboratóriumban.
- Képes a vizsgálatok technikai és személyi feltételeinek a megszervezésére.
- Képes az adott módszert betanítani a laboratórium munkatársai számára és ellenőrizni a vizsgálat helyes kivitelezését.
- Képes önállóan és csapatmunkában dolgozni.
- Képes kislaboratóriumok, laboratóriumi részlegek analitikai munkájának önálló és közvetlen irányítására.
- Szakmai ismereteinek birtokában képes a laboratóriumban alkalmazott diagnosztikai vizsgálatok eredményeinek értelmezésére, a normál és patológiás értékek elkülönítésére, leírására.
- Képes írásos szakmai anyag olvasására és értelmezésére.
- Képes a hibás mérésen alapuló laboratóriumi mérési eredmények felismerésére.
- Képes a labordiagnosztika területén munkaköréhez kapcsolódó speciális eszközök rendeltetésszerű használatára, karbantartására, alpműveletek elvégzésére.
- Képes a munkához szükséges feltételek ellenőrzésére és munkára kész állapotban tartja a munkahelyét: a szükséges anyagok, eszközök, műszerek meglétéről önállóan gondoskodik.
- Képes a hibaüzenetek felismerésére, értékelésére, hatáskörén belül a hiba elhárítására.
- Képes munkalisták készítésére.

- Képes új laboratóriumi protokollok értelmezésére és alkalmazására.
- Felügyelet mellett képes új diagnosztikai módszerek bevezetésére, az eredmények technikai értékelésére, módosító javaslatok megfogalmazására.
- Képes új módszert betanítani munkatársainak, ellenőrizni a kivitelezés helyességét.
- Képes átlátni kisebb laboratórium, vagy laboratóriumi részleg működését, az optimális működéshez szükséges feltételeket.
- Képes a biztonságos működéshez szükséges technikai és személyi feltételek megtervezésére.
- Képes az egészségügyi dokumentációt vezetni, az ahhoz kapcsolódó gyakorlati ismereteket elsajátítani.
- Képes laboratóriumi vizsgálatok tételes költségelemzésére.
- Képes a laboratóriumi módszerek belső és külső minőségellenőrzésének kivitelezésére.
- Képes a felmerülő problémák felismerésére és korrigálására.
- Képes az orvosi laboratóriumba érkező minták analízisre történő előkészítésére és a mintakezelési teendők szervezésére, ellátására, mintakezelési szabályok kidolgozására.
- Képes preanalitikai hibák észrevételére, feltárására.
- Képes a laboratóriumi informatikai rendszer önálló kezelésére.

- Képes laboratóriumi tesztek önálló kivitelezésére a szakmai gyakorlatok témaköreinek megfelelő szakterületeken, a kapott eredményeknek a kivitelezés megfelelősége szempontjából történő önálló értékelésére.
- Képes a hibás méréseken alapuló eredmények felismerésére és a probléma megoldására.
- Képes a laboratóriumi mérések minőségi kontrolljára: minőségi kontroll mérések kivitelezésére, a kontroll eredmények értelmezésére, nem megfelelőség esetén korrekciós intézkedések meghozatalára.
- Képes a laboratóriumi műszereket, automatákat karbantartani, üzemeltetni, mérésre kész állapotban tartani.
- Képes a hibás működés hibaüzeneteinek értelmezésére.

c) attitűdje

- Nyitott a laboratóriumi diagnosztikára jellemző technikai fejlődés következtében - megjelenő új eljárások (mintavételi, mérés-technikai) gyakorlati elsajátítására, tapasztalatszerzésre.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan kezeli a felelősségére bízott laboratóriumi informatikai rendszert.
- Jogosultsági szintjének megfelelően önállóan visz be és nyer ki adatokat az adott laboratóriumi informatikai rendszerből.
- Tisztában van az adatvédelem fontosságával.

- Önállóan végzi az orvosi laboratóriumba érkező minták analízisre történő előkészítését, és megszervezi a mintakezelési teendőket a gondjaira bízott vizsgálatok vonatkozásában.
- Intézkedéseket tesz a preanalitikai hibák csökkentése és megoldása érdekében.
- Felelősen részt vesz a hatáskörébe tartozó laboratóriumi egység mintakezelési szabályainak kidolgozásában, felelős azok betarttatásáért és a felmerülő problémák feltárásáért.
- Laboratóriumi tesztek önállóan kivitelezzi, a kivitelezést irányítja.
- A kapott eredményeket a kivitelezés megfelelőségének szempontjából értékeli (konfirmálás).
- A hibás méréseken alapuló eredményeket felismeri és intézkedéseket tesz a probléma megoldására.
- A mérések során felmerülő technikai problémákat felismeri és megoldja.
- A rábízott feladatokat felelősségének tudatában látja el.
- Tisztában van a munkája fontosságával, a mulasztások következményeivel.
- Felismeri a diagnosztikai eljárások során keletkezett patológias eredményeket, és a laboratóriumi diagnózis felállítása érdekében saját hatáskörében további tesztek kivitelezését önállóan kezdeményezi, és végzi el a meglévő laboratóriumi protokollok alapján.
- Felügyelet mellett, aktívan közreműködik az eredménykiadásban.
- Felelősséget vállal az egészségügyi ellátórendszerben végzett saját tevékenységéért és az általa vezetett team tevékenységéért.
- Vezető szerepet tölt be a felügyeletére bízott laboratóriumi egység (részleg) műszerparkjának fenntartásában, a műszerekkel kapcsolatos karbantartási dokumentumok kezelésében.
- Megszervezi és irányítja a műszerek rendszeres karbantartását, és aktívan részt vesz a felmerülő hibák elhárításában.
- Felelősséget vállal annak érdekében, hogy az adott műszerek folyamatosan mérésre kész állapotban legyenek.
- Felelősséggel kapcsolatot tart a műszerek szervizelését végző szakemberekkel.
- Felelőssége tudatában, irányítás mellett végzi új laboratóriumi protokoll átültetését a mindennapi gyakorlatba.
- Új diagnosztikai módszer bevezetését, evaluálását irányítás mellett végzi.
- Részt vesz részlegleírások, módszerleírások, kivitelezési útmutatók elkészítésében.
- Kis diagnosztikai laboratórium, vagy diagnosztikai speciális részleg technikai irányítását önállóan végzi.
- Önállóan végzi a működéshez szükséges reagensek, vegyszerek, fogyóanyagok nyilvántartását és gondoskodik azok beszerzéséről.
- Felelős az optimális munkamenet (például munkalista kialakítás) és az ahhoz szükséges feltételek (személyi és technikai) megszervezéséért, az optimális leletátfordulási idő ("turn around time") biztosításáért.

- Felelősséget vállal az egészségügyi dokumentáció pontos vezetéséért és annak tartalmáért.
- Irányítja a veszélyes hulladékok kezelését a laboratóriumban.
- Önállóan végzi és irányítja a módszerek belső minőségellenőrzését, felismeri és feltárja az eltérések okát és intézkedéseket tesz azok elhárítására.

7.1.3. Orvosi kutatólaboratóriumi analitika specializáción továbbá az orvosi diagnosztikai analitikus

a) tudása

- Mélyreható ismeretekkel rendelkezik a hematológiai, hemosztazeológiai, áramlási citometriai, reológiai, immunkémiai, immunológiai, elválasztástechnikai (kromatográfia, tömegspektrometria), enzim-és szubsztrát kémiai, mikrobiológiai, hisztokémiai, genetikai és molekuláris biológiai, proteomikai, izotóptechnikai vizsgáló módszerekkel, a különböző mikroszkópos technikákkal, elektronmikroszkópos technikákkal kapcsolatosan, részletesen ismeri e módszerek elvi alapjait és felhasználási területeiket a diagnosztikában és orvosi kutatásokban, ismeri a manuális módszerek kivitelezésének folyamatát, és részletesen ismeri az automatizált módszerek kivitelezését, az alkalmazott műszerek működési elvét és felépítését. Ismeri az adott módszerek elméleti hátterét.
- Ismeri a laboratóriumi minták típusait (különösen: vér, szérum, plazma, vizelet, széklet, gyomornedv, csontvelői aspirátum, epe, punkciós folyadékok, liquor, kenet), és a különböző klinikai minták kezelésének alapvető szabályait.
- Ismeri a laboratóriumi munka során használt oldatok, reagensek elkészítésének, tárolásának, használatának körülményeit és szabályait és készségszintű ismeretekkel rendelkezik a munkája során használatos laboratóriumi számításokról.
- Ismeri a kísérleti állatházak üzemeltetésének, működtetésének szabályait és az állatgondozással kapcsolatos előírásokat és eljárásokat.
- Ismeri a sejt- és szövettenyésztő laboratóriumok működési feltételeit és szabályait.
- Ismeri a vegyszer, reagens és fogyóanyag beszerzésének módjait és szabályait, a műszerek karbantartásával, javításával kapcsolatos előírásokat.
- Ismeri a laboratóriumi veszélyes hulladékokra vonatkozó előírásokat.
- Ismeri a szakirodalom alkalmazását új módszerek beállítása során.
- Tisztában van a módszertani hibák kiderítésének („trouble shooting”) és azok korrigálásának szabályaival.
- Ismeri az állatkísérletekkel kapcsolatos etikai és jogi szabályozást, az állatkísérletek kivitelezésének szabályait és technikáit.
- Ismeri a sejt- és szövettenyésztési technikákat, a steril munka szabályait.
- Ismeri az új módszerek bevezetésével kapcsolatos szakkifejezéseket.
- Ismeri a módszer bevezetés és evaluálás szabályait és lépéseit.

- Ismeri a kutatólaboratóriumi munkával kapcsolatos minőségirányítási elveket, minőségügyi követelményeket, a GLP (good laboratory practice) alapelveit.
- Ismeri a laboratóriumi kísérleti jegyzőkönyv vezetés szabályait.
- Ismeri a sejtbiológiai, biokémiai, molekuláris biológiai, immunbiológiai élettani folyamatokat és a kóros elváltozások alapjait, rendelkezik funkcionális anatómiai, neuromorfológiai, hisztológiai, általános patológiai, patobiokémiai, mikrobiológiai, farmakológiai és farmakotoxikológiai ismeretekkel.
- Rendelkezik alapvető ismeretekkel a kutatómenedzsment területén.
- Ismeri a tudományszervezés alapkérdéseit, a tudományos támogatási rendszereket, a tudományetikai normákat.
- Ismeri a tudományos adatbázisokat, a tudományos publikálás típusait és a tudományos közlemények szerkezetét.
- Rendelkezik könyvtárismerettel.
- Rendelkezik adatvédelemi, betegjogi, etikai ismeretekkel.

b) képességei

- Képes sejtbiológiai, genetikai, molekuláris genetikai, molekuláris biológiai, molekuláris morfológiai, immunológiai, sejttenyésztési számítástechnikai és műszeres analitikai ismeretei alkalmazásával a korszerű kutatás aktív közreműködőjeként tevékenykedni.
- Képes a modern kutatólaboratóriumi vizsgálómódszerek főbb területein önállóan és csapatmunkában dolgozni.
- Ismeri a laboratóriumi vizsgálatokhoz használt oldatok, reagensek elkészítésének protokollját és ennek felhasználásával képes az oldatokat, reagenseket elkészíteni, és megfelelően tárolni.
- Képes táptalajok, tápoldatok elkészítésére.
- Képes az oldatok, reagensek elkészítésével kapcsolatos problémák felismerésére, a tárolt oldatok minőségének megítélésére, ezen ismereteinek átadására a laboratórium egyéb dolgozói számára.
- Képes átlátni a kutatólaboratórium, a sejt- és szövettenyésztő laboratórium és a kísérleti állatházak folyamatos működéséhez szükséges feltételeket.
- Képes a biztonságos működéshez szükséges feltételek megtervezésére, a működést veszélyeztető eltérések azonosítására.
- Képes in vitro sejtvonalak fenntartására és kezelésére, a kísérleti állatok gondozására, kezelésére, és protokollok alapján az állatokon történő beavatkozások elvégzésére.
- Képes a módszerbevezetéssel és evaluációval kapcsolatban adekvát szakmai kommunikációra.
- Képes a szakirodalom felhasználásával új módszerek beállítására.

- Képes az evaluáció során kapott eredmények értelmezésére, a módszertani hibák kiderítésére és azok korrigálására.
- Képes pontos és informatív laboratóriumi kísérleti jegyzőkönyv vezetésére.
- Képes módszertani hibák kiderítésére („trouble shooting”) és azok korrigálására,.
- Képes korszerű laboratóriumi műszereket, műszer együtteseket üzemeltetni,.
- Képes írásos szakmai anyag olvasására és értelmezésére, képes a szakirodalom felhasználásával tudásának bővítésére.
- Képes az eredmények alapján összefüggések felismerésére, ezek megfelelő dokumentálására és általános következtetések megfogalmazására.
- Képes a megadott témában publikációkat kikeresni és értelmezni.
- Képes az orvosi laboratóriumba érkező minták analízisre történő előkészítésére és a mintakezelési teendők szervezésére, ellátására, a mintakezelési szabályok kidolgozására.
- Képes preanalitikai hibák észrevételére, feltárására.
- Képes a laboratóriumi informatikai rendszer önálló kezelésére.
- Képes kutatólaboratóriumi módszerek önálló kivitelezésére a szakmai gyakorlatnak megfelelő tématerületeken, képes a hibás méréseken alapuló eredmények felismerésére, a probléma elhárítására.
- Képes módszerfejlesztésben való részvételre, módszervalidálásra, kutatólaboratóriumi módszerek minőségellenőrzésére, kutatási jegyzőkönyv vezetésére.
- Képes kutatólaboratóriumi műszerek, műszer együttesek önálló üzemeltetésére, karbantartására, a hibás működés felismerésére, hibaüzenetek értelmezésére.

c) attitűdje

- Jó szervezési képességekkel rendelkezik, költségvetésmentes gondolkodás jellemzi, elkötelezett a kutatólaboratórium, mint munkakörnyezet optimális körülményeinek biztosítása iránt.
- Elkötelezett a kísérleti állatok tartásának és felhasználásának etikai normák szerinti megvalósítása iránt.
- Elkötelezett a módszerek pontos kivitelezése, a GLP betartása iránt.
- Együttműködik a laboratóriumvezető kutatójával és a kutatói személyzettel. Sikeres együttműködésre és a kutatócsoportban való aktív részvételre törekszik.

d) autonómiája és felelőssége

- A kutatólaboratóriumi módszereket önállóan kivitelezi, a kivitelezést irányítja.
- Önállóan üzemelteti a laboratóriumi műszereket, műszer együtteseket.
- A kapott eredményeket a kivitelezés megfelelőségének szempontjából értékeli.

- A hibás méréseken alapuló eredményeket felismeri és intézkedéseket tesz a probléma megoldására.
- Aktívan részt vesz a módszerek folyamatos fejlesztésében, új módszerek kidolgozásában.
- Önállóan végzi a felügyeletére bízott kutatólaboratóriumok, egységek, sejt- és szövettenyésztő laboratóriumok, kísérleti állatházak üzemeltetését.
- Vezeti a kutatólaboratórium működéséhez szükséges reagensek, vegyszerek, fogyóanyagok nyilvántartását és gondoskodik azok beszerzéséről.
- Felelős a laboratórium működéséhez szükséges technikai feltételek folyamatos biztosításáért.
- Irányítja a veszélyes hulladékok kezelését.
- Új módszerek bevezetését, evaluálását irányítás mellett végzi.
- Önállóan végzi a módszerek minőségi ellenőrzését, felismeri és feltárja az eltérések okát és részt vesz azok elhárításában.
- Betartja a minőségügyi folyamatleírások előírásait és észleli az azoktól való eltéréseket.
- Kezeli a módszerekkel és műszerekkel kapcsolatos minőségügyi dokumentumokat.
- Részt vesz orvos-és egészségtudományi kísérletek megtervezésében.
- Az általa végzett kísérletek eredményeit önállóan dokumentálja.
- Részt vesz az eredmények értékelésében.
- Önállóan tájékozódik a szakirodalomban.
- Önállóan használja a tudományos adatbázisokat, részt vesz közlemények előkészítésében.

7.1.4. Radiográfia specializáción továbbá az orvosi diagnosztikai analitikus

a) tudása

- Részletesen ismeri a szervrendszereket felépítő struktúrákat, a szervrendszerek makroszkópos felépítését, a képletek felszíni struktúráit, a szervezet élettani és kóros működését a molekuláris-, sejt-, és szervrendszerek, és a szervek szintjén, ismeri azok szabályozását, és a szervezetben lejátszódó kóros folyamatok kóroktanát.
- Részletesen ismeri a betegségek jellegzetes makro-mikroszkópos, strukturális elváltozásait.
- Ismeri a képalkotó diagnosztikai és sugárterápiás módszerek működésének fizikai, kémiai alapjait.
- Ismeri az ionizáló sugárzások lehetséges biológiai hatásait és következményeit, az ionizáló sugárzások mérés-technikai lehetőségeit, eszközeit, a sugárvédelemben használatos dózisfogalmakat, a sugárveszélyes tevékenységek végzésének személyi, szervezeti és tárgyi feltételeit, az egészségügy személyi sugárterhelés-ellenőrzésének módjait, a személyzet, a páciensek sugárvédelmének követelményrendszerét, a sugárforrások elleni védelem alapelveit, az ionizáló sugárzásokra vonatkozó aktuális, alapvető sugárvédelmi jogszabályokat, ajánlásokat.
- Ismeri a sugárterápiás módszerek sugárbiológiai alapjait.

- Ismeri a képalkotó diagnosztika és sugárterápia egyes területein adott műveletek és vizsgálatok elvégzésének módszereit, a protokollok előírásait.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző szervek és szervrendszerek leggyakoribb megbetegedéseinek kialakulásáért felelős kóros élettani és biokémiai folyamatokról.
- Ismeri az ezek képalkotó diagnosztikájában használható legfontosabb módszereket.
- Ismeri a képalkotó diagnosztikai és sugárterápiás műszereket és azok biztonságos üzemeltetését.
- Ismeri a képalkotó diagnosztikai adminisztrációs rendszerek (HIS, RIS) felépítését, működését, alkalmazását.
- Ismeri a képi információk kezelésének elveit (DICOM rendszerek, képformátumok).
- Ismeri a teleradiológia működését, alkalmazásának lehetőségeit.

- Ismeri a képalkotó berendezésekkel nyert képi információk jelentését, felismeri a kóros állapotokat. Ismeri a képalkotó berendezésekkel nyert információk képi feldolgozásának, értékelésének és archiválásának módszereit.

- Ismeri a képalkotó diagnosztikai vizsgálatok finanszírozási, elszámolási, dokumentációs szabályait.

- Ismeri a képalkotó és sugárterápiás berendezések működtetésével kapcsolatos eljárásokat és jogszabályokat, azok betartásának, betartatásának szabályait.

- Ismeri a képalkotó diagnosztikában és a sugárterápiában a minőségellenőrzés, minőségbiztosítás, minőségfejlesztés alapelveit, a minőségügyi folyamatleírásokat. Ismeri a minőségügyi dokumentáció szabályait.

b) képességei

- Képes az egészséget károsító tényezőket felismerni, az élettani és kóros működések egymástól való elkülönítésére, kompetencia szintjének megfelelő lépéseket vagy javaslatot tenni a megoldásra.

- Képes komplex adatfelvitelre, adatkezelésre, betegadminisztrációra a kórházi és radiológiai informatikai rendszerekben.

- Képes pontos, közérthető tájékoztatást adni az ionizáló sugárzás természetéről, biológiai hatásmechanizmusáról, esetleges kockázatairól, szövődményeiről pozitív és negatív hatásait illetően.

- Képes a betegek felkészítésére a képalkotó diagnosztikai, intervenciós és sugárterápiás eljárásokra.

- Képes a képalkotó diagnosztika és sugárterápia egyes területein adott műveletek és vizsgálatok önálló elvégzésére.

- Képes a képalkotó diagnosztikai és sugárterápiás műszerek biztonságos üzemeltetésére.

- Képes a képalkotó berendezésekkel nyert információk képi feldolgozására, értékelésére és archiválására, a leletezés magas szintű előkészítésére.
- Képes a képalkotó és sugárterápiás berendezések működtetésével kapcsolatos eljárások és jogszabályok betartására.
- Képes a vizsgálat, valamint a terápiás beavatkozások alatt a beteg megfigyelésére, a kóros állapot észlelésére.
- Képes a terápiás vizsgálatokban való közreműködésre.

- Képes a radiológiai ellátásból, sugárterápiás kezeléskből származó esetleges egészségkárosító hatások, illetve műszaki-technikai hibák felismerésére és ezek elhárításában való közreműködésre.
- Képes az aktuális sugárvédelemmel kapcsolatos jogszabályoknak megfelelő radiográfusi munkavégzésre.
- Képes munkavégzése során az ő és kollégái munkavégzéséből, vagy a beteg viselkedéséből adódóan esetlegesen előforduló sugárveszély-helyzetek felismerésére és azok elhárításának megkezdésére.
- Megbízhatóan használni tudja a rendszeresített hatósági dozimetriai eszközöket.
- Képes adott munkahely munkafolyamatainak szervezésére.
- Képes képalkotó diagnosztikai vizsgálatok és sugárterápiás beavatkozások önálló kivitelezésére a szakmai gyakorlatok témaköreinek megfelelő szakterületeken, a kapott eredmények kivitelezés megfelelőségének szempontjából történő önálló értékelésére. A hibás vizsgálatok felismerésére és a probléma megoldására.
- Képes a képalkotó diagnosztikai vizsgálatok és sugárterápiás beavatkozások minőségi kontrolljára: minőségi kontroll vizsgálatok kivitelezésére, a kontroll eredmények értelmezésére, nem megfelelőség esetén korrekciós intézkedések meghozatalára.
- Képes a képalkotó diagnosztikai és sugárterápiás berendezések karbantartására, üzemeltetésére, vizsgálatára, sugárterápiás beavatkozásra kész állapotban tartására.
- Képes hibás működés, hibaüzenetek értelmezésére.

c) attitűdje

- Jó szervezési képességekkel rendelkezik.
- Költségszemléletű gondolkodás jellemzi.
- Elkötelezett a képalkotó diagnosztikai és sugárterápiás munkakörnyezet optimális körülményeinek biztosítása iránt.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan végez diagnosztikai és sugárterápiás adminisztrációs feladatokat.
- Protokollok szerint (illetve egyedi utasítások alapján) önállóan végez betegelőkészítést diagnosztikai és sugárterápiás beavatkozásokhoz.

- Protokollok alapján önállóan végez képalkotó diagnosztikai vizsgálatokat.
- A leletezést és a terápiás beavatkozások tervezését kiszolgáló képfeldolgozó tevékenységet önállóan végez.
- Önállóan végez besugárzás tervezést előkészítő tevékenységet (képregisztráció, képfúzió, kontúrozás).
- Önállóan (felügyelet mellett) végez sugárterápiás kezeléseket.
- Önállóan végez képverifikációs eljárásokat (de azok kiértékelése felügyelettel történik).
- Felügyelet mellett részt vesz dozimetriai mérések elvégzésében.
- Önállóan felügyeli a diagnosztikai gépparkot és annak környezetét, felelős állagának megóvásáért.
- Irányítja a veszélyes hulladékok kezelését.
- Önállóan végzi a módszerek minőségi ellenőrzését, felismeri és feltárja az eltérések okát és részt vesz azok elhárításában.
- Betartja a minőségügyi folyamatleírások előírásait és észleli az azoktól való eltéréseket.
- Részt vesz az orvos-és egészségtudomány terén tudományos tevékenység megtervezésében, annak eredményeit képes önállóan dokumentálni és részt vesz az eredmények értékelésében.
- Önállóan tájékozódik a szakirodalomban.

7.1.5. Az optometria specializáción továbbá az orvosi diagnosztikai analitikus

a) tudása

- Ismeri a legfontosabb szemészeti anatómiai, fiziológiai, patofiziológiai paramétereiket, a korszerű szemészeti vizsgálati eszközöket és módszereket.
- Ismeri a szem megbetegedéseit, a látást veszélyeztető állapotokat és azok értékelésének módszereit.
- Ismeri a látásélesség szubjektív és objektív meghatározásának, a szem törőközegeinek, refrakciós képességének, fénytörésének, a szemizmok tevékenységének, a heterophoriának és a konvergencia képességének, a binokuláris látásnak a vizsgálatának, továbbá a csarnokzug, a szemlencse, a vörös visszfény vizsgálatának módszereit.
- Ismeri az oftalmoszkópia és az oftalmotonometria mérési eljárások menetét, az eredmény értékelésének szabályait.
- Ismeri a szem fénytörési hibáinak megfelelő korrekciós szemüveglencse vagy kontaktlencse meghatározás módszereit, tisztában van a kontaktlencse használat szabályaival és komplikációival.
- Ismeri a szemészeti betegségben szenvedők ápolási szükségleteit, az ellátás szabályait.

b) képességei

- Képes a legfontosabb szemészeti paraméterek megfigyelésére, korszerű vizsgálati eszközök és módszerek alkalmazására.
- Képes a szem megbetegedéseinek, fejlődési rendellenességeinek, a látást veszélyeztető területeknek a felismerésére és értékelésére.
- Képes a szem kimosására, bekötésére, a felső szemhéj kifordítására, a szemsérülés elsődleges ellátására.
- Képes a látásélesség szubjektív és objektív meghatározására, a szem törőközegeinek, refrakciós képességének, fénytörésének, a szemizmok tevékenységének, a heterophoriának és a konvergencia képességének, a binokuláris látásnak a vizsgálatára, továbbá a szemlencse és a vörös visszfény vizsgálatára.
- Kompetencia határait betartva képes a szem fénytörési hibáinak megfelelő korrekciós szemüveglencse vagy kontaktlencse felírására, a szemnyomás becslésére.
- Képes a szemészeti megbetegedésben szenvedők ápolási szükségleteinek felismerésére és ellátására.
- Képes látás szűrővizsgálatok végzésére és értékelésére.
- Képes a klinikai és ápolástudományi ismereteinek alkalmazására szakmai tevékenysége során.
- Képes a tevékenysége során felmerülő szomatikus és pszichés problémák felismerésére.
- Képes elsősegélynyújtásra és egészségnevelésre.

c) attitűd

- Tisztában van szakmája, mint segítő egészségügyi szakma jelentőségével.
- Megszerzett ismeretei birtokában az optometria, valamint a szemészeti klinikum minden egyes területét hitelesen képviseli mind szakmai körökben, mind a rábízott páciensek felé.

d) autonómiája és felelőssége

- Szemészeti klinikai és ápolástani ismeretei birtokában képes az ellátórendszerben működő team-munkában elfoglalni a helyét, a team-en belül munkáját felelősséggel, önállóan ellátni.
- Ismeretei birtokában alkalmas a szemészeti szűrővizsgálatok önálló elvégzésére, ismerve kompetencia határait, és képes az azon túlmutató problémák felismerésére.
- Felismeri kompetencia határait, és szükség szerint szemorvosi segítséget kér, illetve szemész szakorvoshoz irányítja a beteget.
- A betegségről mértéktartóan nyilatkozik, diagnózist önállóan nem állapíthat meg, terápiát nem rendelhet el és nem alkalmazhat.

7.1.6. Patológiai analitika specializáción továbbá a patológiai analitikus

a) tudása

- Ismeri a patológiai laboratórium munkájához kapcsolódó informatikai rendszert, működésének alapjait.

- Ismeri az patológiai informatikai rendszer laboratóriumi automatákkal és kórházi betegdokumentációs rendszerrel való kommunikációjának jellegzetességeit.
- Ismeri az adatkezelés alapvető szabályait a patológiai laboratóriumi informatikai rendszerben.
- Ismeri a patológiai minták típusait (például szövettani, citológiai minta), a laboratóriumba történő mintaküldés adminisztratív szabályait és a különböző klinikai minták kezelésének alapvető szabályait.
- Ismeri a patológiai laboratóriumi diagnosztikában alkalmazott mintavételi eszközöket.
- Tudja a mintavételezés körülményeit, ismeri azok fontosságát.
- Ismeri a mintavételezés folyamatait.
- Megfelelő szintű anatómiai ismeretekkel rendelkezik.
- Ismeri a gyakoribb betegségek etiológiai, mikrobiológiai, biokémiai, makroszkópos és mikroszkópos patológiai vonatkozásait, a patológiai képalkotás módszereit.
- Tudja a patológiai laboratóriumi munka során használt oldatok, reagensek elkészítésének, tárolásának, használatának körülményeit és szabályait, készségi szintű ismeretekkel rendelkezik a munkája során használatos laboratóriumi számításokról.
- Mélyreható ismeretekkel rendelkezik a hisztotechnikai, citodiagnosztikai, hisztokémiai, immunhisztokémiai, makropatológiai, molekuláris patológiai eljárásokról és azok alkalmazásáról, részletesen ismeri e módszerek elvi alapjait és felhasználási területeiket a diagnosztikában.
- Ismeri a patológiai laboratóriumi management és minőségbiztosítás szabályait.
- Ismeretekkel rendelkezik a sejt- és szövettenyésztés, a toxikológia, a genetika és az áramlási citometria alapjairól.
- Ismeri a manuális módszerek kivitelezésének folyamatát, és részletesen ismeri az automatizált módszerek kivitelezését, lehetőségeit és korlátait.
- Gyakorlati ismeretekkel rendelkezik a patológiai laboratóriumi diagnosztika területén alkalmazott eljárásokról és eszközökről.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a patológiai laboratóriumi automaták főbb típusairól, alkalmazásuk előnyeiről és korlátairól.
- Ismeri a műszerek beszerzésére, telepítésére vonatkozó alapvető szabályokat.
- Ismeri a műszerek karbantartására, javítására vonatkozó szabályokat.
- Ismeri a patológiai laboratóriumokban alkalmazott protokollok, módszerleírások tartalmi követelményeit, szabályait.
- Ismeri a szakterületéhez tartozó munkajogi szabályozást.
- Alapvető ismeretei vannak az egészségügyi rendszer ellátási szintjeiről.
- Ismeri az ellátórendszer szereplőit és azok tevékenységi körét, hatáskörét.

- Ismeri a patológiai laboratóriumi költségelemzés alapvető összetevőit (például. műszer, reagens, vegyszer, fogyóeszköz, kontroll, karbantartás, bérköltség, finanszírozás).
- Ismeri a patológiai laboratóriumi dokumentáció alapvető szabályait, kezelési elveit (például. rendelés, készletezés, nyilvántartás), és megfelelően alkalmazza ezeket.
- Ismeri a patológiai laboratóriumi veszélyes hulladékokra vonatkozó előírásokat.
- Ismeri a minőségügyi dokumentáció szabályait.
- Rendelkezik adatvédelemi, betegjogi, etikai ismeretekkel.

b) képességei

- Tudása felhasználásával képes patológiai informatikai rendszerek használatának gyors elsajátítására.
- Képes átlátni a patológiai laboratóriumi automaták és az informatikai rendszer közötti kommunikáció alapvető sajátosságait.
- Képes átlátni a patológiai laboratóriumi informatikai rendszer és a kórházi informatikai rendszer közötti kommunikáció alapvető sajátosságait.
- Képes a laboratóriumi mintákat azonosítani és vizsgálatra előkészíteni, képes felismerni a preanalitikai hibákat (például helytelen mintaazonosítás, nem megfelelő módon történő mintaküldés, szövet-fixálási problémák).
- Képes adekvát kommunikációra az egészségügyi ellátásban résztvevő szakemberekkel, személyzettel a preanalitikai hibák feltárásával és elhárításával kapcsolatban.
- Képes a vizsgálati anyagok patológiára történő érkeztetésének és tárolásának megszervezésére.
- Képes megteremteni a higiénias és munkavédelmi feltételeket.
- Képes a patológiai laboratóriumi vizsgálatokhoz használt oldatok, reagensek elkészítésének protokollját elkészíteni, és ennek felhasználásával az oldatokat, reagenseket elkészíteni és megfelelően tárolni.
- Képes az oldatok, reagensek elkészítésével kapcsolatos problémák felismerésére, a tárolt oldatok minőségének megítélésére, valamint ezen ismereteinek átadására a laboratórium egyéb dolgozói számára.
- Képes ismeretei alkalmazásával a makropathológiai vizsgálatok (szövetteni indítás), a szövetfeldolgozás, a hisztokémiai eljárások szakma szabályai szerinti elvégzésére.
- Képes a sebészeti patológiai minták makroszkópos leírására és a patológiai diagnosztikához szükséges reprezentatív szövetblokkok kimetszésére (indítására) a szakmai protokolloknak megfelelően.
- Képes az immunhisztokémiai vizsgálatok kivitelezésére, nőgyógyászati és légúti citológiai minták előszűrésére, aspirációs citológiai vizsgálatok során az orvosi tevékenységhez asszisztálni.

- Képes molekuláris patológiai laboratóriumban mintaelőkészítés, feldolgozás elvégzésére.
- Képes a vizsgálatok technikai és személyi feltételeinek megszervezésére.
- Képes az adott módszert betanítani a laboratórium munkatársai számára és ellenőrizni a vizsgálat helyes kivitelezését.
- Képes önállóan és csapatmunkában dolgozni.
- Képes kislaboratóriumok, patológiai laboratóriumi részlegek analitikai munkájának önálló és közvetlen irányítására.

- Szakmai ismereteinek birtokában képes a nőgyógyászati citológiai kenetek értékelése során a normál és kóros minták elkülönítésére.
- Képes írásos szakmai anyag olvasására és értelmezésére.
- Képes a patológiai labordiagnosztika területén munkaköréhez kapcsolódó speciális eszközök rendeltetésszerű használatára, karbantartására, alpműveletek elvégzésére.
- Képes analitikai hibák felismerésére, értékelésére, hatáskörén belül a hiba elhárítására.
- Képes munkalisták készítésére, új laboratóriumi protokollok értelmezésére és alkalmazására.
- Felügyelet mellett képes új diagnosztikai módszerek bevezetésére, az eredmények technikai értékelésére, módosító javaslatok megfogalmazására.
- Képes új módszert betanítani munkatársainak, ellenőrizni a kivitelezés helyességét.
- Képes a biztonságos működéshez szükséges technikai és személyi feltételek megtervezésére.
- Képes az egészségügyi dokumentációt vezetni, az ahhoz kapcsolódó gyakorlati ismereteket elsajátítani.
- Képes laboratóriumi vizsgálatok tételes költségelemzésére.
- Képes a laboratóriumi módszerek belső és külső minőségellenőrzésének kivitelezésére.
- Képes a felmerülő problémák felismerésére és korrigálására.
- Képes a patológiai laboratóriumi eljárások minőségi kontrolljára: minőségi kontroll mérések kivitelezésére, a kontroll eredmények értelmezésére, nem megfelelés esetén korrekciós intézkedések meghozatalára.
- Képes a patológiai laboratóriumi műszereket, automatákat karbantartani, üzemeltetni, mérésre kész állapotban tartani.

c) attitűdje

- Nyitott a patológiai laboratóriumi diagnosztikára jellemző technikai fejlődés következtében megjelenő új eljárások (mintavételi, méréstechnikai, stb.) gyakorlati elsajátítására, tapasztalatszerzésre.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan kezeli a felelősségre bízott patológiai laboratóriumi informatikai rendszert.

- Jogosultsági szintjének megfelelően önállóan visz be és nyer ki adatokat az adott informatikai rendszerből.
- Tisztában van az adatvédelem fontosságával.
- Önállóan végzi a patológiai laboratóriumba érkező minták feldolgozásra történő előkészítését, és megszervezi a mintakezelési teendőket a gondjaira bízott vizsgálatok vonatkozásában.
- Intézkedéseket tesz a preanalitikai hibák csökkentése és megoldása érdekében.
- Felelősen részt vesz a hatáskörébe tartozó patológiai laboratóriumi egység mintakezelési szabályainak kidolgozásában, felelős azok betarttatásáért és a felmerülő problémák feltárásáért.
- Önállóan, felelősen végzi a makropathológiai vizsgálatokat (szövetteni indítás), a szövETFeldolgozást, valamint a hisztokémiai eljárásokat a szakma szabályai szerint.
- Önállóan végzi a nőgyógyászati citológiai kenetek értékelését, és felelős a normál és kóros minták elkülönítéséért, a negatív eredmények önálló kiadására jogosult megfelelő belső minőségellenőrzési rendszer mellett.
- Az orvos utasításainak megfelelően, önállóan, felelősen végzi az immunhisztokémiai vizsgálatokat, a molekuláris patológiai minták előkészítését, feldolgozását.
- A mintafeldolgozás során felmerülő technikai problémákat felismeri és megoldja.
- Felelősséget vállal az egészségügyi ellátórendszerben végzett saját tevékenységéért és az általa vezetett team tevékenységéért.
- Vezető szerepet tölt be a felügyeletére bízott patológiai laboratóriumi egység (részleg) műszerparkjának fenntartásában, a műszerekkel kapcsolatos karbantartási dokumentumok kezelésében.
- Megszervezi és irányítja a műszerek rendszeres karbantartását és aktívan részt vesz a felmerülő hibák elhárításában.
- Felelősséget vállal annak érdekében, hogy az adott műszerek folyamatosan működőképes állapotban legyenek.
- Felelősséggel kapcsolatot tart a műszerek szervizelését végző szakemberekkel.
- Felelőssége tudatában, irányítás mellett végzi új patológiai laboratóriumi protokoll átültetését a mindennapi gyakorlatba.
- Részt vesz részlegleírások, módszerleírások, kivitelezési útmutatók elkészítésében.
- Kis diagnosztikai laboratórium, vagy diagnosztikai speciális részleg technikai irányítását önállóan végzi.
- Önállóan végzi a működéshez szükséges reagensek, vegyszerek, fogyóanyagok nyilvántartását és gondoskodik azok beszerzéséről.

- Felelős az optimális munkamenet (munkalista kialakítás, stb.) és az ahhoz szükséges feltételek (személyi és technikai) megszervezéséért, az optimális leletátfordulási idő ("turn around time") biztosításáért.

- Felelősséget vállal az egészségügyi dokumentáció pontos vezetéséért.

- Irányítja a veszélyes hulladékok kezelését a laboratóriumban.

- Önállóan végzi és irányítja a módszerek belső minőségellenőrzését, felismeri és feltárja az eltérések okát és intézkedéseket tesz azok elhárítására.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- alapozó egészségtudományok 15-20 kredit;
- alkalmazott egészségtudományok 20-25 kredit;
- ápolástudományok 2-4 kredit;
- bölcsészettudományok 5-8 kredit;
- társadalomtudományok 5-8 kredit;
- természettudományok 20-25 kredit;

8.1.2. A képzésben választható specializációk tudományágai, szakterületei és azok kreditaránya. A specializáció kreditaránya további 120 kredit:

a) orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitika specializáció:

- alkalmazott egészségtudományok 15-20 kredit,
- egészségtudományi-laboratóriumi analitikai szakismeretek 90-100 kredit,
- természettudományok 5-10 kredit;

b) orvosi kutatólaboratóriumi analitika specializáció:

- alkalmazott egészségtudományok 15-20 kredit,
- egészségtudományi-kutató laboratóriumi analitikai szakismeretek 90-100 kredit,
- természettudományok 5-10 kredit;

c) radiográfia specializáció:

- alkalmazott egészségtudományok 10-15 kredit,
- elméleti és klinikai orvostudományok 10-15 kredit,
- egészségtudományi-radiográfiai szakismeretek 90-100 kredit;

d) optometria specializáció:

- alkalmazott egészségtudományok 15-20 kredit,
- elméleti és klinikai orvostudományok 15-20 kredit,
- egészségtudományi-optometriai szakismeretek 80-90 kredit;

e) patológiai analitika specializáció:

- alkalmazott egészségtudományok 15-20 kredit,
- egészségtudományi-laboratóriumi szakismeretek 90-100 kredit,
- természettudományok 5-10 kredit.

8.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat időtartama legalább 10 hét. A szakmai gyakorlat további követelményeit a szak tanterve határozza meg.

A szakmai gyakorlat magában foglalja:

- orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitika specializáción: a hematológia és transzfúziológia, a hemosztazeológia, a hisztokémia, citológia, az immunológia, a klinikai kémia, a mikrobiológia szakmai gyakorlatot;
- orvosi kutatólaboratóriumi analitika specializáción: a biokémia és molekuláris biológia kutatólaboratóriumi gyakorlatot, a farmakológiai, az immunbiológiai, a molekuláris morfológiai, a sejtbiológia, sejtélettan kutatólaboratóriumi gyakorlatot;
- a radiográfia specializáción: a hagyományos radiológia, az ultrahang, a komputer tomográfia, a mágneses rezonancia, a nukleáris medicina, a sugárterápia szakmai gyakorlatot;
- az optometria specializáción: a fekvőbeteg osztályos vizsgálói, a járóbeteg vizsgálói, a területi kontaktológia laboratóriumi, a gyermekszemészeti rendelői, az optikai üzleti gyakorlatot.
- patológiai analitika specializáción: a makropatológia, a hisztokémia, az immunhisztokémia, a molekuláris patológia szakmai gyakorlatot.